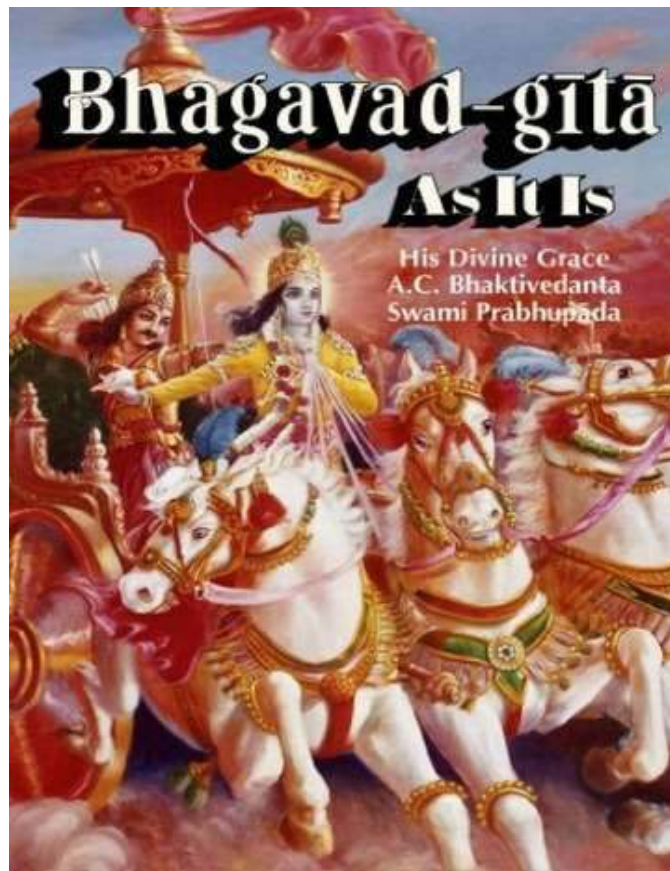

108 Important slokas from **Bhagavad Gita**

Sloka – 1 (Ch 1.1)

ଶ୍ଳୋକ - ୧

ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର ଉବାଚ

ଧର୍ମକ୍ଷେତ୍ରେ କୁରୁକ୍ଷେତ୍ରେ ସମବେତା ଯୁୟୁସ୍ତବଃ ।

ମାମକାଃ ପାଣ୍ଡବାଶ୍ଚୈବ କିମକୁର୍ବତ ସଞ୍ଜୟ ॥ ୧ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ରଃ=ରାଜା ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର; ଉବାଚ=କହିଲେ; ଧର୍ମ-କ୍ଷେତ୍ରେ=ଧର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ, ତୀର୍ଥ ସ୍ଥାନରେ; କୁରୁ-କ୍ଷେତ୍ରେ=କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ନାମକ ସ୍ଥାନରେ; ସମବେତାଃ=ସମବେତ ହୋଇଥିବା; ଯୁୟୁସ୍ତବଃ=ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଥିବା; ମାମକାଃ=ମୋ ଦଳ (ପୁତ୍ରମାନେ); ପାଣ୍ଡବାଃ=ପାଣ୍ଡୁପୁତ୍ରଗଣ; ଚ=ଏବଂ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; କିମ୍=କ'ଣ; ଅକୁର୍ବତ=ସେମାନେ କଲେ; ସଞ୍ଜୟ=ହେ ସଞ୍ଜୟ ।

ଅନୁବାଦ

ଧୃତରାଷ୍ଟ୍ର କହିଲେ, “ହେ ସଞ୍ଜୟ ! ମୋ ପୁତ୍ରଗଣ ଏବଂ ପାଣ୍ଡୁପୁତ୍ରଗଣ ଯୁଦ୍ଧ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରି ତୀର୍ଥକ୍ଷେତ୍ର-ଧର୍ମକ୍ଷେତ୍ର କୁରୁକ୍ଷେତ୍ର ନାମକ ସ୍ଥାନରେ ଏକତ୍ର ହୋଇ କ'ଣ କଲେ ?

Sloka – 2 (Ch 2.7)

ଶ୍ଳୋକ - ୨

କାର୍ପଣ୍ୟ ଦୋଷୋ ପହତ ସ୍ୱଭାବଃ

ପୃଜ୍ଞାମି ତ୍ୱାଂ ଧର୍ମସଂମୁଦ୍ଧତେତାଃ ।

ଯଚ୍ଛ୍ରେୟଃ ସ୍ୟାନ୍ନିଶ୍ଚିତଂ ବୁଦ୍ଧି ତନ୍ମେ

ଶିଷ୍ୟସ୍ତେହଂ ଶାସ୍ତ୍ର ମାଂ ତ୍ୱାଂପ୍ରପନ୍ନମ୍ ॥ ୨ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

କାର୍ପଣ୍ୟ=କାର୍ପଣ୍ୟଭାବରୁ; ଦୋଷ=ଦୁର୍ବଳତା; ଉପହତ=(ଦୋଷରେ) ଦୁଷ୍ଟ ହୋଇ; ସ୍ୱଭାବଃ=ସ୍ୱଭାବ; ପୃଜ୍ଞାମି=ମୁଁ ପଚାରୁଛି; ତ୍ୱାମ୍=ଆପଣଙ୍କୁ; ଧର୍ମ=ଧର୍ମ; ସଂମୁଦ୍ଧତ=ବିବ୍ରତ; ତେତାଃ=ହୃଦୟରେ; ଯତ୍=କ'ଣ; ଶ୍ରେୟଃ=ଶ୍ରେୟ (ମୋ ପକ୍ଷରେ ଉପଯୁକ୍ତ); ସ୍ୟାତ୍=ହୋଇପାରେ; ନିଶ୍ଚିତମ୍=ନିଶ୍ଚିତ ରୂପେ; ବୁଦ୍ଧି=କୁହନ୍ତୁ; ତତ୍=ତାହା; ମେ=ମୋତେ; ଶିଷ୍ୟଃ=ଶିଷ୍ୟ; ତେ=ଆପଣଙ୍କର; ଅହମ୍=ମୁଁ; ଶାସ୍ତ୍ର=ମୋତେ ଉପଦେଶ ଦିଅନ୍ତୁ; ମାମ୍=ମୋତେ; ତ୍ୱାମ୍=ଆପଣଙ୍କଠାରେ; ପ୍ରପନ୍ନମ୍=ଗରଣ ।

ଅନୁବାଦ

ମୋର କ'ଣ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ, ତାହା ମୁଁ ଭାବି ସିର କରି ପାରୁନାହିଁ । ଦୁର୍ବଳତା ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ମୋର ମାନସିକ ଭାରସାମ୍ୟ ହରାଇଛି । ଏ ଅବସ୍ଥାରେ ମୋ ପକ୍ଷରେ କ'ଣ ଶ୍ରେୟସ୍କର ଦୟାକରି ନିଶ୍ଚିତରୂପେ ମୋତେ କୁହନ୍ତୁ । ବର୍ତ୍ତମାନ ମୁଁ ଆପଣଙ୍କର ଶିଷ୍ୟ ହେଲି ଏବଂ ଆପଣଙ୍କର ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ଶରଣରେ ଆସିଲି । ଦୟାକରି ମୋତେ ଉପଦେଶ ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତୁ ।

Sloka 3 (Ch 2.11)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୧

ଶ୍ରୀଭଗବାନ୍ନୁବାଚ

ଅଶୋଚ୍ୟାନନ୍ଦଶୋଚସ୍ତୁ ପ୍ରଜ୍ଞାବାଦୀଂଶୁ ଭାଷସେ ।

ଗତାସୁନଗତାସୁଂଶୁ ନାନୁଶୋଚନ୍ତି ପଣ୍ଡିତାଃ ॥ ୧୧ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ୍ ଉବାଚ=ପରମ ପୁରୁଷ ଭଗବାନ୍ କହିଲେ; ଅଶୋଚ୍ୟାନ୍=ଯାହା ଶୋକ କରିବାର ବା ଦୁଃଖ କରିବାର ନୁହେଁ; ଅନ୍ଦଶୋଚଃ=ତୁମେ ଶୋକ କରୁଛ; ତ୍ୱମ୍=ତୁମେ; ପ୍ରଜ୍ଞା-ବାଦାନ୍=ପାଣ୍ଡିତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା; ଚ=ମଧ୍ୟ; ଭାଷସେ=କହୁଛ; ଗତ=ବିଗତ; ଅସୁନ୍=ଜୀବନ; ଅଗତ=ଯାହା ବିତି ନାହିଁ; ଅସୁନ୍=ଜୀବନ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ନ=ନୁହେଁ; ଅନୁଶୋଚନ୍ତି=ଦୁଃଖ କରନ୍ତି; ପଣ୍ଡିତାଃ=ପଣ୍ଡିତମାନେ ।

ଅନୁବାଦ

ଶ୍ରୀଭଗବାନ୍ କହିଲେ, “ତୁମେ ପାଣ୍ଡିତ୍ୟପୂର୍ଣ୍ଣ କଥା କହୁଛ; କିନ୍ତୁ ଯେଉଁ ବିଷୟରେ ଶୋକ କରିବାର ନୁହେଁ ସେ ବିଷୟରେ ଶୋକ କରୁଛ । ଯେଉଁମାନେ ପଣ୍ଡିତ ସେମାନେ କଦାପି ଜୀବନ୍ତ ବା ମୃତ ପାଇଁ ଶୋକ କରନ୍ତି ନାହିଁ ।”

Sloka 4 (Ch 2.12)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୨

ନ ତ୍ୱେବାହଂ ଜାତୁ ନାସଂ ନ ତ୍ୱଂ ନେମେ ଜନାଧିପାଃ ।

ନ ଚୈବ ନ ଭବିଷ୍ୟାମଃ ସର୍ବେ ବୟମତଃ ପରମ୍ ॥ ୧୨ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ନ=କଦାପି ନୁହେଁ; ତୁ=କିନ୍ତୁ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଅହମ୍=ମୁଁ; ଜାତୁ=କେତେବେଳେ ହେଲେ; ନ=ନୁହେଁ; ଆସମ୍=ଆମ୍ଭ; ନ=ଏହା ସେପରି ନୁହେଁ; ତ୍ୱମ୍=ତୁମେ; ନ=ନୁହେଁ; ଇମେ=ଏମାନେ ସମସ୍ତେ; ଜନା-ଧିପାଃ=ରାଜାମାନେ; ନ=ନୁହେଁ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ନ=ସେପରି ନୁହେଁ; ଭବିଷ୍ୟାମଃ=ଭବିଷ୍ୟତରେ ରହିବେ; ସର୍ବେ=ଆମ୍ଭେମାନେ ସମସ୍ତେ; ବୟମ୍=ଆମ୍ଭେମାନେ; ଅତଃ ପରମ୍=ଏହାପରେ ।

ଅନୁବାଦ

ଏପରି ସମୟ କେବେ ନଥିଲା, ଯେତେବେଳେ ମୁଁ ନଥିଲି କିମ୍ବା ତୁମେ ନଥିଲ
କିମ୍ବା ଏ ରାଜାମାନେ ନଥିଲେ । ପୁନଶ୍ଚ ଭବିଷ୍ୟତରେ ଏପରି କେବେ ହେବନାହିଁ;
ଯେତେବେଳେ ଆମ୍ଭେମାନେ କେହି ନଥିବା ।

Sloka 5 (Ch 2.13)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୩

ଦେହିନୋଽସ୍ମିନ୍ ଯଥା ଦେହେ କୌମାରଂ ଯୌବନଂ ଜରା ।
ତଥା ଦେହାକ୍ରମପ୍ରାପ୍ତିର୍ ଧାରୟତ୍ତ ନ ମୁହ୍ୟତି ॥ ୧୩ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଦେହିନଃ=ଦେହୀର; ଅସ୍ମିନ୍=ଏଥିରେ; ଯଥା=ଯେପରି; ଦେହେ=ଦେହରେ;
କୌମାରମ୍=ବାଳ୍ୟାବସ୍ଥା; ଯୌବନମ୍=ଯୌବନ; ଜରା=ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା; ତଥା=ସେହିପରି;
ଦେହାକ୍ରମ=ଦେହାକ୍ରମ; ପ୍ରାପ୍ତିଃ=ପ୍ରାପ୍ତି; ଧାରୟତ୍ତ=ଧାର; ତତ୍ତ=ସେଥିରେ; ନ ମୁହ୍ୟତି=ମୁହ୍ୟମାନ
ହୁଏ ନାହିଁ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେପରି ଦେହୀ (ଅର୍ଥାତ୍ ଜୀବାତ୍ମା) ଏ ଦେହରେ ବରାବର ବାଳ୍ୟାବସ୍ଥାରୁ
ଯୌବନାବସ୍ଥା ଓ ଯୌବନାବସ୍ଥାରୁ ବୃଦ୍ଧାବସ୍ଥା ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, ସେହିପରି ମୃତ୍ୟୁରେ ସେ
ଅନ୍ୟ ଏକ ଶରୀର ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ । ଧାର (ଅର୍ଥାତ୍ ଆତ୍ମଜ୍ଞାନା) ଏ ପ୍ରକାର ପରିବର୍ତ୍ତନରେ
ଆତ୍ମା ମୁହ୍ୟମାନ ହୁଏ ନାହିଁ ।

Sloka 6 (Ch 2.14)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୪

ମାତ୍ରାସ୍ପର୍ଶାସ୍ତୁ କୌତ୍ରେୟ ଶୀତୋଷ୍ଣସୁଖଦୁଃଖଦାଃ ।
ଆଗମାପାୟିନୋଽନିତ୍ୟାସ୍ତାଂ ଶ୍ଚିତିକ୍ଷୟ ଭାରତ ॥ ୧୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମାତ୍ରା=ଇନ୍ଦ୍ରିୟଜନିତ; ସ୍ପର୍ଶାଃ=ଉପଲବ୍ଧି; ତୁ=କେବଳ; କୌତ୍ରେୟ=ହେ କୁତ୍ରପୁତ୍ର;
ଶୀତ=ଶୀତ; ଉଷ୍ଣ=ଗ୍ରୀଷ୍ମ; ସୁଖ=ସୁଖ; ଦୁଃଖ-ଦାଃ=ଦୁଃଖପ୍ରଦ; ଆଗମ=ଆସିବା;
ଅପାୟିନଃ=ଯିବା; ଅନିତ୍ୟାଃ=ଅନିତ୍ୟ, ଅସ୍ଥାୟୀ; ତାନ୍=ସେସବୁକୁ; ଶ୍ଚିତିକ୍ଷୟ=ସହିଯିବାକୁ
ବେଞ୍ଚାକର; ଭାରତ=ହେ ଭରତ ବଂଶଜ !

ଅନୁବାଦ

ହେ କୁତ୍ରପୁତ୍ର ! ସୁଖ ଦୁଃଖର ଅସ୍ଥାୟୀ ଆବିର୍ଭାବ ଏବଂ କାଳକ୍ରମେ ସେମାନଙ୍କର
ତିରୋଭାବ ଶୀତ ଓ ଗ୍ରୀଷ୍ମ ରତ୍ନଭଳି ଆସେ ଓ ଯାଏ । ହେ ଭରତ ବଂଶଜ ! ସେମାନେ
ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଭୋଗରୁ ଜାତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତି ସେଥିରେ ବିଚଳିତ ନ ହୋଇ ସେଗୁଡ଼ିକୁ
ସହିଯିବାକୁ ଅଭ୍ୟାସ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

Sloka 7 (Ch 2.20)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୦

ନ ଜାୟତେ ମ୍ରିୟତେ ବା କଦାଚିନ୍
ନାୟଂ ଭୂତା ଭବିତା ବା ନ ଭୂୟଃ ।
ଅଜୋ ନିତ୍ୟଃ ଶାଶ୍ୱତୋଽୟଂ ପୁରାଣୋ
ନ ହନ୍ୟତେ ହନ୍ୟମାନେ ଶରୀରେ ॥ ୨୦ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ନ=ନାହିଁ; ଜାୟତେ=ଜନ୍ମହୁଏ; ମ୍ରିୟତେ=ମରେ; ବା=କିମ୍ବା; କଦାଚିନ୍=କୌଣସି
କାଳରେ (ଭୂତ, ଭବିଷ୍ୟତ କିମ୍ବା ବର୍ତ୍ତମାନ); ନ=ନୁହେଁ; ଅୟମ୍=ଏହା; ଭୂତା=ଥିଲା;
ଭବିତା=ହେବ; ବା=କିମ୍ବା; ନ=ନୁହେଁ; ଭୂୟଃ=କିମ୍ବା ହୋଇଛି; ଅଜଃ=ଅଜ (ଅଜନ୍ମା);
ନିତ୍ୟଃ=ନିତ୍ୟ; ଶାଶ୍ୱତଃ=ଶାଶ୍ୱତ; ଅୟମ୍=ଏହି; ପୁରାଣଃ=ପୁରାତନ; ନ=ନୁହେଁ;
ହନ୍ୟତେ=ମରାଯାଏ; ହନ୍ୟମାନେ ଶରୀରେ=ଶରୀର ମରିବା ଦ୍ୱାରା ।

ଅନୁବାଦ

ଆତ୍ମାର ଜନ୍ମ ନାହିଁ ବା ମୃତ୍ୟୁ ନାହିଁ । ଏପରି ସମୟ ନ ଥିଲା, ଯେତେବେଳେ
ତାହା ନଥିଲା, ପୁଣି ଏପରି ସମୟ ହେବ ନାହିଁ ଯେତେବେଳେ ତାହା ନଥିବ । ତାହା
ଅଜ, ଶାଶ୍ୱତ, ସର୍ବଦା ବିଦ୍ୟମାନ, ଅମର ଏବଂ ପୁରାତନ ଅଟେ । ଶରୀରର ମୃତ୍ୟୁରେ
ତାହାର ମୃତ୍ୟୁ ହୁଏ ନାହିଁ ।

Sloka 8 (Ch 2.22)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୨

ବାସାଂସି ଜୀର୍ଣ୍ଣାନି ଯଥା ବିହାୟ
ନବାନି ଗୃହ୍ଣାତି ନରୋଽପରାଣି ।
ତଥା ଶରୀରାଣି ବିହାୟ ଜୀର୍ଣ୍ଣାନି
ଅନ୍ୟାନି ସଂଯାତି ନବାନି ଦେହା ॥ ୨୨ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ବାସାଂସି=ପୋଷାକ; ଜୀର୍ଣ୍ଣାନି=ପୁରାତନ; ଯଥା=ଯେପରି; ବିହାୟ=ତ୍ୟାଗକରି;
ନବାନି=ନୂତନ ପୋଷାକ; ଗୃହ୍ଣାତି=ଗ୍ରହଣ କରେ; ନରଃ=ମାନବ; ଅପରାଣି=ଅନ୍ୟ;
ତଥା=ସେହିପରି; ଶରୀରାଣି=ଶରୀରମାନ; ବିହାୟ=ତ୍ୟାଗକରି; ଜୀର୍ଣ୍ଣାନି=ପୁରାତନ ଏବଂ
ଅଦରକାରୀ; ଅନ୍ୟାନି=ଅନ୍ୟ; ସଂଯାତି=ଗ୍ରହଣ କରେ; ନବାନି=ନୂତନ; ଦେହା=ଦେହ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେପରି ବ୍ୟକ୍ତି ପୁରାତନ ପୋଷାକ ତ୍ୟାଗକରି ନୂତନ ପୋଷାକ ପରିଧାନ କରେ;
ଠିକ୍ ସେହିପରି ଆତ୍ମା ପୁରାତନ ଓ ଅଦରକାରୀ ଶରୀରକୁ ତ୍ୟାଗକରି ନୂତନ ଭୌତିକ
ଶରୀର ଗ୍ରହଣ କରେ ।

Sloka 9 (Ch 2.23)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୩

ନୈନଂ ଛିନ୍ଦନ୍ତି ଶସ୍ତ୍ରାଣି ନୈନଂ ଦହତି ପାବକଃ ।

ନ ଚୈନଂ କ୍ଳେଦୟନ୍ତ୍ୟାପୋ ନ ଶୋଷୟତି ମାରୁତଃ ॥ ୨୩ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ନ=ନୁହେଁ; ଏନମ୍=ଏ ଆତ୍ମାକୁ; ଛିନ୍ଦନ୍ତି=ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ କରି କାଟିପାରେ; ଶସ୍ତ୍ରାଣି=ସମସ୍ତ ଶସ୍ତ୍ର; ନ=ନୁହେଁ; ଏନମ୍=ଏ ଆତ୍ମାକୁ; ଦହତି=ଦହନ କରେ (ପୋଡ଼ି ପକାଏ); ପାବକଃ=ଅଗ୍ନି; ନ=ନୁହେଁ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ଏନମ୍=ଏ ଆତ୍ମାକୁ; କ୍ଳେଦୟନ୍ତି=ଆର୍ଦ୍ରକରେ; ଆପଃ=ଜଳ; ନ=ନୁହେଁ; ଶୋଷୟତି=ଶୁଷ୍କକରେ; ମାରୁତଃ=ବାୟୁ (ପବନ) ।

ଅନୁବାଦ

ଆତ୍ମାକୁ କୌଣସି ଅସ୍ତ୍ରଶସ୍ତ୍ର କାଟି ପାରିବ ନାହିଁ । ଅଗ୍ନି ପୋଡ଼ି ପାରିବ ନାହିଁ; ଜଳ ବୁଡ଼େଇ ପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ବାୟୁ ଶୁଷ୍କ କରିପାରିବ ନାହିଁ ।

Sloka 10 (Ch 2.27)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୭

ଜାତସ୍ୟ ହି ପୁରୋ ମୃତ୍ୟୁର୍ଧ୍ୱଂ ଜନ୍ମ ମୃତସ୍ୟ ଚ ।

ତସ୍ମାଦପରିହାର୍ଯ୍ୟଃସୈ ନ ତ୍ୱଂ ଶୋଚିତୁମର୍ହସି ॥ ୨୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଜାତସ୍ୟ=ଯେ ଜନ୍ମହୋଇଛି; ହି=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ପୁରଃ=ଏହା ନିଶ୍ଚିତ; ମୃତ୍ୟୁଃ=ମୃତ୍ୟୁ; ପୁରମ୍=ଏହା ମଧ୍ୟ ନିଶ୍ଚିତ; ଜନ୍ମ=ଜନ୍ମ; ମୃତସ୍ୟ=ମୃତର; ଚ=ମଧ୍ୟ; ତସ୍ମାଦ୍=ତେଣୁ; ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟଃ=ଯେଣୁ ଏହା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ; ଅର୍ଥେ=ତେଣୁ; ନ=ନୁହେଁ; ତ୍ୱମ୍=ତୁମେ; ଶୋଚିତୁମ୍=ଦୁଃଖ କରିବା; ଅର୍ହସି=ଉଚିତ୍ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛି ତା'ର ମୃତ୍ୟୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ ଏବଂ ଯେ ମୃତ୍ୟୁଲାଭ କରିଛି ତାହାର ଜନ୍ମ ନିଶ୍ଚିତ । ତେଣୁ ଏହା ଯେତେବେଳେ ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ, କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସମ୍ପାଦନରେ ପଛେଇବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ କି ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

Sloka 11 (Ch 2.30)

ଶ୍ଳୋକ - ୩୦

ଦେହୀ ନିତ୍ୟମବଧୋଽୟଂ ଦେହେ ସର୍ବସ୍ୟ ଭାରତ ।
ତସ୍ମାତ୍ ସର୍ବାଣି ଭୂତାନି ନ ତ୍ୱଂ ଶୋଚିତୁମ୍ ଅର୍ହସି ॥ ୩୦ ॥
ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଦେହୀ=ଏ ଭୌତିକ ଶରୀରର ଯେ ଅଧିକାରୀ; ନିତ୍ୟମ୍=ନିତ୍ୟ; ଅବଧଃ=ବଧ
କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ; ଅୟମ୍=ଏହି ଆତ୍ମା; ଦେହେ=ଦେହରେ; ସର୍ବସ୍ୟ=ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କର;
ଭାରତ=ହେ ଭରତ ବଂଶଜ; ତସ୍ମାତ୍=ତେଣୁ; ସର୍ବାଣି=ସମସ୍ତ; ଭୂତାନି=ଜୀବଗଣ; ନ=କେବେ
ନୁହେଁ; ତ୍ୱମ୍=ତୁମେ; ଶୋଚିତୁମ୍=ଦୁଃଖ କରିବା; ଅର୍ହସି=ଉଚିତ୍ ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ଭରତ ବଂଶଜ ! ଏ ଶରୀର ମଧ୍ୟରେ ଯେ ବାସ କରୁଛି (ଅର୍ଥାତ୍ ଦେହୀ)
ନିତ୍ୟ ବା ସନାତନ ଅଟେ ଏବଂ ତାକୁ କଦାପି ବଧ କରାଯାଇ ପାରିବ ନାହିଁ । ତେଣୁ
ତୁମେ କାହାରି ପାଇଁ ଦୁଃଖ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ନୁହେଁ ।

Sloka 12 (Ch 2.40)

ଶ୍ଳୋକ - ୪୦

ନେହାଭିକ୍ରମନାଶୋଽସ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟବାୟୋ ନ ବିଦ୍ୟତେ ।
ସ୍ୱଚ୍ଛମପ୍ୟସ୍ୟ ଧର୍ମସ୍ୟ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ମହତୋ ଭୟାତ୍ ॥ ୪୦ ॥
ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ନ=ନାହିଁ; ଇହ=ଏହି ପୃଥିବୀରେ; ଅଭିକ୍ରମ=ପ୍ରବେଶ; ନାଶଃ=ନଷ୍ଟ; ଅସ୍ତି=ଅଛି;
ପ୍ରତ୍ୟବାୟଃ=ହ୍ରାସ; ନ=ନାହିଁ; ବିଦ୍ୟତେ=ଅଛି; ସ୍ୱଚ୍ଛମ୍=ଅଳ୍ପ; ଅଧି=ଯଦିଓ; ଅସ୍ୟ=ଏହାର;
ଧର୍ମସ୍ୟ=ଏହି କର୍ମର; ବ୍ରାହ୍ମଣେ=ବ୍ରାହ୍ମଣ କରେ; ମହତଃ=ମହାନ; ଭୟାତ୍=ବିପଦରୁ ।

ଅନୁବାଦ

ଏହି ପ୍ରବେଶରେ କିଛି ନଷ୍ଟ ହୁଏନାହିଁ ବା କୌଣସି ହାନି ନାହିଁ ଏବଂ ଏହି
ମାର୍ଗରେ କିଛି ଅଗ୍ରଗତି କଲେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅତି ବିପଜ୍ଜନକ ଅବସ୍ଥାରୁ ରକ୍ଷା ପାଇପାରେ ।

Sloka 13 (Ch 2.41)

ଶ୍ଳୋକ - ୪୧

ବ୍ୟବସାୟାତ୍ମିକା ବୁଦ୍ଧିରେକେହ କୁରୁନନ୍ଦନ ।

ବହୁଶାଖା ହ୍ୟନନ୍ତାଶୁ ବୁଦ୍ଧୟୋଃବ୍ୟବସାୟିନାମ୍ ॥ ୪୧ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ବ୍ୟବସାୟାତ୍ମିକା=ଏକାନ୍ତ କୃଷ୍ଣଚେତନା; ବୁଦ୍ଧିଃ=ବୁଦ୍ଧି; ଏକା=ଏକମାତ୍ର; ଇହ=ଏହି ସଂସାରରେ; କୁରୁ-ନନ୍ଦନ=ହେ କୁରୁବଂଶର ପ୍ରିୟସନ୍ତାନ; ବହୁଶାଖାଃ=ବହୁଶାଖା; ହି=ବାସ୍ତବିକ; ଅନନ୍ତାଃ=ଅନନ୍ତ; ଯଃ=ଯେ; ବୁଦ୍ଧୟଃ=ବୁଦ୍ଧି; ଅବ୍ୟବସାୟିନାମ୍=ଯେଉଁ ମାନେ କୃଷ୍ଣଚେତନାରେ ନଥା'ନ୍ତି ସେହିମାନଙ୍କର ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁମାନେ ଏହି ମାର୍ଗରେ ପଥକ ସେମାନେ ଦୃଢ଼ନିଶ୍ଚିତ ଏବଂ ସେମାନଙ୍କର ଲକ୍ଷ୍ୟ ହେଉଛି ଏକ । ହେ କୁରୁବଂଶର ପ୍ରିୟ ସନ୍ତାନ ! ଯେଉଁମାନେ ଦୃଢ଼ ନିଶ୍ଚିତ ନୁହଁନ୍ତି ସେମାନଙ୍କର ବୁଦ୍ଧି ଅନେକ ଶାଖା-ପ୍ରଶାଖାରେ ବିସ୍ତୃତ ।

Sloka 14 (Ch 2.44)

ଶ୍ଳୋକ - ୪୪

ଭୋଗୈଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟପ୍ରସକ୍ତାନାଂ ତୟାପହୃତଚେତସାମ୍ ।

ବ୍ୟବସାୟାତ୍ମିକା ବୁଦ୍ଧିଃ ସମାଧୌ ନ ବିଧାୟତେ ॥ ୪୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଭୋଗ=ଭୌତିକ ସୁଖଭୋଗ; ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ=ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ; ପ୍ରସକ୍ତାନାମ୍=ଯେଉଁମାନେ ସେଥିପ୍ରତି ଆସକ୍ତ; ତୟା=ଏପରି ବସ୍ତୁରେ; ଅପହୃତ-ଚେତସାମ୍=ବିଚଳିତ ମନ; ବ୍ୟବସାୟାତ୍ମିକା=ସ୍ଥିରନିଶ୍ଚିତ; ବୁଦ୍ଧିଃ=ଭଗବତ୍ ସେବା; ସମାଧୌ=ସଂଯତ ମନରେ; ନ ବିଧାୟତେ=ଦେଖାଦିଏ ନାହିଁ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁମାନେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସୁଖ ଏବଂ ଭୌତିକ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ ପ୍ରତି ଅତ୍ୟକ୍ତ ଆସକ୍ତ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ଏ ପ୍ରକାର ବିଷୟବସ୍ତୁରେ ବିଚଳିତ, ସେମାନଙ୍କ ମନରେ ଭଗବତ୍ ସେବା ନିମିତ୍ତ ଦୃଢ଼ ନିଶ୍ଚୟତା ଦେଖାଦିଏ ନାହିଁ ।

Sloka 15 (Ch 2.45)

ଶ୍ଳୋକ - ୪୫

ତ୍ରିଗୁଣ୍ୟବିଷୟା ବେଦା ନିର୍ଦ୍ଦେଶୁଣ୍ୟା ଭବାର୍ଜୁନ ।
ନିର୍ଦ୍ଦେଶା ନିତ୍ୟସତ୍ତ୍ୱସ୍ତୋ ନିର୍ଯ୍ୟୋଗକ୍ଷେମ ଆତ୍ମବାନ୍ ॥ ୪୫ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ତ୍ରିଗୁଣ୍ୟ=ଭୂତ ପ୍ରକୃତିର ତ୍ରିଗୁଣ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ; ବିଷୟା=ବିଷୟରେ; ବେଦା=ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟ; ନିର୍ଦ୍ଦେଶୁଣ୍ୟା=ଶୁଦ୍ଧ ସତ୍ତ୍ୱାବସ୍ଥାରେ; ଭବ=ରୁଦ୍ର (ହୁଅ); ଅର୍ଜୁନ=ହେ ଅର୍ଜୁନ; ନିର୍ଦ୍ଦେଶ=ଦୁର୍ଲ୍ଲଭତାବରୁ, ପରସ୍ପର ବିପରୀତତାବରୁ ମୁକ୍ତ; ନିତ୍ୟ-ସତ୍ତ୍ୱ-ସ୍ତୋ=ବରାବର ସତ୍ତ୍ୱାବସ୍ଥାରେ ରହିବା; ନିର୍ଯ୍ୟୋଗ-କ୍ଷେମ=ସାଇତି ରଖିବା ଓ ସଂଗ୍ରହକରିବା ଚିନ୍ତାରୁ ମୁକ୍ତ; ଆତ୍ମବାନ୍=ଆତ୍ମବାନ୍ ହେବା ବା ଆତ୍ମିକ ଅବସ୍ଥାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରିବା ।

ଅନୁବାଦ

ସାଧାରଣତଃ ବେଦ ଭୂତପ୍ରକୃତିର ତ୍ରିଗୁଣ ସମ୍ବନ୍ଧରେ କହିଥାଏ । ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ଏ ତ୍ରିଗୁଣର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଯାଅ, ଏମାନଙ୍କୁ ଅତିକ୍ରମକରି ତତ୍ତ୍ୱର୍ତ୍ତ୍ତ୍ୱରେ ଅବସ୍ଥାନ କର । ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଦୁର୍ଲ୍ଲଭତା ବା ଦୈତ୍ୟତା ଏବଂ ଲାଭ ଓ ନିରାପତ୍ତା ଆଦି ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ଉଦ୍‌ବିଗ୍ନତାରୁ ମୁକ୍ତ ହୁଅ ଏବଂ ଆତ୍ମାରେ ଅବସ୍ଥାନ କର ।

Sloka 16 (Ch 2.46)

ଶ୍ଳୋକ - ୪୬

ଯାବାନ୍‌ର୍ଥ ଉଦପାନେ ସର୍ବତଃ ସଂପ୍ଳୁତୋଦକେ ।
ତାବାନ୍‌ସର୍ବେଷୁ ବେଦେଷୁ ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ୟ ବିଜାନତଃ ॥ ୪୬ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯାବାନ୍‌=ଯେସବୁ; ଅର୍ଥ=ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ; ଉଦପାନେ=କୂପ ଜଳରେ; ସର୍ବତଃ=ସବୁଦିଗରେ; ସଂପ୍ଳୁତ ଉଦକେ=ଏକ ବିରାଟ ଜଳଭଣ୍ଡାରରେ; ତାବାନ୍‌=ଠିକ୍ ସେହିପରି; ସର୍ବେଷୁ=ସମସ୍ତ; ବେଦେଷୁ=ବୈଦିକ ସାହିତ୍ୟରେ; ବ୍ରାହ୍ମଣସ୍ୟ=ଯେ ପରଂବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ ଜାଣେ ତା'ର; ବିଜାନତଃ=ଯେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଜ୍ଞାନରେ ଅଛି ତା'ର ।

ଅନୁବାଦ

କ୍ଷୁଦ୍ର ପୁଷ୍କରିଣୀରେ ଯେଉଁ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ ହୁଏ, ତାହା ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ଏକ ବିରାଟ ଜଳଭଣ୍ଡାରରେ ସାଧିତ ହୋଇପାରେ । ଠିକ୍ ସେହିପରି ବେଦପାଠର କ'ଣ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ଏହା ଯେ ଜାଣିଛି ତା'ଦ୍ୱାରା ବେଦପାଠର ପ୍ରକୃତ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧିତ ହୋଇପାରେ ।

Sloka 17 (Ch 2.59)

ଶ୍ଳୋକ - ୫୯

ବିଷୟା ବିନିବର୍ତ୍ତନ୍ତେ ନିରାହାରସ୍ୟ ଦେହିନଃ ।
ରସବର୍ଜିଂ ରସୋପସ୍ୟ ପରଂ ଦୃଷ୍ଟ୍ବା ନିବର୍ତ୍ତତେ ॥ ୫୯ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ବିଷୟାଃ=ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଭୋଗ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ; ବିନିବର୍ତ୍ତନ୍ତେ=ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବାକୁ ଅଭ୍ୟାସ କରାଯାଏ; ନିରାହାରସ୍ୟ=ନିଷେଧାର୍ଥକ ନିରୋଧଦ୍ୱାରା; ଦେହିନଃ=ଦେହୀର; ରସ-ବର୍ଜିତ୍=ସ୍ୱାଦୁକୁ ତ୍ୟାଗକରି (ଅର୍ଥାତ୍ ରସକୁ ବର୍ଜନକରି); ରସଃ=ଉପଭୋଗ; ଅପି=ଯଦିଓ ଅଛି; ଅସ୍ୟ=ତାର; ପରମ୍=ଅତ୍ୟନ୍ତ ଉଚ୍ଚତର ପଦାର୍ଥ ବା ବସ୍ତୁ; ଦୃଷ୍ଟ୍ବା=ଅନୁଭବ କରି; ନିବର୍ତ୍ତତେ=ତହିଁରୁ ଯାନ୍ତି ହୁଏ ।

ଅନୁବାଦ

ଇନ୍ଦ୍ରିୟଭୋଗ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁମାନଙ୍କୁ ଉପଭୋଗ କରିବାର କାମନା ରହିଲେ ସୁଦ୍ଧା; ଦେହୀ (ବା ଜୀବ) ଇନ୍ଦ୍ରିୟ-ସୁଖଭୋଗରୁ ଦୂରେଇ ରହିପାରେ । କିନ୍ତୁ ଏକ ଉଚ୍ଚତର ସ୍ୱାଦୁ ଉପଭୋଗ କରି ଜୀବ ଇନ୍ଦ୍ରିୟସୁଖ ଭୋଗରୁ ଯାନ୍ତି ହୁଏ ଏବଂ ତଦ୍ୱାରା ସେ ଦିବ୍ୟ ଚେତନାରେ ଯିବ ହୁଏ ।

Sloka 18 (Ch 2.62)

ଶ୍ଳୋକ - ୬୨

ଧ୍ୟାୟତୋ ବିଷୟାନ୍ ପୂଂସଃ ସଙ୍ଗଞ୍ଚେଷ୍ଟପଜାୟତେ ।
ସଙ୍ଗାସ୍ତଂଜାୟତେ କାମଃ କାମାକ୍ତୋଽଭିଜାୟତେ ॥ ୬୨ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଧ୍ୟାୟତଃ=ଚିନ୍ତା କଲାବେଳେ; ବିଷୟାନ୍=ଇନ୍ଦ୍ରିୟଭୋଗ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ; ପୂଂସଃ=ପୁରୁଷର; ସଙ୍ଗଃ=ଆସକ୍ତି; ଚେଷ୍ଟୁ=ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଭୋଗ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁରେ; ଉପଜାୟତେ=ବୃଦ୍ଧି ଲାଭ କରେ; ସଙ୍ଗାତ୍=ଆସକ୍ତିରୁ; ସଂଜାୟତେ=ବୃଦ୍ଧିଲାଭକରେ; କାମଃ=କାମନା; କାମାତ୍=କାମନାରୁ; କ୍ରୋଧଃ=କ୍ରୋଧ; ଅଭିଜାୟତେ=ଜାତହୁଏ ।

ଅନୁବାଦ

ବ୍ୟକ୍ତି ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ଭୋଗ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁକୁ ଚିନ୍ତା କରୁଥିଲାବେଳେ ସେଗୁଡ଼ିକପ୍ରତି ତା'ର ଆସକ୍ତି ଜାତହୁଏ ଏବଂ ଏପ୍ରକାର ଆସକ୍ତିରୁ କାମ ଜାତ ହୁଏ ଏବଂ କାମନାରୁ କ୍ରୋଧ ଜାତହୁଏ ।

Sloka 19 (Ch 2.63)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୩

କ୍ରୋଧାଭବତି ସଂମୋହଃ ସଂମୋହାତ୍ ସ୍ମୃତିବିଭ୍ରମଃ ।
ସ୍ମୃତିଭ୍ରଂଶାତ୍ ବୁଦ୍ଧିନାଶୋ ବୁଦ୍ଧିନାଶାତ୍ ପ୍ରଣଶ୍ୟତି ॥ ୨୩ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

କ୍ରୋଧାତ୍=କ୍ରୋଧରୁ; ଭବତି=ଜାତହୁଏ; ସଂମୋହଃ=ପୂର୍ଣ୍ଣ ମୋହ (ଅଜ୍ଞାନ);
ସଂମୋହାତ୍=ମୋହରୁ; ସ୍ମୃତି=ସ୍ମୃତିର; ବିଭ୍ରମଃ=ବିଭ୍ରମ; ସ୍ମୃତି-ଭ୍ରଂଶାତ୍=ସ୍ମୃତିନାଶ ପରେ;
ବୁଦ୍ଧି-ନାଶଃ=ବୁଦ୍ଧିନାଶ; ବୁଦ୍ଧି-ନାଶାତ୍=ବୁଦ୍ଧିନାଶରୁ; ପ୍ରଣଶ୍ୟତି=ଅଧୋପତନ ହୁଏ ।

ଅନୁବାଦ

କ୍ରୋଧରୁ ମୋହ ଜାତ ହୁଏ ଏବଂ ମୋହରୁ ସ୍ମୃତି ବିଭ୍ରମ ହୁଏ । ସ୍ମୃତି ବିଭ୍ରମ
ହେଲେ ବୁଦ୍ଧି ନାଶ ହୁଏ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ବୁଦ୍ଧି ନଷ୍ଟ ହୋଇଯାଏ, ସେତେବେଳେ
ବ୍ୟକ୍ତି ପୁନର୍ବାର ଭୌତିକ ସଂସାରାର୍ଣ୍ଣବରେ ପଡିତ ହୁଏ ।

Sloka 20 (Ch 2.64)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୪

ରାଗଦ୍ୱେଷବିମୁକ୍ତେଷୁ ବିଷୟାନିନ୍ଦିୟୈଶ୍ଚରନ୍ ।
ଆତ୍ମ ବଶୈର୍ବିଧେୟାମ୍ବା ପ୍ରସାଦମଧୁଗଚ୍ଛତି ॥ ୨୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ରାଗ=(ଅନୁରାଗ) ଆସକ୍ତି; ଦ୍ୱେଷ=ଅନାସକ୍ତି; ବିମୁକ୍ତେଃ=ଯେ ଏସବୁରୁ ମୁକ୍ତ ତା'
ଦ୍ୱାରା; ତୁ=କିନ୍ତୁ; ବିଷୟାନ୍=ଇନ୍ଦ୍ରିୟଭୋଗ୍ୟ ବିଷୟବସ୍ତୁ; ଇନ୍ଦ୍ରିୟୈଃ=ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା;
ଚରନ୍=ଆଚରଣ କରି; ଆତ୍ମ-ବଶୈଃ=ଯାହାର ଏମାନଙ୍କ ଉପରେ କର୍ତ୍ତୃତ୍ୱ ଅଛି;
ବିଧେୟାମ୍ବା=ଯେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସ୍ୱାଧୀନତା ଅନୁସରଣ କରେ; ପ୍ରସାଦମ୍=ଭଗବାନଙ୍କର କୃପା;
ଅଧୁଗଚ୍ଛତି=ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେ ନିୟନ୍ତ୍ରିତ ସ୍ୱାଧୀନତା ବିଧି ଅନୁସରଣ କରି ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କୁ ଆୟତ୍ତ କରି
ପାରିଥାଏ, ସେ ଭଗବାନଙ୍କର ପୂର୍ଣ୍ଣ କୃପାଲାଭ କରିପାରେ ଏବଂ ଏହିପରି ଭାବରେ
ସେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ରାଗ-ଦ୍ୱେଷରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ ।

Sloka 21 (Ch 2.69)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୯

ଯା ନିଶା ସର୍ବଭୂତାନାଂ ତସ୍ୟାଂ ଜାଗର୍ତ୍ତି ସଂଯମା ।

ଯସ୍ୟାଂ ଜାଗ୍ରତି ଭୂତାନି ସା ନିଶା ପଶ୍ୟତୋ ମୁନେଃ ॥ ୨୯ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯା=ଯେଉଁ; ନିଶା=ରାତ୍ରି; ସର୍ବ=ସମସ୍ତ; ଭୂତାନାମ୍=ଜୀବମାନଙ୍କର; ତସ୍ୟାମ୍=ସେଥିରେ; ଜାଗର୍ତ୍ତି=ଜାଗ୍ରତ; ସଂଯମା=ଜିତେନ୍ଦ୍ରିୟ ବା ଆତ୍ମଜିତବ୍ୟକ୍ତି, ଯେ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସଂଯମ କରିଛି; ଯସ୍ୟାମ୍=ଯେଉଁଥିରେ; ଜାଗ୍ରତି=ଜାଗ୍ରତ; ଭୂତାନି=ସମସ୍ତ ଜୀବ; ସା=ତାହା; ନିଶା=ରାତ୍ରି; ପଶ୍ୟତଃ-ମୁନେଃ=ମନନଶୀଳ ମୁନି ପକ୍ଷରେ ।

ଅନୁବାଦ

ଯାହା ସମସ୍ତ ଜୀବଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ରାତ୍ରି, ତାହା ଆତ୍ମଜିତ୍ ବ୍ୟକ୍ତି ପକ୍ଷରେ ଉଜାଗର ରହିବାର ସମୟ ଏବଂ ଯାହା ସମସ୍ତ ଜୀବଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଜାଗ୍ରତ ହେବା ସମୟ, ତାହା ମନନଶୀଳ ମୁନି ପକ୍ଷରେ ରାତ୍ରି ସଦୃଶ ଅଟେ ।

Sloka 22 (Ch 3.9)

ଶ୍ଳୋକ - ୯

ଯଜ୍ଞାର୍ଥାହୁର୍ନିଶୋଽନ୍ୟତ୍ର ଲୋକୋଽୟଂ କର୍ମ ବନ୍ଧନଃ ।

ତଦର୍ଥଂ କର୍ମ କୌତ୍ସେୟ ମୁକ୍ତସଙ୍ଗଃ ସମାଚର ॥ ୯ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯଜ୍ଞ-ଅର୍ଥାତ୍=କେବଳ ଯଜ୍ଞ କିମ୍ବା ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ନିମିତ୍ତ; କର୍ମଣଃ=କର୍ମ କରାଯିବ; ଅନ୍ୟତ୍ର=ଅନ୍ୟଥା; ଲୋକଃ=ଏହି ପୃଥିବୀ; ଅୟମ୍=ଏହି; କର୍ମ-ବନ୍ଧନଃ=କର୍ମବନ୍ଧନ; ତତ୍=ତାଙ୍କ (ଭଗବାନଙ୍କ); ଅର୍ଥମ୍=ନିମିତ୍ତ; କର୍ମ=କର୍ମ; କୌତ୍ସେୟ=ହେ କୁନ୍ତା ପୁତ୍ର ; ମୁକ୍ତ-ସଙ୍ଗଃ=ସଙ୍ଗରୁ ମୁକ୍ତ; ସମାଚର=ଭଲଭାବରେ ଆଚରଣ କର ।

ଅନୁବାଦ

ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ପ୍ରୀତ୍ୟର୍ଥେ ବା ଯଜ୍ଞାର୍ଥେ କର୍ମ କରିବାକୁ ହେବ, ନଚେତ୍ କର୍ମ ବ୍ୟକ୍ତିକୁ ଏ ଭୌତିକ ଜଗତରେ ବନ୍ଧିବ । ତେଣୁ ହେ କୁନ୍ତ-ପୁତ୍ର ! ତୁମେ ତାଙ୍କର (ଭଗବାନଙ୍କର) ପ୍ରୀତ୍ୟର୍ଥେ ତୁମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ (କର୍ମ) କରିଯାଅ ଏବଂ ତାହାକଲେ ତୁମେ ସର୍ବଦା ଅନାସକ୍ତ ହୋଇ ରହିପାରିବ ଏବଂ ବନ୍ଧନ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ପାରିବ ।

Sloka 23 (Ch 3.14)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୪

ଅକ୍ଷାତ୍ ଭବତି ଭୂତାନି ପର୍ଜନ୍ୟାଦନ୍ନସଂଭବଃ ।

ଯଜ୍ଞାତ୍ ଭବତି ପର୍ଜନ୍ୟୋ ଯଜ୍ଞଃ କର୍ମସମୁଭବଃ ॥ ୧୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅକ୍ଷାତ୍=ଶସ୍ୟରୁ; ଭବତି=ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ; ଭୂତାନି=ଭୌତିକ ଶରୀରମାନ; ପର୍ଜନ୍ୟାତ୍=ବର୍ଷାରୁ; ଅନ୍ନ=ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ; ସଂଭବଃ=ସମ୍ଭବପର ହୁଏ; ଯଜ୍ଞାତ୍=ଯଜ୍ଞ କର୍ମରୁ; ଭବତି=ସମ୍ଭବ ହୁଏ; ପର୍ଜନ୍ୟଃ=ବର୍ଷା; ଯଜ୍ଞଃ=ଯଜ୍ଞ-କର୍ମ; କର୍ମ=ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ; ସମୁଭବଃ=ଜାତହୁଏ ।

ଅନୁବାଦ

ସମସ୍ତ ଜୀବ ଜୀବନ ଧାରଣ ନିମିତ୍ତ ଖାଦ୍ୟଶସ୍ୟ ଉପରେ ନିର୍ଭର କରନ୍ତି । ଖାଦ୍ୟ ଶସ୍ୟ ବର୍ଷା ଉପରେ ନିର୍ଭର କରେ । ଯଜ୍ଞ କର୍ମ ଉପରେ ବର୍ଷା ନିର୍ଭର କରେ (ଅର୍ଥାତ୍ ଯଜ୍ଞାନୁଷ୍ଠାନ କଲେ ବର୍ଷା ହୁଏ) ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କର୍ତ୍ତବ୍ୟ କର୍ମରୁ ଯଜ୍ଞର ଉତ୍ପନ୍ନ ।

Sloka 24 (Ch 3.21)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୧

ଯତ୍ ଯଦାଚରତି ଶ୍ରେଷ୍ଠସ୍ତତ୍ତଦେବେତରୋ ଜନଃ ।

ସ ଯତ୍ପ୍ରମାଣଂ କୁରୁତେ ଲୋକସ୍ତଦନୁବର୍ତ୍ତତେ ॥ ୨୧ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯତ୍=ଯାହା; ଯତ୍=ଯାହା; ଆଚରତି=ଆଚରଣ କରନ୍ତି; ଶ୍ରେଷ୍ଠଃ=ସମ୍ମାନନୀୟ ନେତା; ତତ୍=ତାହା; ତତ୍=ଏବଂ କେବଳ ତାହା; ଏବଂ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଇତରଃ=ସାଧାରଣ; ଜନଃ=ଲୋକ; ସଃ=ସେ; ଯତ୍=ଯାହା; ପ୍ରମାଣମ୍=ପ୍ରମାଣ; କୁରୁତେ=କରନ୍ତି; ଲୋକଃ=ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ; ତତ୍=ତାହା; ଅନୁବର୍ତ୍ତତେ=ପଦାଙ୍କ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତି ।

ଅନୁବାଦ

ଜଣେ ବିଶିଷ୍ଟ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହା କରନ୍ତି ସାଧାରଣ ଲୋକମାନେ ତାହା ଅନୁସରଣ କରନ୍ତି । ସେ ତାଙ୍କର ନିଜ ଆଚରଣ ଦ୍ଵାରା ଯେଉଁ ପ୍ରକାର କାର୍ଯ୍ୟ କରିଯା'ନ୍ତି (ବା କାର୍ଯ୍ୟର ଯେଉଁ ମାନ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରନ୍ତି) ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ ତାହା ଅନୁସରଣ କରେ ।

Sloka 25 (Ch 3.27)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୭

ପ୍ରକୃତେଃ କ୍ରିୟମାଣାନି ଗୁଣୌଃ କର୍ମାଣି ସର୍ବଶଃ ।
ଅହଙ୍କାରବିମୁକ୍ତାୟା କର୍ତ୍ତାହମିତି ମନ୍ୟତେ ॥ ୨୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ପ୍ରକୃତେଃ=ଭୂତପ୍ରକୃତିର; କ୍ରିୟମାଣାନି=କରାଯାଇଥିବା; ଗୁଣୌଃ=ଗୁଣ ଦ୍ଵାରା;
କର୍ମାଣି=କର୍ମସବୁ; ସର୍ବଶଃ=ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର; ଅହଙ୍କାର-ବିମୁକ୍ତ=ମିଥ୍ୟାହଙ୍କାର ଦ୍ଵାରା ବିଭ୍ରାନ୍ତ;
ଆୟା=ଆୟା; କର୍ତ୍ତା=କର୍ତ୍ତା; ଅହମ୍=ମୁଁ; ଇତି=ଏହିପରି; ମନ୍ୟତେ=ଭାବେ ।

ଅନୁବାଦ

ଭୂତ ପ୍ରକୃତିର ତ୍ରିଗୁଣର ଅଧୀନ ହୋଇ ବିଭ୍ରାନ୍ତ ଜୀବାୟା ନିଜକୁ କର୍ତ୍ତାବୋଲି
ଭାବେ । କିନ୍ତୁ ବାସ୍ତବରେ କର୍ମଗୁଡ଼ିକ ପ୍ରକୃତି ଦ୍ଵାରା ହିଁ କରାଯାଉଛି ।

Sloka 26 (Ch 3.37)

ଶ୍ଳୋକ - ୩୭

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନୁବାଚ

କାମ ଏଷ କ୍ରୋଧ ଏଷ ରଜୋଗୁଣସମୁଭବଃ ।
ମହାଶନୋ ମହାପାପ୍ତା ବିଦ୍ଧ୍ୟେନମିହ ବୈରିଣମ୍ ॥ ୩୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଶ୍ରୀଭଗବାନୁବାଚ=ପରମପୁରୁଷ ଭଗବାନ୍ କହିଲେ; କାମଃ=କାମନା; ଏଷଃ=ଏସବୁ;
କ୍ରୋଧଃ=କ୍ରୋଧ; ଏଷଃ=ଏସବୁ; ରଜୋଗୁଣ=ରଜୋଗୁଣ; ସମୁଭବଃ=(ରୁ) ଜାତ;
ମହାଶନଃ=ସର୍ବଗ୍ରାସୀ; ମହା-ପାପ୍ତା=ଅତ୍ୟନ୍ତ ପାପପୁର୍ଣ୍ଣ; ବିଦ୍ଧି=ଜାଣ; ଏନମ୍=ଏହାକୁ; ଇହ=ଏ
ଭୌତିକ ଜଗତରେ; ବୈରିଣମ୍=ମହାନ୍ ଶତ୍ରୁ ।

ଅନୁବାଦ

ଶ୍ରୀଭଗବାନ୍ କହିଲେ - ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ଏହା ହେଉଛି କାମନା । ଏହା ରଜୋଗୁଣରୁ
ଜାତ ଏବଂ ପରେ ଏହା କ୍ରୋଧରେ ପରିଣତ ହୁଏ ଏବଂ ସେହି କାମ ଏହି ପୃଥିବୀରେ
ଏକ ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ମହାନ୍ ପାପକର୍ମୀ ଶତ୍ରୁ ଅଟେ ।

Sloka 27 (Ch 4.1)

ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ ଯୋଗ

ଶ୍ରୀଭଗବାନୁବାଚ

ଶ୍ଳୋକ - ୧

ଶ୍ରୀଭଗବାନୁବାଚ

ଇମଂ ବିବସ୍ୱତେ ଯୋଗଂ ପ୍ରୋକ୍ତବାନହମବ୍ୟୟମ୍ ।
ବିବସ୍ୱାନ୍ ମନବେ ପ୍ରାହ ମନୁରିଷ୍ଟାକବେଽବ୍ରବାହ୍ ॥ ୧ ॥
ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ୍ ଭବାଚ=ପରମପୁରୁଷ ଭଗବାନ୍ କହିଲେ; ଇମମ୍=ଏହାକୁ; ବିବସ୍ୱତେ=ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବତା (ବିବସ୍ୱାନ୍); ଯୋଗମ୍=ଭଗବାନ୍ଙ୍କସହ ଥିବା ବ୍ୟକ୍ତିର ସମ୍ବନ୍ଧ ରୂପକ ବିଜ୍ଞାନ; ପ୍ରୋକ୍ତବାନ୍=ଉପଦେଶ ଦେଇଥିଲି; ଅହମ୍=ମୁଁ; ଅବ୍ୟୟମ୍=ଅବ୍ୟୟ; ବିବସ୍ୱାନ୍=ବିବସ୍ୱାନ୍, (ସୂର୍ଯ୍ୟ ଦେବତାଙ୍କ ନାମ); ମନବେ=ମନୁଙ୍କୁ, (ଅର୍ଥାତ୍ ମାନବମାନଙ୍କର ପିତାଙ୍କ ନାମ ହେଉଛି ବିବସ୍ୱତ ମନୁ); ପ୍ରାହ=କହିଥିଲେ; ମନୁଃ=ମାନବମାନଙ୍କର ପିତା; ଇଷ୍ଟାକବେ=ରାଜା ଇଷ୍ଟାକୁଙ୍କୁ; ଅବ୍ରବାହ୍=କହିଥିଲେ ।

ଅନୁବାଦ

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ୍ କହିଲେ - ମୁଁ ଏହି ଯୋଗ (ଅକ୍ଷୟ ବିଜ୍ଞାନ ଯୋଗ)କୁ ପ୍ରଥମେ ସୂର୍ଯ୍ୟଦେବତା ବିବସ୍ୱାନଙ୍କୁ କହିଥିଲି, ବିବସ୍ୱାନ ଏହା ମାନବମାନଙ୍କର ପିତା ମନୁଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଲେ ଏବଂ ମନୁ ଇଷ୍ଟାକୁଙ୍କୁ ଶିକ୍ଷା ଦେଲେ ।

Sloka 28 (Ch 4.2)

ଶ୍ଳୋକ - ୨

ଏବଂ ପରମ୍ପରାପ୍ରାପ୍ତମିମଂ ରାଜର୍ଷିନ୍ୟୋ ବିଦୁଃ ।
ସ କାଳେନେହ ମହତା ଯୋଗୋ ନଷ୍ଟଃ ପରକ୍ତପ ॥ ୨ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଏବମ୍=ଏହିପରି ଭାବରେ; ପରମ୍ପରା=ଗୁରୁ-ଶିଷ୍ୟ ପରମ୍ପରା; ପ୍ରାପ୍ତମ୍=ପ୍ରାପ୍ତ; ଇମମ୍=ଏହି ବିଜ୍ଞାନ; ରାଜର୍ଷିନ୍ୟଃ=ରାଜର୍ଷିଗଣ; ବିଦୁଃ=ଜାଣିଥିଲେ; ସଃ=ସେହି; କାଳେନ=କାଳକ୍ରମେ; ଇହ=ଏ ପୃଥିବୀରେ; ମହତା=ମହାନ୍; ଯୋଗଃ=ଭଗବାନ୍ଙ୍କ ସହ ଥିବା ଆମର ସମ୍ବନ୍ଧସୂଚକ ଏ ବିଜ୍ଞାନ; ନଷ୍ଟଃ=ନଷ୍ଟ (ବିଖଣ୍ଡିତ); ପରକ୍ତପ=ହେ ଶତ୍ରୁ ନିସୂଦନକାରୀ ଅର୍ଜୁନ ।

ଅନୁବାଦ

ଏହିପରି ଭାବରେ ଏହି ପରମବିଜ୍ଞାନ ଗୁରୁ-ଶିଷ୍ୟ ପରମ୍ପରାରୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛି ଏବଂ ରାଜର୍ଷିଗଣ ଏହାକୁ ଜାଣିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ କାଳକ୍ରମେ ସେ ପରମ୍ପରା ବିଖଣ୍ଡିତ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସେଇଥିପାଇଁ ଏ ମୌଳିକ ବିଜ୍ଞାନ ନଷ୍ଟ ହେଲାପରି ପ୍ରତୀତ ହୁଏ ।

Sloka 29 (Ch 4.3)

ଶ୍ଳୋକ - ୩

ସ ଏବାୟଂ ମୟା ତେଦ୍ୟ ଯୋଗଃ ପ୍ରୋକ୍ତଃ ପୁରାତନଃ ।
ଭକ୍ତୋଽସି ମେ ସଖା ତେତି ରହସ୍ୟଂ ହେୟତଦ୍ଭୁତମାମ୍ ॥ ୩ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ସଃ=ସେହି ପୁରାତନ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଅୟମ୍=ଏହି; ମୟା=ମୋ'ଦ୍ୱାରା;
ତେ=ତୁମକୁ; ଅଦ୍ୟ=ଆଜି; ଯୋଗଃ=ଯୋଗବିଜ୍ଞାନ; ପ୍ରୋକ୍ତଃ=କୁହାଯାଇଥିବା; ପୁରାତନଃ=ଅତ୍ୟନ୍ତ
ପୁରୁଣା; ଭକ୍ତଃ=ଭକ୍ତ; ଅସି=ତୁମେ ଅଟ; ମେ=ମୋର; ସଖା=ବନ୍ଧୁ; ତ=ମଧ୍ୟ; ଇତି=ତେଣୁ;
ରହସ୍ୟମ୍=ଗୁପ୍ତତତ୍ତ୍ୱ; ହି=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଏତତ୍=ଏହି; ଭୁତମାମ୍=ଦିବ୍ୟ ।

ଅନୁବାଦ

ତୁମେ ମୋର ଭକ୍ତ ଏବଂ ସଖା ଅଟ; ତେଣୁ ମୁଁ ଆଜି ତୁମକୁ ସେହି ପୁରାତନ
ଯୋଗ କଥା ଅର୍ଥାତ୍ ଜୀବର ଭଗବାନଙ୍କ ସହ ଥିବା ସମ୍ବନ୍ଧ-ବିଜ୍ଞାନ କଥା କହୁଛି ।
ତୁମେ ମୋର ଅତିଥିୟ ଭକ୍ତ ଓ ସଖା ହୋଇଥିବାରୁ ତୁମେ ଏ ବିଜ୍ଞାନର ଦିବ୍ୟ ରହସ୍ୟକୁ
ବୁଝିପାରିବ ।

Sloka 30 (Ch 4.6)

ଶ୍ଳୋକ - ୬

ଅଜୋଽପି ସନ୍ଦବ୍ୟୟାମ୍ନା ଭୂତାନାମାଶ୍ୱରୋଽପି ସନ୍ ।
ପ୍ରକୃତିଂ ସ୍ୱାମଧୂଷାୟ ସଂଭବାମ୍ୟାମ୍ନାୟୟା ॥ ୬ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅଜଃ=ଅଜ (ଯାହାର ଜନ୍ମନାହିଁ); ଅପି=ଯଦିଓ; ସନ୍=ହୋଇଥିବାରୁ; ଅବ୍ୟୟଃ=ଅବ୍ୟୟ;
ଆମ୍ନା=ଶରୀର; ଭୂତାନାମ୍=ଯେଉଁମାନେ ଜନ୍ମ ହୋଇଛନ୍ତି (ଅର୍ଥାତ୍ ସମସ୍ତ ଜୀବ);
ଇଶ୍ୱରଃ=ପରମେଶ୍ୱର; ଅପି=ଯଦିଓ; ସନ୍=ହୋଇଥିବାରୁ; ପ୍ରକୃତିମ୍=ଦିବ୍ୟରୂପ; ସ୍ୱାମ୍=ମୋର;
ଅଧୂଷାୟ=ଅଧୂଷିତ ହୋଇ; ସମ୍ଭବାମି=ମୁଁ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ; ଆମ୍ନାୟୟା=ମୋର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ
ଶକ୍ତି ସାହାଯ୍ୟରେ ।

ଅନୁବାଦ

ଯଦିଓ ମୁଁ ଅଜ ଏବଂ ମୋର ଦିବ୍ୟ ଶରୀର କଦାପି କ୍ଷୟ ହୁଏନାହିଁ ଏବଂ
ଯଦିଓ ମୁଁ ସମସ୍ତ ଜୀବଙ୍କର ପ୍ରଭୁ, ତଥାପି ମୁଁ ମୋର ମୌଳିକ ଦିବ୍ୟ ରୂପରେ ପ୍ରତିକଳ୍ପରେ
ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ ।

Sloka 31 (Ch 4.7)

ଶ୍ଳୋକ - ୭

ଯଦା ଯଦା ହି ଧର୍ମସ୍ୟ ଗ୍ଳାନିର୍ଭବତି ଭାରତ ।
ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନମଧର୍ମସ୍ୟ ତଦାତ୍ମନଂ ସୃଜାମ୍ୟହମ୍ ॥ ୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯଦା=ଯେତେବେଳେ; ଯଦା=ଯେଉଁଠାରେ; ହି=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଧର୍ମସ୍ୟ=ଧର୍ମର;
ଗ୍ଳାନିଃ=ଅପଚୟ; ଭବତି=ହୁଏ, ଦେଖାଯାଏ; ଭାରତ=ହେ ଭରତ ବଂଶଜ;
ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନମ୍=ଅଭ୍ୟୁଥାନ; ଅଧର୍ମସ୍ୟ=ଅଧର୍ମର; ତଦା=ସେତେବେଳେ; ଆତ୍ମନମ୍=ଆତ୍ମା;
ସୃଜାମି=ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ; ଅହମ୍=ମୁଁ ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ଭରତ ବଂଶଜ ! ଯେଉଁଠାରେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ଧର୍ମର ଗ୍ଳାନି ଦେଖାଦିଏ
ଏବଂ ଅଧର୍ମର ଅଭ୍ୟୁତ୍ଥାନ ହୁଏ, ସେତେବେଳେ ମୁଁ ଅବତରଣ କରେ ।

Sloka 32 (Ch 4.8)

ଶ୍ଳୋକ - ୮

ପରିତ୍ରାଣାୟ ସାଧୁନାଂ ବିନାଶାୟ ଚ ଦୁଷ୍ଟତାମ୍ ।
ଧର୍ମସଂସ୍ଥାପନାର୍ଥାୟ ସମ୍ଭବାମି ଯୁଗେ ଯୁଗେ ॥ ୮ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ପରିତ୍ରାଣାୟ=ଉଦ୍ଧାରନିମିତ୍ତ; ସାଧୁନାମ୍=ସାଧୁମାନଙ୍କର ବା ଭକ୍ତମାନଙ୍କର;
ବିନାଶାୟ=ବିନାଶନିମିତ୍ତ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ଦୁଷ୍ଟତାମ୍=ଦୁର୍ବୃତ୍ତମାନଙ୍କର; ଧର୍ମ=ଧର୍ମନୀତି; ସଂସ୍ଥାପନ-
ଅର୍ଥାୟ=ସଂସ୍ଥାପନ ନିମିତ୍ତ; ସମ୍ଭବାମି=ମୁଁ ଆବିର୍ଭୂତ ହୁଏ; ଯୁଗେ ଯୁଗେ=ଯୁଗେ ଯୁଗେ (କଳ୍ପ
କଳ୍ପାବ୍ଦରେ) ।

ଅନୁବାଦ

ସାଧୁ ବା ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ପରିତ୍ରାଣ ନିମିତ୍ତ ଏବଂ ଦୁର୍ବୃତ୍ତମାନଙ୍କର ବିନାଶ ନିମିତ୍ତ
ତଥା ଧର୍ମ ସଂସ୍ଥାପନ ନିମିତ୍ତ ମୁଁ ଯୁଗେ ଯୁଗେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ ।

Sloka 33 (Ch 4.9)

ଶ୍ଳୋକ - ୯

ଜନ୍ତୁ କର୍ମ ଚ ମେ ଦିବ୍ୟମେବଂ ଯୋ ବେତ୍ତି ତତ୍ତ୍ୱତଃ ।
ତ୍ୟକ୍ତା ଦେହଂ ପୁନର୍ଜନ୍ତୁ ନୈତି ମାମେତି ସୋଽର୍ଜୁନ ॥ ୯ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଜନ୍ତୁ=ଜୀବନ୍ତ; କର୍ମ=କାର୍ଯ୍ୟ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ମେ=ମୋର; ଦିବ୍ୟମ୍=ଦିବ୍ୟ; ଏବମ୍=ଏହିପରି;
ଯଃ=ଯେ; ବେତ୍ତି=ଜାଣେ; ତତ୍ତ୍ୱତଃ=ଯଥାର୍ଥଭାବରେ; ତ୍ୟକ୍ତା=ତ୍ୟାଗକରେ; ଦେହମ୍=ଏହି
ଶରୀର; ପୁନଃ=ପୁନର୍ବାର; ଜନ୍ତୁ=ଜନ୍ତୁ; ନ=କଦାପି ନୁହେଁ; ଏତି=ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ; ମାମ୍=ମୋତେ;
ଏତି=ପ୍ରାପ୍ତହୁଏ; ସଃ=ସେ; ଅର୍ଜୁନ=ହେ ଅର୍ଜୁନ ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ଯେ ମୋର ଜନ୍ତୁ (ଅର୍ଥାତ୍ ଆବିର୍ଭାବ) ଓ କର୍ମର ବିଶୁଦ୍ଧଭାବକୁ
ଜାଣେ - ସେ ଏ ଶରୀର ତ୍ୟାଗ କଲାପରେ ଏ ଭୌତିକ ଜଗତରେ ଆଉ ଜନ୍ତୁ ନିଏ
ନାହିଁ, ସେ ମୋର ଦିବ୍ୟ ଶାଶ୍ୱତଧାମ ପ୍ରାପ୍ତହୁଏ ।

Sloka 34 (Ch 4.10)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୦

ବୀତରାଗଭୟକ୍ରୋଧା ମନ୍ଥୟା ମାମୁପାଶ୍ରିତାଃ ।
ବହୁବୋ ଜ୍ଞାନତପସା ପୂତା ମଦ୍ଭାବମାଗତାଃ ॥ ୧୦ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ବୀତ=ମୁକ୍ତ; ରାଗ=ଅନୁରାଗ (ଆସକ୍ତି); ଭୟ=ଭୟ; କ୍ରୋଧାଃ=କ୍ରୋଧ; ମନ୍ଥ-
ମୟାଃ=ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ମୋଠାରେ; ମାମ୍=ମୋତେ; ଉପାଶ୍ରିତାଃ=ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଅବସ୍ଥାନ କରି;
ବହୁବଃ=ଅନେକ; ଜ୍ଞାନ=ଜ୍ଞାନ; ତପସା=ତପସ୍ୟାଦ୍ୱାରା; ପୂତାଃ=ପବିତ୍ର ହୋଇ; ମତ୍-ଭାବମ୍=ମୋ
ପ୍ରତି ଦିବ୍ୟ ପ୍ରେମ; ଆଗତାଃ=ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥିଲେ ।

ଅନୁବାଦ

ଅତୀତରେ ଅନେକ ଲୋକ ରାଗ, ଦ୍ୱେଷ, ଭୟ ଓ କ୍ରୋଧରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ, ମୋଠାରେ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଯୁକ୍ତହୋଇ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ମୋର ଶରଣରେ ଆସି, ମୋ' ଜ୍ଞାନ ଲାଭକରି
ବିଶୁଦ୍ଧ ହୋଇଛନ୍ତି ଏବଂ ଏହିପ୍ରକାରେ ସେମାନେ ସମସ୍ତେ ମୋର ଦିବ୍ୟପ୍ରେମ ଲାଭକରିଛନ୍ତି ।

Sloka 35 (Ch 4.11)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୧

ଯେ ଯଥା ମାଂ ପ୍ରପଦ୍ୟନ୍ତେ ତାଂସ୍ତଥୈବ ଭଜାମ୍ୟହମ୍ ।
ମମ ବର୍ମାନୁବର୍ତ୍ତନ୍ତେ ମନୁଷ୍ୟାଃ ପାର୍ଥ ସର୍ବଶଃ ॥୧୧॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯେ=ଯେଉଁମାନେ; ଯଥା=ଯେପରି; ମାମ୍=ମୋତେ; ପ୍ରପଦ୍ୟନ୍ତେ=ଶରଣରେ ଆସନ୍ତି;
ତାନ୍=ସେମାନଙ୍କୁ; ତଥା=ସେହିପରି; ଏବଂ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଭଜାମି=ପୁରସ୍କୃତ କରେ; ଅହମ୍=ମୁଁ;
ମମ=ମୋର; ବର୍ମ୍ମ=ପଥ; ଅନୁବର୍ତ୍ତନ୍ତେ=ଅନୁସରଣ କରନ୍ତି; ମନୁଷ୍ୟାଃ=ମନୁଷ୍ୟମାନେ;
ପାର୍ଥ=ହେ ପୃଥାପୁତ୍ର; ସର୍ବଶଃ=ସର୍ବପ୍ରକାରେ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁମାନେ ଯେପରି ଭାବରେ ମୋର ଶରଣରେ ଆସନ୍ତି, ସେହିପରି ଭାବରେ
ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ପୁରସ୍କୃତ କରେ । ହେ ପାର୍ଥ (ପୃଥାପୁତ୍ର); ସମସ୍ତେ ସର୍ବପ୍ରକାରେ ମୋ
ପଥ ହିଁ ଅନୁସରଣ କରନ୍ତି ।

<

Sloka 36 (Ch 4.13)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୩

ଗୁରୁର୍ବର୍ଣ୍ଣ୍ୟଂ ମୟା ସୃଷ୍ଟଂ ଗୁଣକର୍ମବିଭାଗଶଃ ।
ତସ୍ୟ କର୍ତ୍ତାରମପି ମାଂ ବିଦ୍ଧ୍ୟକର୍ତ୍ତାରମବ୍ୟୟମ୍ ॥୧୩॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଗୁରୁର୍ବର୍ଣ୍ଣ୍ୟମ୍=ମାନବ ସମାଜରେ ଥିବା ଗୁରୁ ବର୍ଣ୍ଣବିଭାଗ; ମୟା=ମୋଦ୍ୱାରା; ସୃଷ୍ଟମ୍=ସୃଷ୍ଟ;
ଗୁଣ=ଗୁଣ; କର୍ମ=କର୍ମ; ବିଭାଗଶଃ=ବିଭାଗ ଅନୁଯାୟୀ; ତସ୍ୟ=ତାହାର; କର୍ତ୍ତାରମ୍=କର୍ତ୍ତା
(ବା ପିତା); ଅପି=ଯଦିଓ; ମାମ୍=ମୋତେ; ବିଦ୍ଧି=ତୁମେ ଜାଣ; ଅକର୍ତ୍ତାରମ୍=ଅକର୍ତ୍ତାରୂପେ;
ଅବ୍ୟୟମ୍=ଅବ୍ୟୟ (ବା ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ) ହୋଇଥିବାଯୋଗୁଁ ।

ଅନୁବାଦ

ଭୂତ-ପ୍ରକୃତିର ତ୍ରିଗୁଣ ଏବଂ ସେ ଗୁଣାନୁସାରେ କର୍ମାନୁଯାୟୀ ମାନବସମାଜରେ
ଥିବା ଗୁରୁ ବର୍ଣ୍ଣବିଭାଗ ମୋଦ୍ୱାରା ସୃଷ୍ଟ ହୋଇଅଛି । ଯଦିଓ ମୁଁ ଏ ବର୍ଣ୍ଣବିଭାଗର
ସୃଷ୍ଟକର୍ତ୍ତା, ତଥାପି ତୁମେ ଜାଣିରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ, ମୁଁ ଅବ୍ୟୟ (ବା ଅପରିବର୍ତ୍ତନୀୟ)
ହୋଇଥିବା ଯୋଗୁଁ ମୁଁ ଅକର୍ତ୍ତା ଅଟେ ।

-

Sloka 37 (Ch 4.34)

ଶ୍ଳୋକ - ୩୪

ତଦ୍‌ବିଦି ପ୍ରଣିପାତେନ ପରିପ୍ରଣେନ ସେବୟା ।
ଉପଦେଷ୍ୟନ୍ତି ତେ ଜ୍ଞାନଂ ଜ୍ଞାନିନସ୍ତତ୍ସଦର୍ଶିନଃ ॥ ୩୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ତଦ୍‌=ବିଭିନ୍ନ ଯଜ୍ଞକର୍ମରେ ସେ ଜ୍ଞାନ; ବିଦି=ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର; ପ୍ରଣିପାତେନ=ଏକ ଗୁରୁ ବା ଆଶ୍ରୟୀଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ; ପରିପ୍ରଣେନ=ବିନୟ ସହକାରେ ପ୍ରଶ୍ନକରି;

ସେବୟା=ସେବାକରି; ଉପଦେଷ୍ୟନ୍ତି=ଦୀକ୍ଷା ଦିଅନ୍ତି; ତେ=ତୁମକୁ; ଜ୍ଞାନମ୍‌=ଜ୍ଞାନ; ଜ୍ଞାନିନଃ=ଆତ୍ମଦର୍ଶୀ ଜ୍ଞାନୀ; ତତ୍‌=ସତ୍ୟ (ତତ୍ତ୍ୱ); ସଦର୍ଶିନଃ=ଦ୍ରଷ୍ଟା ।

ଅନୁବାଦ

ଏକ ଗୁରୁଙ୍କ ନିକଟକୁ ଯାଇ ତତ୍ତ୍ୱଜ୍ଞାନ ଶିକ୍ଷା କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର । ତାଙ୍କର ସେବାକର ଏବଂ ବିନୟସହକାରେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରଶ୍ନକରି ତାଙ୍କଠାରୁ ଜ୍ଞାନଲାଭ କର । ତତ୍ତ୍ୱଦର୍ଶୀ ଜ୍ଞାନୀ ତୁମକୁ ଜ୍ଞାନ ପ୍ରଦାନ କରିପାରିବେ । କାରଣ ସେ ତତ୍ତ୍ୱଦର୍ଶୀ ଅଟନ୍ତି ବା ସତ୍ୟଦର୍ଶନ କରିଛନ୍ତି ।

Sloka 38 (Ch 5.18)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୮

ବିଦ୍ୟାବିନୟସମ୍ପନ୍ନେ ବ୍ରାହ୍ମଣେ ଗବି ହସ୍ତିନି ।
ଶୁନି ଚୈବ ଶୃପାକେ ଚ ପକ୍ଷିତାଃ ସମଦର୍ଶିନଃ ॥ ୧୮ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ବିଦ୍ୟା=ବିଦ୍ୟା (ବା ଶିକ୍ଷା); ବିନୟ=ବିନୟଭାବ; ସମ୍ପନ୍ନେ=ପୂର୍ଣ୍ଣଭାବେ ଅଧିକୃତ; ବ୍ରାହ୍ମଣେ=ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କଠାରେ; ଗବି=ଗାଭାଠାରେ; ହସ୍ତିନି=ହାତୀଠାରେ; ଶୁନି=କୁକୁରଠାରେ; ଚ=ଏବଂ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଶୃପାକେ=କୁକୁରମାଂସ ଭୋଜୀ ଚଣ୍ଡାଳଠାରେ; ଚ=ଯଥାକ୍ରମେ; ପକ୍ଷିତାଃ=ପକ୍ଷିଚରଣ; ସମ-ଦର୍ଶିନଃ=ସମାନ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖନ୍ତି ।

ଅନୁବାଦ

ଏକ ବିଦ୍ୱାନ ଓ ବିନୟୀ ସାଧୁ ପ୍ରକୃତ ଜ୍ଞାନ ବଳରେ ଏକ ବ୍ରାହ୍ମଣ, ଗାଭୀ, ହସ୍ତୀ, କୁକୁର ଏବଂ କୁକୁରମାଂସ ଭୋଜୀ ଚଣ୍ଡାଳକୁ ସମଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖନ୍ତି ।

Sloka 39 (Ch 5.22)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୨

ଯେ ହି ସଂସ୍ପର୍ଶଜା ଭୋଗା ଦୁଃଖଯୋନୟ ଏବ ତେ ।
ଆଦ୍ୟବଦ୍ଧଃ କୌତେୟ ନ ତେଷୁ ରମତେ ବୁଧଃ ॥ ୨୨ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯେ=ଯେଉଁମାନେ; ହି=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ସଂସ୍ପର୍ଶ-ଜାଃ=ଜଡ଼େନ୍ଦ୍ରିୟ ସଂସ୍ପର୍ଶଦ୍ୱାରା;
ଭୋଗାଃ=ଭୋଗସମୂହ; ଦୁଃଖ=ଦୁଃଖ; ଯୋନୟଃ=ମୂଳ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ତେ=ସେମାନେ;
ଆଦି=ଆରମ୍ଭରେ; ଅବଦ୍ଧଃ=ଶେଷ; କୌତେୟ=ହେ କୁନ୍ତୀପୁତ୍ର; ନ=କେବେ ନୁହେଁ;
ତେଷୁ=ସେଗୁଡ଼ିକରେ; ରମତେ=ଆନନ୍ଦିତ ହୁଏ; ବୁଧଃ=ବୁଦ୍ଧିମାନ ବ୍ୟକ୍ତି ।

ଅନୁବାଦ

ଯାହାର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଲେ ଦୁଃଖ ହିଁ ମିଳିବ, ବୁଦ୍ଧିମାନ ବ୍ୟକ୍ତି ତାହାର
ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସେ ନାହିଁ । ଜଡ଼େନ୍ଦ୍ରିୟର ସଂସ୍ପର୍ଶରେ ଆସିଲେ ତୁମେ ଦୁଃଖ ହିଁ
ପାଇବ । (ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସୁଖ ହିଁ ଦୁଃଖର କାରଣ) । ହେ କୁନ୍ତୀପୁତ୍ର ! ଏ ପ୍ରକାର ସୁଖର
(ଅର୍ଥାତ୍ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସୁଖର) ଆରମ୍ଭ ଓ ଶେଷ ଅଛି ଏବଂ ସେଇଥିପାଇଁ ବୁଦ୍ଧିମାନ
ବ୍ୟକ୍ତି ଏଥିରେ ଆନନ୍ଦିତ ହୁଏ ନାହିଁ ।

Sloka 40 (Ch 5.29)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୯

ଭୋକ୍ତାରଂ ଯଜ୍ଞତପସାଂ ସର୍ବଲୋକମହେଶ୍ୱରମ୍ ।
ସୁହୃଦଂ ସର୍ବଭୂତାନାଂ ଜ୍ଞାତ୍ୱା ମାଂ ଶାନ୍ତିମୃଚ୍ଛତି ॥ ୨୯ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଭୋକ୍ତାରମ୍=ଧର୍ମସ୍ତ୍ର ପ୍ରାପ୍ତକର୍ତ୍ତା; ଯଜ୍ଞ=ଯଜ୍ଞ; ତପସାମ୍=ତପସ୍ୟା ଓ ବ୍ରତାନୁଷ୍ଠାନ-ମାନଙ୍କର;
ସର୍ବଲୋକ=ସମସ୍ତଲୋକ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଦେବତାବୃନ୍ଦ; ମହେଶ୍ୱରମ୍=ମହେଶ୍ୱର,
ପରମେଶ୍ୱର; ସୁହୃଦମ୍=ସୁହୃଦ; ସର୍ବ=ସମସ୍ତ; ଭୂତାନାମ୍=ଜୀବମାନଙ୍କର; ଜ୍ଞାତ୍ୱା=ଏହିପରି
ଜାଣି; ମାମ୍=ମୋତେ (ଭଗବାନ୍ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣଙ୍କୁ); ଶାନ୍ତିମ୍=ଭୌତିକ ଦୁଃଖ-ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ମୁକ୍ତି;
ରୂଚ୍ଛତି=ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ।

ଅନୁବାଦ

ସାଧୁ-ସକ୍ଷ-ମହାତ୍ମାଗଣ ମୋତେ ସମସ୍ତ ଯଜ୍ଞ କର୍ମ, ତପସ୍ୟା ଓ ବ୍ରତାଦିର ଅକ୍ତିମ
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ସମସ୍ତ ଲୋକ ଓ ଦେବତାମାନଙ୍କର ଇଶ୍ୱର ଏବଂ ସମସ୍ତ ଜୀବର ଉପକାରୀ
ଓ ମଙ୍ଗଳାକାଂକ୍ଷୀ ବନ୍ଧୁବୋଲି ଜାଣି ଭୌତିକ ଦୁଃଖ-ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇ ଶାନ୍ତି
ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ।

Sloka 41 (Ch 6.17)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୭

ଯୁକ୍ତାହାରବିହାରସ୍ୟ ଯୁକ୍ତଚେଷ୍ଟସ୍ୟ କର୍ମସୁ ।
ଯୁକ୍ତସ୍ୱପ୍ନାବବୋଧସ୍ୟ ଯୋଗୋ ଭବତି ଦୁଃଖହା ॥ ୧୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯୁକ୍ତ=ନିୟନ୍ତ୍ରିତ, ସଂଯତ; ଆହାର=ଭୋଜନ; ବିହାରସ୍ୟ=ବିହାର; ଯୁକ୍ତ=ନିୟନ୍ତ୍ରିତ, ସଂଯତ;
ଚେଷ୍ଟସ୍ୟ=ଯେ ପରିପୋଷଣ ନିମିତ୍ତ କର୍ମକରେ ତା'ର; କର୍ମସୁ=କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ସଂପାଦନ କରିବାରେ;
ଯୁକ୍ତ=ସଂଯତ ବା ନିୟନ୍ତ୍ରିତ; ସ୍ୱପ୍ନ-ଅବବୋଧସ୍ୟ=ସଂଯତ ନିଦ୍ରା ଓ ଜାଗରଣ; ଯୋଗଃ=ଯୋଗ
ଅଭ୍ୟାସ; ଭବତି=ହୁଏ; ଦୁଃଖ-ହା=ଦୁଃଖ ଦୂରକରିବା ।

ଅନୁବାଦ

ଯେ ଆହାର, ନିଦ୍ରା, କର୍ମ ଓ ବିହାର କ୍ଷେତ୍ରରେ ସଂଯମ ଆଚରଣ କରେ,
ଅର୍ଥାତ୍ ସଂଯତଭାବରେ ଏ ସବୁ ଆଚରଣ କରେ ସେ ଯୋଗ ଅଭ୍ୟାସଦ୍ୱାରା ସମସ୍ତ
ପ୍ରକାର ଭୌତିକ ଦୁଃଖ ଯନ୍ତ୍ରଣାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇପାରେ ।

Sloka 42 (Ch 6.41)

ଶ୍ଳୋକ - ୪୧

ପ୍ରାପ୍ୟ ପୁଣ୍ୟକୃତାଂ ଲୋକାନୁଷ୍ଠିତ୍ୱା ଶାଶ୍ୱତାଃ ସମାଃ ।
ଶୂଚୀନାଂ ଶ୍ରୀମତାଂ ଗେହେ ଯୋଗଭ୍ରଷ୍ଟୋଽଭିଜାୟତେ ॥ ୪୧ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ପ୍ରାପ୍ୟ=ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ; ପୁଣ୍ୟ-କୃତାଂ=ପୁଣ୍ୟକର୍ମାମାନଙ୍କର; ଲୋକାନ୍=ଲୋକ;
ଉଷ୍ଠିତ୍ୱ=ବାସ କରିବାପରେ; ଶାଶ୍ୱତାଃ=ଅନେକ; ସମାଃ=ବର୍ଷ; ଶୂଚୀନାଂ=ପୁଣ୍ୟ-କର୍ମାମାନଙ୍କର;
ଶ୍ରୀମତାଂ=ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର; ଗେହେ=ଗୃହରେ; ଯୋଗ-ଭ୍ରଷ୍ଟଃ=ଯୋଗଭ୍ରଷ୍ଟ (ଯେ କି ଯୋଗ
ପଥରୁ ପଡିତ ହୋଇଥାଏ); ଅଭିଜାୟତେ=ଜନ୍ମ ଲାଭ କରେ ।

ଅନୁବାଦ

ଯୋଗୁଭ୍ରଷ୍ଟ ଅନେକ ବର୍ଷଧରି ପୁଣ୍ୟକର୍ମାମାନଙ୍କର ଲୋକରେ ବାସକରି ସେଠାରେ
ନାନା ସୁଖ ଉପଭୋଗ କରେ ଏବଂ ତସରେ ସେ ପୁଣ୍ୟକର୍ମାମାନଙ୍କର କିମ୍ବା ଶ୍ରୀମନ୍ତ୍ରମାନଙ୍କର
ପରିବାରରେ ଜନ୍ମଲାଭ କରେ ।

Sloka 43 (Ch 6.47)

ଶ୍ଳୋକ - ୪୭

ଯୋଗିନାମପି ସର୍ବେଷାଂ ମଦ୍‌ଗତେନାତ୍ମରାମ୍ଭନା ।
ଶ୍ରଦ୍ଧାବାନ୍‌ଭଜତେ ଯୋ ମାଂ ସ ମେ ଯୁକ୍ତତମୋ ମତଃ ॥ ୪୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯୋଗିନାମ୍=ଯୋଗୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ; ଅପି=ମଧ୍ୟ; ସର୍ବେଷାମ୍=ସମସ୍ତପ୍ରକାର; ମଦ୍‌-ଗତେନ=ମୋ'ଠାରେ ନିଯୁକ୍ତ ରହି; ଅତଃ-ଆତ୍ମନା=ସର୍ବଦା ହୃଦୟରେ ମୋତେ ଚିନ୍ତାକରି; ଶ୍ରଦ୍ଧାବାନ୍=ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଶ୍ୱାସ ସହକାରେ; ଭଜତେ=ଦିବ୍ୟ ପ୍ରେମପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବାକରେ; ଯଃ=ଯେ; ମାମ୍=ମୋତେ, (ଭଗବାନ୍); ସଃ=ସେ; ମେ=ମୋର; ଯୁକ୍ତତମଃ=ସର୍ବୋତ୍ତମ ଯୋଗୀ; ମତଃ=ବିଗ୍ରହ କରାଯାଏ ।

ଅନୁବାଦ

ଯୋଗୀମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ, ଯେ ସର୍ବଦା ପୂର୍ଣ୍ଣବିଶ୍ୱାସର ସହିତ ମୋ'ଠାରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ, ଦିବ୍ୟ ପ୍ରେମପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବା କରି ମୋର ପୂଜା କରେ, ସେ ଅତି ଘନିଷ୍ଠ ଭାବରେ ମୋ'ସହିତ ଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ବା ଯୋଗରେ ଥାଏ ଏବଂ ସେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଯୋଗୀ ଅଟେ ।

Sloka 44 (Ch 7.3)

ଶ୍ଳୋକ - ୩

ମନୁଷ୍ୟାଣାଂ ସହସ୍ରେଷୁ କଶ୍ଚିଦ୍‌ଯତତି ସିଦ୍ଧୟେ ।
ଯତତାମପି ସିଦ୍ଧାନାଂ କଶ୍ଚିନ୍ନାଂ ବେରି ତତ୍ତ୍ୱତଃ ॥ ୩ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମନୁଷ୍ୟାଣାମ୍=ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ; ସହସ୍ରେଷୁ=ହଜାର ହଜାର ମନୁଷ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ; କଶ୍ଚିତ୍=କେହି; ଯତତି=ଚେଷ୍ଟାକରେ; ସିଦ୍ଧୟେ=ସିଦ୍ଧି ନିମିତ୍ତ; ଯତତାମ୍=ଯେଉଁମାନେ ଏପରି ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ; ଅପି=ବାସ୍ତବିକ୍; ସିଦ୍ଧାନାମ୍=ଯେଉଁମାନେ ସିଦ୍ଧିଲାଭ କରିଛନ୍ତି ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ; କଶ୍ଚିତ୍=କେହି; ମାମ୍=ମୋତେ; ବେରି=ଜାଣେ; ତତ୍ତ୍ୱତଃ=ତତ୍ତ୍ୱରେ (ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ) ।

ଅନୁବାଦ

ହଜାର ହଜାର ମାନବମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରୁ କେହି ଜଣେ ସିଦ୍ଧି (ବା ଯୋଗର ପୂର୍ଣ୍ଣତା) ନିମିତ୍ତ ଚେଷ୍ଟାକରେ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ସିଦ୍ଧିପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି, ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୃତିତ୍ କେହି ଜଣେ ମୋତେ ତତ୍ତ୍ୱରେ (ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ) ଜାଣନ୍ତି ।

Sloka 45 (Ch 7.4)

ଶ୍ଳୋକ - ୪

ଭୂମିରାପୋନଲୋ ବାୟୁ ଖଂ ମନୋ ବୁଦ୍ଧିରେବ ଚ ।
ଅହଂକାର ଇତ୍ୟନ୍ତଂ ମେ ଭିକ୍ଷା ପ୍ରକୃତିରଷ୍ଟଧା ॥୪॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଭୂମିଃ=ଭୂମି; ଆପଃ=ଜଳ; ଅନଳଃ=ଅଗ୍ନି; ବାୟୁଃ=ବାୟୁ; ଖମ୍=ଆକାଶ; ମନଃ=ମନ;
ବୁଦ୍ଧିଃ=ବୁଦ୍ଧି; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଚ=ଏବଂ; ଅହଂକାରଃ=ମିଥ୍ୟାହଙ୍କାର; ଇତି=ଏହିପରି;
ଇତ୍ୟନ୍ତଃ=ଏସବୁ; ମେ=ମୋର; ଭିକ୍ଷା=ଭିକ୍ଷ (ଅଳଗା); ପ୍ରକୃତିଃ=ଶକ୍ତି; ଅଷ୍ଟଧା=ସମୁଦାୟ ଆଠ ।

ଅନୁବାଦ

ଭୂମି, ଜଳ, ଅଗ୍ନି, ବାୟୁ, ଆକାଶ, ମନ, ବୁଦ୍ଧି ଏବଂ ଅହଙ୍କାର ସର୍ବମୋଟ ଆଠଟି;
ଏହା ମୋର ଭିକ୍ଷା ଭୌତିକ ପ୍ରକୃତି (ବା ଶକ୍ତି) ଅଟେ ।

Sloka 46 (Ch 7.5)

ଶ୍ଳୋକ - ୫

ଅପରେୟମିତସ୍ତନ୍ମାଂ ପ୍ରକୃତିଂ ବିଦ୍ଧି ମେ ପରାମ୍ ।
ଜୀବଭୂତାଂ ମହାବାହୋ ଯଯେଦଂ ପାର୍ଯ୍ୟତେ ଜଗତ୍ ॥୫॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅପରା=ନୀଚତର; ଇତ୍ୟନ୍ତଃ=ଏହା; ଇତଃ=ଏହାଛଡ଼ା; ତୁ=କିନ୍ତୁ; ଅନ୍ୟାମ୍=ଅନ୍ୟ;
ପ୍ରକୃତିମ୍=ଶକ୍ତି; ବିଦ୍ଧି=ବୁଝିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର; ମେ=ମୋର; ପରାମ୍=ଉଚ୍ଚତର; ଜୀବ-
ଭୂତାମ୍=ଜୀବଗଣ; ମହା-ବାହୋ=ହେ ମହାବାହୁ; ଯୟା=ଯାହାଙ୍କ ଦ୍ଵାରା; ଇଦମ୍=ଏହି;
ପାର୍ଯ୍ୟତେ=ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି; ଜଗତ୍=ଭୌତିକ ଜଗତ ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ମହାବାହୁ (ଅର୍ଜୁନ) ! ମୋର ଏହି ଅପରା ପ୍ରକୃତି (ବା ନୀଚତର ଶକ୍ତି)
ବ୍ୟତୀତ ମୋର ଏକ ପରା ପ୍ରକୃତି (ବା ଉଚ୍ଚତର ଶକ୍ତି) ଅଛି । ସେଗୁଡ଼ିକ ହେଉଛନ୍ତି
ସମସ୍ତ ଜୀବ । ସେମାନେ ଭୂତପ୍ରକୃତି ସହିତ ଯୁଦ୍ଧ କରୁଛନ୍ତି ଏବଂ ଏ ଜଗତକୁ ଜାବିତ
ରଖୁଛନ୍ତି ।

Sloka 47 (Ch 7.7)

ଶ୍ଳୋକ - ୭

ମଉଃ ପରତରଂ ନାନ୍ୟତ୍ କିଞ୍ଚିଦସ୍ତି ଧନଞ୍ଜୟ ।
ମୟି ସର୍ବମିଦଂ ପ୍ରୋତଂ ସୂତ୍ରେ ମଣିଗଣା ଇବ ॥୭॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମଉଃ=ମୋ'ଠାରୁ; ପରତରମ୍=ଉଚିତ; ନ=ନାହିଁ; ଅନ୍ୟତ୍=ଅନ୍ୟ କିଛି; କିଞ୍ଚିତ୍=କିଛି;
ଅସ୍ତି=ଅଛି; ଧନଞ୍ଜୟ=ହେ ଧନଞ୍ଜୟ; ମୟି=ମୋ'ଠାରେ; ସର୍ବମ୍=ସମସ୍ତ ବା ସବୁକିଛି;
ଇଦମ୍=ଯାହାକୁ ଆମେ ଦେଖୁଛୁ; ପ୍ରୋତମ୍=ଗୁଢ଼ା ହୋଇଛି; ସୂତ୍ରେ=ସୂତାରେ; ମଣି-ଗଣାଃ=ମଣି
ସବୁ; ଇବ=ପରି ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ଧନଞ୍ଜୟ (ଅର୍ଜୁନ)! ମୋ'ଠାରୁ ଅଧିକ ସତ୍ୟ ବା ଉଚିତ ସତ୍ୟ କେହି ନାହିଁ ।
ସୂତାରେ ମଣି ଗୁଢ଼ା ହେଲାପରି ସବୁ ମୋ'ଠାରେ ଗୁଢ଼ା ହୋଇଛି ବା ମୋ'ଠାରେ ଆଚିତ ।

Sloka 48 (Ch 7.14)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୪

ଦୈବୀ ହ୍ୟେଷା ଗୁଣମୟା ମମ ମାୟା ଦୁରତ୍ୟୟା ।
ମାମେବ ଯେ ପ୍ରପଦ୍ୟନ୍ତେ ମାୟାମେତାଂ ତରନ୍ତି ତେ ॥୧୪॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଦୈବୀ=ଦୈବୀ; ହି=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଏଷା=ଏହି; ଗୁଣମୟା=(ଭୂତପ୍ରକୃତିର) ତ୍ରିଗୁଣମୟା;
ମମ=ମୋର; ମାୟା=ଶକ୍ତି; ଦୁରତ୍ୟୟା=ଅତିକ୍ରମ କରିବା ବଡ଼ କଠିନ; ମାମ୍=ମୋତେ;
ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଯେ=ଯେଉଁମାନେ; ପ୍ରପଦ୍ୟନ୍ତେ=ଶରଣରେ ଆସନ୍ତି; ମାୟାମ୍ ଏତାମ୍=ଏହି
ମାୟା ଶକ୍ତିକୁ; ତରନ୍ତି=ଅତିକ୍ରମ କରିଯା'ନ୍ତି; ତେ=ସେମାନେ ।

ଅନୁବାଦ

ଭୂତପ୍ରକୃତିର ତ୍ରିଗୁଣ ଯୁକ୍ତ ମୋର ଏହି ଦୈବୀ ମାୟାଶକ୍ତିକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିବା
ବଡ଼ କଠିନ, କିନ୍ତୁ ଯେଉଁମାନେ ମୋର ଶରଣରେ ଆସିଥା'ନ୍ତି ସେମାନେ ଅତି ସହଜରେ
ଏହାକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଯା'ନ୍ତି ।

Sloka 49 (Ch 7.15)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୫

ନ ମାଂ ଦୁଷ୍ଟତିନୋ ମୃତ୍ତାଃ ପ୍ରପଦ୍ୟନ୍ତେ ନରାଧମାଃ ।
ମାୟାୟାପହୃତଜ୍ଞାନା ଆସୁରଂ ଭାବମାଶ୍ରିତାଃ ॥ ୧୫ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ନ=ନାହିଁ; ମାମ୍=ମୋତେ; ଦୁଷ୍ଟତିନଃ=ଦୁର୍ବୃତ୍ତଗଣ; ମୃତ୍ତାଃ=ମୃର୍ତ୍ତିମାନେ;
ପ୍ରପଦ୍ୟନ୍ତେ=ଶରଣରେ ଆସନ୍ତି; ନରାଧମାଃ=ନରାଧମ (ମୃତ୍ତି ମାନବଗଣ); ମାୟାୟା=ମାୟାଶକ୍ତି
ଦ୍ୱାରା; ଅପହୃତ=ମାୟାଦ୍ୱାରା ଅପହୃତ; ଜ୍ଞାନାଃ=ଜ୍ଞାନ; ଆସୁରମ୍=ଅସୁର; ଭାବମ୍=ଭାବ;
ଆଶ୍ରିତାଃ=ଯୁକ୍ତ ।

ଅନୁବାଦ

ଗଣ୍ଡମୂର୍ଖ ଦୁର୍ବୃତ୍ତଗଣ, ନରାଧମମାନେ, ଯେଉଁମାନଙ୍କର ଜ୍ଞାନ ମାୟା ଗୁରୁକରି
ନେଇଛି ସେମାନେ ଏବଂ ଅସୁର ସ୍ୱଭାବସଂପନ୍ନ ବ୍ୟକ୍ତିମାନେ ମୋ'ଠାରେ ଆତ୍ମସମର୍ପଣ
କରନ୍ତି ନାହିଁ କିମ୍ବା ଶରଣରେ ଆସନ୍ତି ନାହିଁ ।

Sloka 50 (Ch 7.16)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୬

ଚତୁର୍ବିଧା ଭଜନ୍ତେ ମାଂ ଜନଃ ସୁକୃତିନୋଽର୍ଜୁନ ।
ଆର୍ତ୍ତୋ ଜିଜ୍ଞାସୁରର୍ଥାର୍ଥା ଜ୍ଞାନୀ ଚ ଭରତର୍ଷଭ ॥ ୧୬ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଚତୁର୍ବିଧାଃ=ଗୁରିପ୍ରକାର; ଭଜନ୍ତେ=ଭଜନ କରନ୍ତି (ବା ସେବା କରନ୍ତି); ମାମ୍=ମୋତେ;
ଜନଃ=ଲୋକମାନେ; ସୁକୃତିନଃ=ଯେଉଁମାନେ ଧାର୍ମିକ (ସୁକୃତିବାନ୍); ଅର୍ଜୁନ=ହେ ଅର୍ଜୁନ;
ଆର୍ତ୍ତଃ=ପୀଡ଼ିତ; ଜିଜ୍ଞାସୁଃ=ଜିଜ୍ଞାସୁ (ଯେ ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛାକରେ); ଅର୍ଥ-ଅର୍ଥା=ଯେ ଅର୍ଥ ଇଚ୍ଛାକରେ

(ଯେ ଭୌତିକ ଲାଭ ଇଚ୍ଛାକରେ); ଜ୍ଞାନୀ=ଜ୍ଞାନୀ (ଅର୍ଥାତ୍ ଯେ ସମସ୍ତ ବିଷୟବସ୍ତୁର ସ୍ୱରୂପ
ଜାଣେ); ଚ=ମଧ୍ୟ; ଭରତର୍ଷଭ=ହେ ଭରତଶ୍ରେଷ୍ଠ ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ଭରତ ଶ୍ରେଷ୍ଠ (ଅର୍ଜୁନ) ! ଗୁରିପ୍ରକାର ଧାର୍ମିକ ଲୋକ ମୋର ଭଜନ କରନ୍ତି
ବା ସେବା କରନ୍ତି । ସେମାନେ ହେଉଛନ୍ତି—ଆର୍ତ୍ତ (ଦୁଃଖ ବା ବିପଦରେ ପଡ଼ିଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି),
ଧନ କାମନା କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଜିଜ୍ଞାସୁ ଏବଂ ଜ୍ଞାନୀ (ଅର୍ଥାତ୍ ଯେ ଭଗବାନଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ
ଜାଣିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରୁଛି) ।

Sloka 51 (Ch 7.19)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୯

ବହୁନାଂ ଜନ୍ମନାମନ୍ତେ ଜ୍ଞାନବାନ୍ ମାଂ ପ୍ରପନ୍ୟତେ ।
ବାସୁଦେବଃ ସର୍ବମିତି ସ ମହାତ୍ମା ସୁଦୁର୍ଲଭଃ ॥ ୧୯ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ବହୁନାମ୍=ଅନେକ; ଜନ୍ମନାମ୍=ଜନ୍ମ; ଅନ୍ତେ=ପରେ; ଜ୍ଞାନବାନ୍=ଜ୍ଞାନବାନ୍ ଅର୍ଥାତ୍ ଯେ ଜ୍ଞାନ ଅର୍ଜନ କରିଛି; ମାମ୍=ମୋତେ; ପ୍ରପନ୍ୟତେ=ଶରଣରେ ଆସେ; ବାସୁଦେବଃ=ସମସ୍ତ କାରଣର କାରଣ; ସର୍ବମ୍=ସବୁ; ଇତି=ଏହିପରି; ସଃ=ସେ; ମହାତ୍ମା=ମହାତ୍ମା; ସୁଦୁର୍ଲଭଃ=ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଲଭ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେ ପ୍ରକୃତରେ ଜ୍ଞାନସ୍ତରରେ ଅଛି (ଜ୍ଞାନବାନ୍)ସେ ବହୁତ ଜନ୍ମପରେ ଅର୍ଥାତ୍ ଅନେକବାର ଜନ୍ମ-ମୃତ୍ୟୁ ଚକ୍ରରେ ଘୂରିଲାପରେ ମୋତେ ସବୁ କାରଣର କାରଣ ବୋଲି ଜାଣି ମୋର ଶରଣରେ ଆସେ । ଏ ପ୍ରକାର ମହାତ୍ମା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁର୍ଲଭ ।

Sloka 52 (Ch 7.25)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୫

ନାହଂ ପ୍ରକାଶଃ ସର୍ବସ୍ୟ ଯୋଗମାୟାସମାବୃତଃ ।
ମୃତ୍ତେନ୍ଦ୍ରଂ ନାଭିଜାନାତି ଲୋକୋ ମାମଜମବ୍ୟୟମ୍ ॥ ୨୫ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ନ=ନୁହଁ; ଅହମ୍=ମୁଁ; ପ୍ରକାଶଃ=ପ୍ରକାଶିତ; ସର୍ବସ୍ୟ=ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ପାଖରେ; ଯୋଗ-ମାୟା=ଅନ୍ତରଙ୍ଗୀ ଶକ୍ତି; ସମାବୃତଃ=ଆଚ୍ଛାଦିତ; ମୃତ୍ତେନ୍ଦ୍ରଃ=ନିର୍ବୋଧ, ଅଜ୍ଞାନ; ଅୟମ୍=ଏହା; ନ=ନାହିଁ; ନାଭିଜାନାତି=ବୁଝିପାରେ; ଲୋକଃ=ଏ ପ୍ରକାର ଅଳ୍ପବୁଦ୍ଧିସଂପନ୍ନ ଲୋକେ; ମାମ୍=ମୋତେ; ଅଜମ୍=ଅଜନ୍ମା; ଅବ୍ୟୟମ୍=ଅବ୍ୟୟ (ଅତ୍ୟୁତ) ।

ଅନୁବାଦ

ନିର୍ବୋଧ ଓ ଅଳ୍ପବୁଦ୍ଧିସଂପନ୍ନ ଲୋକମାନଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଁ କଦାପି ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ ନାହିଁ । ସେମାନଙ୍କ ପାଖରେ ମୁଁ ମୋର ଶାଶ୍ୱତ ସୃଷ୍ଟିକାରୀ ଶକ୍ତି (ଯୋଗମାୟା) ଦ୍ୱାରା ଆବୃତ ହୋଇଥାଏ, ତେଣୁ ମାୟା-ମୋହିତ ଜଗତ ମୋତେ-ମୁଁ ଯେ ଅଜନ୍ମା (ଅଜ) ଏବଂ ଅତ୍ୟୁତ ଏହା ଜାଣିପାରେ ନାହିଁ ।

Sloka 53 (Ch 7.26)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୬

ବେଦାହଂ ସମତତାନି ବର୍ତ୍ତମାନାନି ଗୁର୍ଜୁନ ।
ଭବିଷ୍ୟାଣି ଚ ଭୂତାନି ମାଂ ତୁ ବେଦ ନ କଶ୍ଚନ ॥ ୨୬ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ବେଦ=ଜାଣେ; ଅହମ୍=ମୁଁ; ସମ=ସମାନ ଭାବରେ; ଅତୀତାନି=ଅତୀତ;
ବର୍ତ୍ତମାନାନି=ବର୍ତ୍ତମାନ; ଚ=ଏବଂ; ଅର୍ଜୁନ=ହେ ଅର୍ଜୁନ; ଭବିଷ୍ୟାଣି=ଭବିଷ୍ୟତ; ଚ=ମଧ୍ୟ;
ଭୂତାନି=ଜୀବଗଣ; ମାମ୍=ମୋତେ; ତୁ=କିନ୍ତୁ; ବେଦ=ଜାଣନ୍ତି; ନ=ନାହିଁ; କଶ୍ଚନ=କେହି ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ଭଗବାନ୍ ହିସାବରେ, ଅତୀତରେ କ'ଣ ଘଟିଥିଲା, ବର୍ତ୍ତମାନ କ'ଣ
ଘଟୁଛି ଏବଂ ଭବିଷ୍ୟତରେ କ'ଣ ଘଟିବ—ସବୁ ମୁଁ ଜାଣେ । ମୁଁ ମଧ୍ୟ ସମସ୍ତ ଜୀବଙ୍କୁ
ଜାଣେ; କିନ୍ତୁ କେହି ମୋତେ ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।

Sloka 54 (Ch 7.27)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୭

ଇଚ୍ଛାଦ୍ୱେଷସମୁତ୍ଥେନ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱମୋହେନ ଭାରତ ।
ସର୍ବଭୂତାନି ସଂମୋହଂ ସର୍ଗେ ଯାନ୍ତି ପରନ୍ତପ ॥ ୨୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଇଚ୍ଛା=କାମନା; ଦ୍ୱେଷ=ଦୃଶାକରିବା; ସମୁତ୍ଥେନ=ଜାତ; ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ=ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ (ଦ୍ୱୈତ-ଭାବ);
ମୋହେନ=ମୋହଦ୍ୱାରା (ଅଧିକୃତ); ଭାରତ=ହେ ଭରତବଂଶଜ; ସର୍ବ=ସମସ୍ତ;
ଭୂତାନି=ଜୀବଗଣ; ସଂମୋହମ୍=ଅଜ୍ଞାନକୁ; ସର୍ଗେ=ସୃଷ୍ଟିରେ; ଯାନ୍ତି=ଗତି କରନ୍ତି; ପରନ୍ତପ=ହେ
ଶତ୍ରୁବିଜେତା ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ଭରତବଂଶଜ (ଅର୍ଜୁନ) ! ହେ ଶତ୍ରୁ ବିଜେତା, ସମସ୍ତ ଜୀବ ଇଚ୍ଛା-ଦ୍ୱେଷ—
ଏଇ ଦ୍ୱୈତଭାବ ଦ୍ୱାରା ଅଧିକୃତ ହୋଇ ମୋହାଜ୍ଞାନ ହୋଇଛନ୍ତି ।

Sloka 55 (Ch 7.28)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୮

ଯେଷାଂ ତୁଚ୍ଛଗତଂ ପାପଂ ଜନାନାଂ ପୁଣ୍ୟକର୍ମଣାମ୍ ।
ତେ ଦ୍ଵଦ୍ଵମୋହନିର୍ମୁକ୍ତା ଭଜନ୍ତେ ମାଂ ଦୃଢ଼ବ୍ରତାଃ ॥ ୨୮ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯେଷାମ୍=ଯେଉଁମାନଙ୍କର; ତୁ=କିନ୍ତୁ; ଅଳ୍ପ-ଗତମ୍=ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଦୂର ହୋଇଅଛି;
ପାପମ୍=ପାପ; ଜନାନାମ୍=ଲୋକମାନଙ୍କର; ପୁଣ୍ୟ=ପୁଣ୍ୟ; କର୍ମଣାମ୍=ପୂର୍ବ କର୍ମମାନ;
ତେ=ସେମାନେ; ଦ୍ଵଦ୍ଵ=ଦ୍ଵଦ୍ଵ (ଦୈତଭାବ); ମୋହ=ମୋହ; ନିର୍ମୁକ୍ତାଃ=ନିର୍ମୁକ୍ତ; ଭଜନ୍ତେ=ଭଜନ
କରନ୍ତି ବା ପୂଜା କରନ୍ତି; ମାମ୍=ମୋତେ; ଦୃଢ଼-ବ୍ରତାଃ=ଦୃଢ଼ବ୍ରତାର ସହିତ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁଲୋକମାନେ ପୂର୍ବଜନ୍ମରେ ତଥା ଏହି ଜନ୍ମରେ ପୁଣ୍ୟକର୍ମ କରିଛନ୍ତି ଏବଂ
ଯେଉଁମାନଙ୍କର ପାପ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଦୂର ହୋଇ ଯାଇଅଛି ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ଦ୍ଵଦ୍ଵ-

ମୋହରୁ ମୁକ୍ତ, ସେହିମାନେ ହିଁ ଦୃଢ଼ବ୍ରତାର ସହିତ ମୋତେ ଭଜନ କରନ୍ତି ବା ପୂଜା
କରନ୍ତି ।

Sloka 56 (Ch 8.5)

ଶ୍ଳୋକ - ୫

ଅଳ୍ପକାଳେ ଚ ମାମେବ ସ୍ମରନ୍ମୁକ୍ତା କଳେବରମ୍ ।
ଯଃ ପ୍ରୟାତି ସ ମଦ୍ଭାବଂ ଯାତି ନାସ୍ତ୍ୟତ୍ର ସଂଶୟଃ ॥ ୫ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅଳ୍ପ-କାଳେ=ଜୀବନର ଶେଷ ସମୟରେ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ମାମ୍=ମୋତେ;
ଏବଂ=ନିଶ୍ଚିତରୂପେ; ସ୍ମରନ୍=ସ୍ମରଣ କରି କରେ; ମୁକ୍ତା=ତ୍ୟାଗକରି; କଳେବରମ୍=ଶରୀର;
ଯଃ=ଯେ; ପ୍ରୟାତି=ଯାଏ; ସଃ=ସେ; ମଦ୍-ଭାବମ୍=ମୋ ପ୍ରକୃତି; ଯାତି=ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ; ନାସ୍ତି=ନାହିଁ;
ଅତ୍ର=ଏଠାରେ; ସଂଶୟଃ=ସନ୍ଦେହ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେ ମୃତ୍ୟୁ ସମୟରେ କେବଳ ମୋତେ ସ୍ମରଣ କରି ଶରୀର ତ୍ୟାଗ କରେ, ସେ
ସାଙ୍ଗେ ସାଙ୍ଗେ ମୋ ପ୍ରକୃତିକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ । ଏଥିରେ କୌଣସି ସନ୍ଦେହ ନାହିଁ ।

Sloka 57 (Ch 8.6)

ଶ୍ଳୋକ - ୭

ଯଂ ଯଂ ବାପି ସ୍ମରନ୍ଭାବଂ ତ୍ୟଜତ୍ୟନ୍ତେ କଳେବରମ୍ ।

ତଂ ତମେବୈତି କୌନ୍ତେୟ ସଦା ତଦ୍ଭାବଭାବିତଃ ॥ ୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯମ୍ ଯମ୍=ଯେଉଁ ଯେଉଁ; ବା=ସେ କୌଣସିଟିକୁ; ଅପି=ମଧ୍ୟ; ସ୍ମରନ୍=ସ୍ମରଣ କରି;
ଭାବମ୍=ପ୍ରକୃତି; ତ୍ୟଜତି=ତ୍ୟାଗ କରେ; ଅନ୍ତେ=ଶେଷରେ; କଳେବରମ୍=ଏହି ଶରୀର;
ତମ୍ ତମ୍=ସେହିପରି; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଏତି=ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ; କୌନ୍ତେୟ=ହେ କୁନ୍ତୀପୁତ୍ର;
ସଦା=ସର୍ବଦା; ତତ୍=ସେହି; ଭାବ=ଭାବ; ଭାବିତଃ=ସ୍ମରଣ କରି ।

ଅନୁବାଦ

ଏ ଶରୀର ତ୍ୟାଗ କଲାବେଳେ ବ୍ୟକ୍ତି ଯେଉଁ ଭାବ ମନରେ ପୋଷଣ କରେ, ସେ
ନିଶ୍ଚିତରୂପେ ସେଇ ଭାବ ହିଁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ।

Sloka 58 (Ch 8.7)

ଶ୍ଳୋକ - ୭

ତସ୍ମାନ୍ନର୍ବେଷୁ କାଳେଷୁ ମାମନୁସ୍ମର ଯୁଧ୍ୟ ତ ।

ମୟାପିତ ମନୋବୁଦ୍ଧିର୍ମାମେବୈଷ୍ୟସ୍ୟସଂଶୟଃ ॥ ୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ତସ୍ମାତ୍=ତେଣୁ; ନର୍ବେଷୁ=ସର୍ବଦା; କାଳେଷୁ=ସବୁ ସମୟରେ; ମାମ୍=ମୋତେ;
ଅନୁସ୍ମର=ସ୍ମରଣ କରି ଗଲ; ଯୁଧ୍ୟ=ଯୁଦ୍ଧ; ତ=ମଧ୍ୟ; ମୟି=ମୋ'ଠାରେ; ଅପିତ=ଅପିତ;
ମନଃ=ମନ; ବୁଦ୍ଧିଃ=ବୁଦ୍ଧି; ମାମ୍=ମୋତେ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଏଷ୍ୟସି=ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ;
ଅସଂଶୟଃ=ନିଃସନ୍ଦେହରୂପେ ।

ଅନୁବାଦ

ତେଣୁ ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ତୁମେ ସର୍ବଦା ମୋତେ କୃଷ୍ଣରୂପରେ ଚିନ୍ତାକରିବା ଉଚିତ୍
ଏବଂ ତତ୍ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ତୁମର କର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଯୁଦ୍ଧ-କର୍ମ କରିଚାଲ । ତୁମର କର୍ମକୁ ମୋତେ
ସମର୍ପଣ କଲେ ଏବଂ ମନ ଓ ବୁଦ୍ଧିକୁ ମୋ'ଠାରେ ସିର ରଖିଲେ, ତୁମେ ନିଃସନ୍ଦେହ
ଭାବରେ ମୋତେ ହିଁ ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।

Sloka 59 (Ch 8.14)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୪

ଅନନ୍ୟଚେତଃ ସତତଂ ଯୋ ମାଂ ସ୍ମରତି ନିତ୍ୟଶଃ ।
ତସ୍ୟାହଂ ସୁଲଭଃ ପାର୍ଥ ନିତ୍ୟଯୁକ୍ତସ୍ୟ ଯୋଗିନଃ ॥ ୧୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅନନ୍ୟ-ଚେତଃ=ଅନନ୍ୟଭାବେ, ଏକାନ୍ତଭାବେ; ସତତମ୍=ସର୍ବଦା; ଯଃ=ଯେ; ମାମ୍=ମୋତେ (କୃଷ୍ଣ); ସ୍ମରତି=ସ୍ମରଣ କରେ; ନିତ୍ୟଶଃ=ନିୟମିତଭାବେ; ତସ୍ୟାହଂ=ତାଙ୍କୁ; ସୁଲଭଃ=ସହଜ ଲଭ୍ୟ; ପାର୍ଥ=ହେ ପୃଥାପୁତ୍ର; ନିତ୍ୟ=ନିୟମିତରୂପେ; ଯୁକ୍ତସ୍ୟ=ଯୁକ୍ତ; ଯୋଗିନଃ=ଭକ୍ତର ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ପୃଥାପୁତ୍ର ! ଯେ ଅନନ୍ୟଭାବରେ ମୋତେ ସ୍ମରଣ କରେ, ମୁଁ ତାକୁ ଖୁବ୍ ସହଜରେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, କାରଣ ସେ ସର୍ବଦା ଭକ୍ତି ଯୋଗମାର୍ଗରେ ସେବାରତ ଥାଏ ।

Sloka 60 (Ch 8.15)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୫

ମାମୁପେତ୍ୟ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ଦୁଃଖାଳୟମଶାଶ୍ଵତମ୍ ।
ନାପୁବନ୍ତି ମହାତ୍ମାନଃ ସଂସିଦ୍ଧିଂ ପରମାଂ ଗତାଃ ॥ ୧୫ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମାମ୍=ମୋତେ; ଉପେତ୍ୟ=ପାଇ; ପୁନଃ=ପୁନର୍ବାର; ଜନ୍ମ=ଜନ୍ମ; ଦୁଃଖାଳୟମ୍=ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ଥାନ; ଅଶାଶ୍ଵତମ୍=ଅସ୍ଥାୟୀ; ନ ଆପୁବନ୍ତି=ପା'ନ୍ତି ନାହିଁ; ମହାତ୍ମାନଃ=ମହାତ୍ମାଗଣ; ସଂସିଦ୍ଧିମ୍=ସିଦ୍ଧି; ପରମାମ୍=ପରମ; ଗତାଃ=ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁ ମହାତ୍ମାଗଣ ବିଶିଷ୍ଟ ଭକ୍ତିଯୋଗୀ ଅଟନ୍ତି, ସେମାନେ ମୋତେ ପ୍ରାପ୍ତ ହେଲାପରେ ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ ଏ ଅସ୍ଥାୟୀ ଜଗତକୁ ଆଉ ଫେରିବୁ ନାହିଁ, କାରଣ ସେମାନେ ସର୍ବୋଚ୍ଚ ସିଦ୍ଧି (ବା ଜୀବନର ଉଚ୍ଚତମ ଲକ୍ଷ୍ୟ) ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

Sloka 61 (Ch 8.16)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୬

ଆବ୍ରହ୍ମଭୂବନଲୋକାଃ ପୁନରାବର୍ତ୍ତନୋଽର୍ଜୁନ ।
ମାମୁପେତ୍ୟ ତୁ କୌତେୟ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ନ ବିଦ୍ୟତେ ॥ ୧୬ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଆବ୍ରହ୍ମ=ବ୍ରହ୍ମଲୋକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ; ଭୂବନାତ୍=ଭୂବନରୁ; ଲୋକାଃ=ଲୋକସମୂହ; ପୁନଃ=ପୁନର୍ବାର; ଆବର୍ତ୍ତନଃ=ଆବର୍ତ୍ତନ କରି (ଫେରି); ଅର୍ଜୁନ=ହେ ଅର୍ଜୁନ; ମାମ୍=ମୋତେ; ଉପେତ୍ୟ=ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇ; ତୁ=କିନ୍ତୁ; କୌତେୟ=ହେ କୁନ୍ତାପୁତ୍ର; ପୁନଃ-ଜନ୍ମ=ପୁନର୍ଜନ୍ମ; ନ ବିଦ୍ୟତେ=ଆଉ ନାହିଁ ।

ଅନୁବାଦ

ଏ ଭୌତିକ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଥିବା ଉଚ୍ଚତମ ଲୋକଠାରୁ ଆରମ୍ଭ କରି ନିମ୍ନତମ ଲୋକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମସ୍ତ ସ୍ଥାନ ଦୁଃଖପୂର୍ଣ୍ଣ ଅଟେ । ଏ ସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ ବାରମ୍ବାର ଜନ୍ମ-ମୃତ୍ୟୁ ହିଁ ଲାଗି ରହିଛି । କିନ୍ତୁ ହେ କୁନ୍ତାପୁତ୍ର! ଯେ ମୋର ପରମଧାମ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ, ସେ ଆଉ ପୁନର୍ଜନ୍ମ ଲାଭ କରେ ନାହିଁ ।

Sloka 62 (Ch 8.28)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୮

ବେଦେଷୁ ଯଜ୍ଞେଷୁ ତପଃସୁ ଚୈବ
ଦାନେଷୁ ଯତ୍ପୁଣ୍ୟଫଳଂ ପ୍ରଦିଷ୍ଟମ୍ ।
ଅତ୍ୟେତି ତସର୍ବମିଦଂ ବିଦିତ୍ୱା
ଯୋଗୀ ପରଂ ସ୍ଥାନମୁପୈତି ଗୁପ୍ୟମ୍ ॥ ୨୮ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ବେଦେଷୁ=ବେଦାଧ୍ୟୟନରେ; ଯଜ୍ଞେଷୁ=ଯଜ୍ଞାନୁଷ୍ଠାନରେ; ତପଃସୁ=ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବ୍ରତବିଧି ସାଧନାରେ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବରେ; ଦାନେଷୁ=ଦାନ କରିବାରେ; ଯତ୍=ଯେଉଁ; ପୁଣ୍ୟ-ଫଳମ୍=ପୁଣ୍ୟକର୍ମର ଫଳ; ପ୍ରଦିଷ୍ଟମ୍=ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ; ଅତ୍ୟେତି=ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଏ;

ତତ୍=ସେସବୁ; ସର୍ବମ୍ ଇଦମ୍=ଯାହାସବୁ ଉପରେ କୁହାଯାଇଛି; ବିଦିତ୍ୱା=ଜାଣି; ଯୋଗୀ=ଭକ୍ତ; ପରମ୍=ପରମ; ସ୍ଥାନମ୍=ସ୍ଥାନ; ଉପୈତି=ପ୍ରାପ୍ତହୁଏ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ଆଦ୍ୟମ୍=ମୌଳିକ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଭକ୍ତିଯୋଗ ମାର୍ଗ ଅବଲମ୍ବନ କରେ, ସେ ବେଦାଧ୍ୟୟନର ଫଳ, ବୃତ୍ତ ବ୍ରତବିଧି ଆଦି ଯଜ୍ଞାନୁଷ୍ଠାନର ଫଳ, ଦାନ କରିବାର ଫଳ କିମ୍ବା ଚିନ୍ତା କରିବା ଏବଂ ସକାମ କର୍ମର ଫଳରୁ ବଞ୍ଚିତ ହୁଏ ନାହିଁ । ଶେଷରେ ସେ ପରମ ଧାମ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ।

Sloka 63 (Ch 9.2)

ଶ୍ଳୋକ - ୨

ରାଜବିଦ୍ୟା ରାଜଗୁହ୍ୟଂ ପବିତ୍ରମିଦମୁତମମ୍ ।
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷାବଗମଂ ଧର୍ମ୍ୟଂ ସୁସୁଖଂ କର୍ତ୍ତୁମବ୍ୟୟମ୍ ॥ ୨ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ରାଜ-ବିଦ୍ୟା=ଶ୍ରେଷ୍ଠ ବିଦ୍ୟା; ରାଜ-ଗୁହ୍ୟମ୍=ଗୁପ୍ତବିଦ୍ୟା ମଧ୍ୟରେ ରାଜା; ପବିତ୍ରମ୍=ପବିତ୍ରତମ; ଇଦମ୍=ଏହା; ଉତମମ୍=ଦିବ୍ୟ; ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ=ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଭାବରେ ଅନୁଭୂତ; ଅବଗମମ୍=ବୁଝାଯାଏ; ଧର୍ମ୍ୟମ୍=ଧର୍ମନୀତି; ସୁସୁଖମ୍=ଅତ୍ୟନ୍ତ ସୁଖକର; କର୍ତ୍ତୁମ୍=ଆଚରଣ କରିବାକୁ; ଅବ୍ୟୟମ୍=ଶାଶ୍ୱତ ।

ଅନୁବାଦ

ଏହି ଜ୍ଞାନ ରାଜବିଦ୍ୟା ଅଟେ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଗୁହ୍ୟତମ ଜ୍ଞାନ ଅଟେ । ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ବିଶୁଦ୍ଧ ଜ୍ଞାନ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ଧର୍ମର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣତା ଅଟେ, କାରଣ ଏହା ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ଆତ୍ମାନୁଭୂତି ପ୍ରଦାନ କରେ । ଏହା ଶାଶ୍ୱତ ଏବଂ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଆନନ୍ଦରେ ଏହାକୁ ଆଚରଣ କରାଯାଏ ।

Sloka 64 (Ch 9.4)

ଶ୍ଳୋକ - ୪

ମୟା ତତମିଦଂ ସର୍ବଂ ଜଗଦବ୍ୟକ୍ତମୂର୍ତ୍ତିନା ।
ମତ୍ସ୍ନାନି ସର୍ବଭୂତାନି ନ ଗୃହଂ ତେଷୁବସ୍ଥିତଃ ॥ ୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମୟା=ମୋ'ଦ୍ୱାରା; ତତମ୍=ବିସ୍ତୃତ; ଇଦମ୍=ଏ ସମସ୍ତ ପରିପ୍ରକାଶ; ସର୍ବମ୍=ସମସ୍ତ; ଜଗତ୍=ଭୌତିକ ପରିପ୍ରକାଶ; ଅବ୍ୟକ୍ତ-ମୂର୍ତ୍ତିନା=ଅବ୍ୟକ୍ତ ରୂପ; ମତ୍ସ୍ନାନି=ମୋ'ଠାରେ; ସର୍ବ-ଭୂତାନି=ସମସ୍ତ ଜୀବ; ନ=ନୁହେଁ; ଗ=ମଧ୍ୟ; ଅହମ୍=ମୁଁ; ତେଷୁ=ସେମାନଙ୍କଠାରେ; ଅବସ୍ଥିତଃ=ରହେ ।

ଅନୁବାଦ

ଏ ସମସ୍ତ ଜଗତ୍ ମୋର ଅବ୍ୟକ୍ତ ମୂର୍ତ୍ତିରେ ମୋ'ଦ୍ୱାରା ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇଅଛି । ସମସ୍ତ ଜୀବ ମୋ'ଠାରେ ଅଛନ୍ତି, କିନ୍ତୁ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କଠାରେ ନାହିଁ ।

Sloka 65 (Ch 9.10)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୦

ମୟାଧ୍ୟକ୍ଷେଣ ପ୍ରକୃତିଃ ସୂକ୍ଷ୍ମତେ ସଚରାଚରମ୍ ।
ହେତୁନାନେନ କୌତ୍ସେୟ ଜଗଦ୍‌ବିପରିବର୍ତ୍ତତେ ॥ ୧୦ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମୟା=ମୋ'ଦ୍ୱାରା; ଅଧ୍ୟକ୍ଷେଣ=ଅଧ୍ୟକ୍ଷତାରେ; ପ୍ରକୃତିଃ=ଭୂତପ୍ରକୃତି; ସୂକ୍ଷ୍ମତେ=ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ; ସ=ସହ; ଚରାଚରମ୍=ସ୍ଥାବର ଜଙ୍ଗମ; ହେତୁନା=ଏହି କାରଣରୁ; ଅନେନ=ଏହାଦ୍ୱାରା; କୌତ୍ସେୟ=ହେ କୁନ୍ତାପୁତ୍ର; ଜଗତ୍=ଦୃଶ୍ୟ ଜଗତ୍; ବିପରିବର୍ତ୍ତତେ=କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ।

ଅନୁବାଦ

ହେ କୁନ୍ତାପୁତ୍ର ! ଏ ଭୂତପ୍ରକୃତି ମୋ' ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରୁଛି ଏବଂ ଏହା ସମସ୍ତ ସ୍ଥାବର-ଜଙ୍ଗମକୁ ସୃଷ୍ଟି କରୁଛି । ଏହାର ଶାସନାନୁଯାୟୀ ଏହି ପରିପ୍ରକାଶ (ଦୃଶ୍ୟ ଜଗତ୍) ବାରମ୍ବାର ସୃଷ୍ଟି ହେଉଛି ଏବଂ ଧ୍ୱଂସ ହେଉଛି ।

Sloka 66 (Ch 9.11)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୧

ଅବଜାନନ୍ତି ମାଂ ମୃତ୍ୱା ମାନୁଷ୍ୟାଂ ତନ୍ମୁମାଶ୍ରିତମ୍ ।
ପରଂ ଭାବମଜାନନ୍ତୋ ମମ ଭୂତମହେଶ୍ୱରମ୍ ॥ ୧୧ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅବଜାନନ୍ତି=ଉପହାସ କରନ୍ତି; ମାମ୍=ମୋତେ; ମୃତ୍ୱାଃ=ମୃତ୍ୟୁ ଲୋକମାନେ; ମାନୁଷ୍ୟାମ୍=ମଣିଷରୂପରେ; ତନ୍ମୁମ୍=ଶରୀର; ଆଶ୍ରିତମ୍=ଧାରଣକରି; ପରମ୍=ପରମ (ଦିବ୍ୟ); ଭାବମ୍=ପ୍ରକୃତି; ଅଜାନନ୍ତଃ=ନ ଜାଣି; ମମ=ମୋର; ଭୂତ=ସବୁକିଛି; ମହେଶ୍ୱରମ୍=ପ୍ରଧାନ ସତ୍ତ୍ୱାଧିକାରୀ ।

ଅନୁବାଦ

ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ମାନବ ରୂପ ଧରି ଏଠାରେ ଅବତୀର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ, ମୃତ୍ୟୁମାନେ ମୋତେ ଉପହାସ କରନ୍ତି । ସେମାନେ ମୋର ପରମ (ଦିବ୍ୟ) ପ୍ରକୃତିକୁ ଏବଂ ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ଯେ ମୋର ପରମ ଅଧିକାର ଅଛି ତାହା ଜାଣନ୍ତି ନାହିଁ ।

Sloka 67 (Ch 9.12)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୨

ମୋଘାଶା ମୋଘକର୍ମାଣୋ ମୋଘଜ୍ଞାନା ବିଚେତସଃ ।
ରାକ୍ଷସାମାସୁରାଂ ଚୈବ ପ୍ରକୃତିଂ ମୋହିନୀଂ ଶ୍ରୀତାଃ ॥ ୧୨ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମୋଘାଶାଃ=ଆଶାହତ; ମୋଘ-କର୍ମାଣଃ=କର୍ମରେ ହତାଶ; ମୋଘ-ଜ୍ଞାନାଃ=ଜ୍ଞାନରେ ହତାଶ; ବିଚେତସଃ=ଭ୍ରମିତ; ରାକ୍ଷସାମ୍=ରାକ୍ଷସସ୍ୱଭାବ ବିଶିଷ୍ଟ; ଆସୁରାମ୍=ନାସ୍ତିକସ୍ୱଭାବ ବିଶିଷ୍ଟ; ଚ=ଏବଂ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବରେ; ପ୍ରକୃତିମ୍=ପ୍ରକୃତି; ମୋହିନୀମ୍=ବିମୋହିତ; ଶ୍ରୀତାଃ=ଆଶ୍ରୟ ନେଇ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁମାନେ ଏହି ପ୍ରକାରେ ବିମୋହିତ ହୋଇଛନ୍ତି, ସେମାନେ ଆସୁରିକ ତଥା ନାସ୍ତିକ ଭାବଧାରା ଦ୍ୱାରା ଆକୃଷ୍ଟ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏ ପ୍ରକାର ବିଭ୍ରାନ୍ତ ଅବସ୍ଥାରେ ସେମାନଙ୍କର ମୁକ୍ତିବାଞ୍ଛା, ସକାମ କର୍ମର ଫଳାଶା ଏବଂ ଜ୍ଞାନାର୍ଜନ ସବୁକିଛି ପରାହତ ହୋଇ ଯାଇଅଛି ।

Sloka 68 (Ch 9.13)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୩

ମହାତ୍ମାନସ୍ତୁ ମାଂ ପାର୍ଥ ଦୈବାଂ ପ୍ରକୃତିମାଶ୍ରୀତାଃ ।
ଭଜନ୍ତ୍ୟନନ୍ୟମନସୋ ଜ୍ଞାତ୍ୱା ଭୂତାଦିମବ୍ୟୟମ୍ ॥ ୧୩ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମହାତ୍ମାନଃ=ମହାତ୍ମାମାନେ; ତୁ=କିନ୍ତୁ; ମାମ୍=ମୋତେ; ପାର୍ଥ=ହେ ପୃଥାପୁତ୍ର; ଦୈବାମ୍=ଦୈବା; ପ୍ରକୃତିମ୍=ପ୍ରକୃତି; ଆଶ୍ରୀତାଃ=ଆଶ୍ରୟ ଗ୍ରହଣ କରି; ଭଜନ୍ତି=ସେବା କରନ୍ତି; ଅନନ୍ୟ-ମନସଃ=ଏକ ମନରେ (ସ୍ଥିର ମନରେ); ଜ୍ଞାତ୍ୱା=ଜାଣି; ଭୂତ=ସୃଷ୍ଟି; ଆଦିମ୍=ଆଦି; ଅବ୍ୟୟମ୍=ଅବ୍ୟୟ (ଯାହାର ବ୍ୟୟ ନାହିଁ) ।

ଅନୁବାଦ

ହେ କୁନ୍ତୀ ପୁତ୍ର ! ଯେଉଁମାନେ ଭ୍ରମିତ ନୁହନ୍ତି, ଯେଉଁମାନେ ମହାତ୍ମା, ସେମାନେ ଦୈବା ପ୍ରକୃତି ଦ୍ୱାରା ସୁରକ୍ଷିତ ହୋଇଛନ୍ତି । ସେମାନେ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ଭକ୍ତିଯୋଗ ମାର୍ଗରେ ସେବାରତ ଥା'ନ୍ତି, କାରଣ ସେମାନେ ମୋତେ ଅବ୍ୟୟ, ଆଦି ପୁରୁଷ ତଥା ପରମପୁରୁଷ ଭଗବାନ୍ ବୋଲି ଜାଣିଥା'ନ୍ତି ।

Sloka 69 (Ch 9.14)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୪

ସତତଂ କାର୍ତ୍ତୟନ୍ତୋ ମାଂ ଯତନ୍ତଶ୍ଚ ଦୃଢ଼ବ୍ରତାଃ ।
ନମସ୍ୟନ୍ତଶ୍ଚ ମାଂ ଭକ୍ତ୍ୟା ନିତ୍ୟଯୁକ୍ତା ଉପାସତେ ॥ ୧୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ସତତମ୍=ସର୍ବଦା; କାର୍ତ୍ତୟନ୍ତଃ=କାର୍ତ୍ତନରତ; ମାମ୍=ମୋତେ; ଯତନ୍ତଃ ଚ=ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ପ୍ରୟତ୍ନଶାଳୀ; ଦୃଢ଼-ବ୍ରତାଃ=ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ; ନମସ୍ୟନ୍ତଃ ଚ=ପ୍ରଣାମ ଜଣାଇ; ମାମ୍=ମୋତେ; ଭକ୍ତ୍ୟା=ଭକ୍ତିର ସହିତ; ନିତ୍ୟ-ଯୁକ୍ତାଃ=ସର୍ବଦା ଯୁକ୍ତ; ଉପାସତେ=ପୂଜା କରନ୍ତି ।

ଅନୁବାଦ

ଏ ମହାତ୍ମାମାନେ ସର୍ବଦା ମୋର ଗୌରବ ଗାନ କରି; ଦୃଢ଼ତାର ସହିତ ପ୍ରୟତ୍ନଶାଳୀ ହୋଇ ଏବଂ ମୋ ସମ୍ମୁଖରେ ପ୍ରଣାମ କରି ସର୍ବଦା ଭକ୍ତିର ସହିତ ମୋତେ ପୂଜା କରନ୍ତି ।

Sloka 70 (Ch 9.22)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୨

ଅନନ୍ୟାଶ୍ଚିନ୍ତୟନ୍ତୋ ମାଂ ଯେ ଜନାଃ ପର୍ଯ୍ୟୁପାସତେ ।
ତେଷାଂ ନିତ୍ୟାଭିଯୁକ୍ତାନାଂ ଯୋଗକ୍ଷେମଂ ବହ୍ମାମ୍ୟହମ୍ ॥ ୨୨ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅନନ୍ୟାଃ=ଆଉ ଅନ୍ୟକିଛି ନାହିଁ; ଚିନ୍ତୟନ୍ତଃ=ଚିନ୍ତାକରି, ଧ୍ୟାନକରି; ମାମ୍=ମୋତେ, ଯେ=ଯେଉଁମାନେ; ଜନାଃ=ଲୋକମାନେ; ପର୍ଯ୍ୟୁପାସତେ=ଠିକ୍ ଭାବରେ ପୂଜା କରନ୍ତି; ତେଷାମ୍=ସେମାନଙ୍କର; ନିତ୍ୟ=ସର୍ବଦା; ଅଭିଯୁକ୍ତାନାମ୍=ଭକ୍ତିରେ ସ୍ଥିର; ଯୋଗ-କ୍ଷେମମ୍=ଆବଶ୍ୟକତା; ବହ୍ମାମି=ବହନ କରେ; ଅହମ୍=ମୁଁ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁମାନେ ମୋର ଦିବ୍ୟରୂପକୁ ଧ୍ୟାନ କରି ଭକ୍ତିରେ ମୋତେ ପୂଜା କରନ୍ତି, ମୁଁ ସେମାନଙ୍କର ସମସ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ବହନ କରେ-ସେମାନଙ୍କର ଯାହା ଅଭାବ ଥାଏ, ତାହା ମୁଁ ପୂରଣ କରେ ଏବଂ ଯାହା ସେମାନେ ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇଥାନ୍ତି ତାହା ରକ୍ଷା କରେ ।

Sloka 71 (Ch 9.25)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୫

ଯାନ୍ତି ଦେବବ୍ରତା ଦେବାନ୍ ପିତୃନ୍ ଯାନ୍ତି ପିତୃବ୍ରତାଃ ।
ଭୂତାନି ଯାନ୍ତି ଭୂତେଜ୍ୟା ଯାନ୍ତି ମତ୍ସ୍ୟାଜିନୋଽପି ମାମ୍ ॥୨୫॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯାନ୍ତି=ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି; ଦେବ-ବ୍ରତାଃ=ଦେବତାପୂଜକମାନେ; ଦେବାନ୍=ଦେବତାମାନଙ୍କୁ;
ପିତୃନ୍=ପିତୃପୁରୁଷଙ୍କୁ; ଯାନ୍ତି=ଯା'ନ୍ତି; ପିତୃ-ବ୍ରତାଃ=ପିତୃପୁରୁଷଙ୍କର ଉପାସକଗଣ; ଭୂତାନି=ଭୂତ-
ପ୍ରେତମାନଙ୍କୁ; ଯାନ୍ତି=ଗମନ କରନ୍ତି; ଭୂତେଜ୍ୟାଃ= ଭୂତପ୍ରେତଙ୍କ ଉପାସକଗଣ; ଯାନ୍ତି=ଗମନ
କରନ୍ତି; ମତ୍=ମୋର; ଯାଜିନଃ=ଭକ୍ତଗଣ; ଅପି=ମଧ୍ୟ; ମାମ୍=ମୋତେ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁମାନେ ଦେବତା ପୂଜା କରନ୍ତି ସେମାନେ ଦେବଗଣଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଜନ୍ମଲାଭ
କରିବେ । ଯେଉଁମାନେ ଭୂତ-ପ୍ରେତ ପୂଜା କରନ୍ତି ସେମାନେ ସେହି ସମାଜରେ ଜନ୍ମଲାଭ
କରିବେ । ଯେଉଁମାନେ ପିତୃପୁରୁଷଙ୍କୁ ପୂଜା କରନ୍ତି ସେମାନେ ପିତୃପୁରୁଷଙ୍କ ନିକଟକୁ
ଯିବେ ଏବଂ ଯେଉଁମାନେ ମୋତେ ପୂଜା କରନ୍ତି, ସେମାନେ ମୋ' ସହିତ ବାସ କରିବେ ।

Sloka 72 (Ch 9.26)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୬

ପତ୍ରଂ ପୁଷ୍ପଂ ଫଳଂ ତୋୟଂ ଯୋ ମେ ଭକ୍ତ୍ୟା ପ୍ରୟତ୍ନତି ।
ତଦହଂ ଭକ୍ତ୍ୟୁପହୃତମଶ୍ନାମି ପ୍ରୟତାମ୍ବନଃ ॥୨୬॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ପତ୍ରମ୍=ପତ୍ର; ପୁଷ୍ପମ୍=ଫୁଲ; ଫଳମ୍=ଫଳ; ତୋୟମ୍=ଜଳ; ଯଃ=ଯେ; ମେ=ମୋତେ;
ଭକ୍ତ୍ୟା=ଭକ୍ତିରେ; ପ୍ରୟତ୍ନତି=ଅର୍ପଣ କରେ; ତତ୍=ତାହା; ଅହମ୍=ମୁଁ ; ଭକ୍ତି-
ଉପହୃତମ୍=ଭକ୍ତିରେ ଅର୍ପିତ; ଅଶ୍ନାମି=ଗ୍ରହଣ କରେ; ପ୍ରୟତ ଆମ୍ବନଃ=ଯେ ଶୁଦ୍ଧ ଚେତନାରେ
ଅଛି ତାହାର ।

ଅନୁବାଦ

ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ପ୍ରେମ, ସ୍ନେହ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଭକ୍ତିରେ ମୋତେ ପତ୍ରିଟିଏ, ଫୁଲଟିଏ,
ଫଳଟିଏ କିମ୍ବା ପାଣିମୁଦିଏ ଅର୍ପଣ କରେ, ତାହାହେଲେ ମୁଁ ତାହା ଗ୍ରହଣ କରେ ।

Sloka 73 (Ch 9.27)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୭

ଯଜ୍ଞରୋଷି ଯଦଶ୍ମାସି ଯଜ୍ଞହୋଷି ଦଦାସି ଯତ୍ ।
ଯଉପସ୍ୟସି କୌତ୍ରେୟ ତଦ୍ଭୁରୁଷ୍ଠ ମଦର୍ପଣମ୍ ॥ ୨୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯତ୍=ଯାହା; କରୋଷି=ତୁମେ କର; ଯତ୍=ଯାହା; ଅଶ୍ମାସି=ତୁମେ ଖାଅ; ଯତ୍=ଯାହା;
ଜୁହୋଷି=ତୁମେ ଅର୍ପଣକର; ଦଦାସି=ତୁମେ ଦାନକର; ଯତ୍=ଯାହା; ଯତ୍=ଯାହା;
ଉପସ୍ୟସି=ଯେଉଁ ଉପସ୍ୟା ତୁମେ କର; କୌତ୍ରେୟ=ହେ କୁତ୍ରାପୁତ୍ର; ତତ୍=ତାହା; ଭୁରୁଷ୍ଠ=କର;
ମଦ୍=ମୋତେ; ଅର୍ପଣମ୍=ଅର୍ପଣ ।

ଅନୁବାଦ

ହେ କୁତ୍ରା-ପୁତ୍ର ! ତୁମେ ଯାହାସବୁ କର, ତୁମେ ଯାହାସବୁ ଖାଅ, ତୁମେ
ଯାହାସବୁ ଅର୍ପଣକର ଏବଂ ଦାନକର, ପୁନଶ୍ଚ ଯେଉଁ ଉପସ୍ୟା ତୁମେ କର—ଏ
ସମସ୍ତ ମୋତେ ଅର୍ପଣ କର ।

Sloka 74 (Ch 9.29)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୯

ସମୋଽହଂ ସର୍ବଭୂତେଷୁ ନ ମେ ଦ୍ଵେଷ୍ୟାଽସ୍ତି ନ ପ୍ରିୟଃ ।
ଯେ ଭଜନ୍ତି ତୁ ମାଂ ଭକ୍ତ୍ୟା ମୟି ତେ ତେଷୁ ଗୁପ୍ୟହମ୍ ॥ ୨୯ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ସମଃ=ସମାନ ଭାବରେ ଅର୍ପିତ; ଅହମ୍=ମୁଁ; ସର୍ବ-ଭୂତେଷୁ=ସମସ୍ତ ଜୀବଜଞ୍ଜାରେ;
ନ=କେହି ନୁହେଁ; ମେ=ମୋର; ଦ୍ଵେଷ୍ୟଃ=ଘୃଣିତ; ଅସ୍ତି=ଅଟେ; ନ=କିମ୍ବା ନୁହେଁ; ପ୍ରିୟଃ=ପ୍ରିୟ;
ଯେ=ଯେଉଁମାନେ; ଭଜନ୍ତି=ଦିବ୍ୟ ସେବା କରନ୍ତି; ତୁ=ତଥାପି; ମାମ୍=ମୋତେ; ଭକ୍ତ୍ୟା=ଭକ୍ତିରେ;
ମୟି=ମୋତେ; ତେ=ସେ ଲୋକମାନେ; ତେଷୁ=ସେମାନଙ୍କଠାରେ; ର=ମଧ୍ୟ;
ଅପି=ନିଶ୍ଚିତଭାବରେ; ଅହମ୍=ମୁଁ ।

ଅନୁବାଦ

ମୁଁ କାହାରିକୁ ହିଁସା କରେ ନାହିଁ, କିମ୍ବା କାହାରିପ୍ରତି ପକ୍ଷପାତିତା ଆଚରଣ କରେ
ନାହିଁ । ମୁଁ ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରତି ସମାନ । କିନ୍ତୁ ଯେ ଭକ୍ତିରେ ମୋର ସେବା କରେ, ସେ ମୋର
ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଅଟେ, ସେ ମୋ'ଠାରେ ଥାଏ ଏବଂ ମୁଁ ମଧ୍ୟ ତା'ର ଜଣେ ବନ୍ଧୁ ଅଟେ ।

Sloka 75 (Ch 9.30)

ଶ୍ଳୋକ - ୩୦

ଅପି ଚେତ୍ ସୁଦୁରାଗୁରୋ ଭଜତେ ମାମନନ୍ୟଭାକ୍ ।
ସାଧୁରେବ ସ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟଃ ସମ୍ୟଗ୍ବ୍ୟବସିତୋ ହି ସଃ ॥୩୦॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅପି=ସତ୍ତ୍ୱେ; ଚେତ୍=ଯଦିଓ; ସୁଦୁରାଗୁରଃ=ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁରାଗୁରା; ଭଜତେ=ଭଜନ କରେ, ଭକ୍ତିପୂର୍ଣ୍ଣ ସେବାରେ ଲାଗି ରହେ; ମାମ୍=ମୋତେ; ଅନନ୍ୟ-ଭାକ୍=ଐକାନ୍ତକ ଭାବରେ; ସାଧୁଃ=ସାଧୁ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତ ଭାବରେ; ସଃ=ସେ; ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟଃ=ବିବେଚିତ ହେବ; ସମ୍ୟକ୍=ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ; ବ୍ୟବସିତଃ=ଅବସ୍ଥିତ; ହି=ନିଶ୍ଚିତରୂପେ; ସଃ=ସେ ।

ଅନୁବାଦ

ଯଦି କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୁରାଗୁରା ହୁଏ ଅର୍ଥାତ୍ ଅତ୍ୟନ୍ତ ହାନକାରୀ (ପାପକାରୀ) କରେ, ସେ ଯଦି ଭଗବାନଙ୍କ ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ ହୁଏ, ତେବେ ସେ ସାଧୁବୋଲି ବିବେଚିତ ହେବ, କାରଣ ସେ ଉପଯୁକ୍ତ ସ୍ତରରେ ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇଅଛି ।

Sloka 76 (Ch 9.32)

ଶ୍ଳୋକ - ୩୨

ମାଂ ହି ପାର୍ଥ ବ୍ୟପାଶ୍ରିତ୍ୟ ଯେଽପି ସ୍ବଃ ପାପଯୋନୟଃ ।
ସ୍ତ୍ରୀୟୋ ବୈଶ୍ୟାସ୍ତଥା ଶୂଦ୍ରାସ୍ତେଽପି ଯାନ୍ତି ପରାଂ ଗତିମ୍ ॥୩୨॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମାମ୍=ମୋତେ; ହି=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ପାର୍ଥ=ହେ ପୃଥାପୁତ୍ର; ବ୍ୟପାଶ୍ରିତ୍ୟ=ବିଶେଷକରି ଆଶ୍ରୟ ନେଇ; ଯେ=ଯେ କେହି; ଅପି=ମଧ୍ୟ; ସ୍ବଃ=ହୁଏ; ପାପ-ଯୋନୟଃ=ନୀଚ ପରିବାରରେ ଜନ୍ମ; ସ୍ତ୍ରୀୟଃ=ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକମାନେ; ବୈଶ୍ୟଃ=ବୈଶ୍ୟମାନେ; ତଥା=ମଧ୍ୟ; ଶୂଦ୍ରଃ=ଶୂଦ୍ରମାନେ; ତେ ଅପି=ସେମାନେ ମଧ୍ୟ; ଯାନ୍ତି=ଯା'ନ୍ତି; ପରାମ୍=ପରମ; ଗତିମ୍=ଗତି ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ପୃଥାପୁତ୍ର ! ଯେଉଁମାନେ ମୋ'ଠାରେ ଶରଣ ନିଅନ୍ତି, ସେମାନେ ନୀଚ କୂଳରେ ଜନ୍ମ ହେଲେବି-ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ, ବୈଶ୍ୟ ଏବଂ ଶୂଦ୍ରଶ୍ରେଣୀର ହେଲେ ମଧ୍ୟ ସେମାନେ ପରମ ଗତି ଲାଭ କରିପାରନ୍ତି ।

<

Sloka 77 (Ch 9.34)

ଶ୍ଳୋକ - ୩୪

ମନ୍ଥନା ଭବ ମଭକ୍ତୋ ମଦ୍‌ଯାଜୀ ମାଂ ନମସ୍କୁରୁ ।
ମାମେବୈଷ୍ୟସି ଯୁକ୍ତୈବମାତ୍ମନଂ ମତ୍‌ପରାୟଣଃ ॥୩୪॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମତ୍ ମନାଃ=ସର୍ବଦା ମୋତେ ସ୍ମରଣ କରି; ଭବ=ହୁଅ; ମତ୍=ମୋର; ଭକ୍ତଃ=ଭକ୍ତ;
ମତ୍=ମୋର; ଯାଜୀ=ପୂଜକ; ମାମ୍=ମୋତେ; ନମସ୍କୁରୁ=ନମସ୍କାର କର; ମାମ୍=ମୋତେ;
ଏବ=ପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ; ଏଷ୍ୟସି=ଆସିବ; ଯୁକ୍ତା ଏବମ୍=ଏହିପରି ଯୁକ୍ତହୋଇ; ଆତ୍ମାନମ୍=ତୁମର
ଆତ୍ମା; ମତ୍ ପରାୟଣଃ=ମୋର ଅନୁଗତ ।

ଅନୁବାଦ

ସର୍ବଦା ତୁମର ମନକୁ ମୋର ଚିନ୍ତାରେ ଲଗାଅ, ମୋର ଭକ୍ତହୁଅ, ମୋତେ ପ୍ରଣାମ
କର ଏବଂ ମୋତେ ପୂଜାକର । ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ମୋ'ଠାରେ ମଗ୍ନ ହେଲେ, ତୁମେ ନିଶ୍ଚିତରୂପେ
ମୋ'ଠାକୁ ହିଁ ଆସିବ ।

Sloka 78 (Ch 10.8)

ଶ୍ଳୋକ - ୮

ଅହଂ ସର୍ବସ୍ୟ ପ୍ରଭବୋ ମଉଃ ସର୍ବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତତେ ।
ଇତି ମତ୍ତା ଭଜନ୍ତେ ମାଂ ବୁଧା ଭାବସମନ୍ୱିତାଃ ॥୮॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅହମ୍=ମୁଁ; ସର୍ବସ୍ୟ=ସମସ୍ତଙ୍କର; ପ୍ରଭବଃ=ଉତ୍ପତ୍ତିସ୍ଥଳ; ମଉଃ=ମୋ'ଠାରୁ;
ସର୍ବମ୍=ସମସ୍ତ; ପ୍ରବର୍ତ୍ତତେ=ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ; ଇତି=ଏହିପରି; ମତ୍ତା=ଜାଣି; ଭଜନ୍ତେ=ପୁକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି
(ଅନୁରକ୍ତ ହୁଅନ୍ତି); ମାମ୍=ମୋତେ(ମୋ'ପ୍ରତି); ବୁଧାଃ=ପଣ୍ଡିତମାନେ; ଭାବ-ସମନ୍ୱିତାଃ=ମହାନ୍
ଭାବର ସହିତ ।

ଅନୁବାଦ

ସମସ୍ତ ଚିତ୍ ଜଗତ ଏବଂ ଭୌତିକ ଜଗତର ଉତ୍ପତ୍ତି ସ୍ଥଳ ମୁଁ । ସମସ୍ତେ ମୋ'ଠାରୁ
ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଅନ୍ତି । ଯେଉଁ ପଣ୍ଡିତଗଣ ଏହା ଭଲଭାବରେ ଜାଣନ୍ତି, ସେମାନେ ଭକ୍ତିଯୋଗ
ମାର୍ଗରେ ମୋର ସେବାରତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରେମ ଓ ଶ୍ରଦ୍ଧା ସହିତ ମୋର ପୂଜା କରନ୍ତି ।

Sloka 79 (Ch 10.9)

ଶ୍ଳୋକ - ୯

ମଜିତା ମଦ୍ଭୂତପ୍ରାଣା ବୋଧୟନ୍ତଃ ପରସ୍ପରମ୍ ।
କଥୟନ୍ତଶ୍ଚ ମାଂ ନିତ୍ୟଂ ତୁଷ୍ୟନ୍ତି ଚ ରମନ୍ତି ଚ ॥ ୯ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମଦ୍-ଚିତ୍ତାଃ=ସଂପୂର୍ଣ୍ଣରୂପେ ମନ ମୋଠାରେ ନିଯୁକ୍ତ; ମଦ୍-ଗତ-ପ୍ରାଣାଃ=କୃଷ୍ଣ ସେବାରେ ଜୀବନ ଅର୍ପିତ; ବୋଧୟନ୍ତଃ=ପ୍ରଗୁରୁ କରି; ପରସ୍ପରମ୍=ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ; କଥୟନ୍ତଃ=କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ମଧ୍ୟ; ମାମ୍=ମୋ ବିଷୟରେ; ନିତ୍ୟମ୍=ସର୍ବଦା; ତୁଷ୍ୟନ୍ତି=ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୁଅନ୍ତି; ଚ=ମଧ୍ୟ; ରମନ୍ତି=ଦିବ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି; ଚ=ମଧ୍ୟ ।

ଅନୁବାଦ

ମୋର ଶୁଦ୍ଧ ଭକ୍ତମାନଙ୍କର ଚିନ୍ତାଧାରା ମୋ'ଠାରେ ହିଁ କେନ୍ଦ୍ରିତ ହୋଇଥାଏ, ସେମାନଙ୍କର ଜୀବନ ମୋ'ଠାରେ ସମର୍ପିତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ସେମାନେ ପରସ୍ପର ମଧ୍ୟରେ ମୋ'ସମ୍ବନ୍ଧରେ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ଏବଂ ମୋ' ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଜ୍ଞାନଲୋକ ପ୍ରଦାନ କରି ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦିବ୍ୟ ଆନନ୍ଦ ଓ ସନ୍ତୋଷ ଲାଭ କରନ୍ତି ।

Sloka 80 (Ch 10.10)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୦

ତେଷାଂ ସତତଯୁକ୍ତାନାଂ ଭଜତାଂ ପ୍ରୀତିପୂର୍ବକମ୍ ।
ଦଦାମି ବୁଦ୍ଧିଯୋଗଂ ତଂ ଯେନ ମାମୁପଯାନ୍ତି ତେ ॥ ୧୦ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ତେଷାମ୍=ସେମାନଙ୍କର; ସତତ-ଯୁକ୍ତାନାମ୍=ସତତ ଯୁକ୍ତ; ଭଜତାମ୍=ଭକ୍ତି ଯୋଗରେ; ପ୍ରୀତି-ପୂର୍ବକମ୍=ପ୍ରୀତିପୂର୍ବକ; ଦଦାମି=ମୁଁ ଦିଏ; ବୁଦ୍ଧି-ଯୋଗମ୍=ପ୍ରକୃତ ବୁଦ୍ଧି; ତମ୍=ତାହା; ଯେନ=ଯାହାଦ୍ୱାରା; ମାମ୍=ମୋ'ଠାରୁ; ଉପଯାନ୍ତି=ଆସନ୍ତି; ତେ=ସେମାନେ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁମାନେ ସର୍ବଦା ମୋ'ଠାରେ ଯୁକ୍ତ ହୋଇ ପ୍ରେମ, ଶ୍ରଦ୍ଧା ଓ ଭକ୍ତି ସହକାରେ ମୋର ପୂଜା କରନ୍ତି, ମୁଁ ସେମାନଙ୍କୁ ବୁଦ୍ଧି ଦିଏ, ଯାହା ସାହାଯ୍ୟରେ ସେମାନେ ମୋ ପାଖକୁ ଆସି ପାରିବେ ।

Sloka 81 (Ch 10.11)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୧

ତେଷାମେବାନୁକମ୍ପାର୍ଥମହମଜ୍ଞାନଜଂ ତମଃ ।
ନାଶୟାମ୍ୟାତ୍ମଭାବଘ୍ନୋ ଜ୍ଞାନଦୀପେନ ଭାସ୍ବତା ॥ ୧୧ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ତେଷାମ୍=ସେମାନଙ୍କର; ଏବଂ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଅନୁକମ୍ପା-ଅର୍ଥମ୍=ସ୍ବତନ୍ତ୍ର ଦୟା ପ୍ରଦର୍ଶନ
ନିମିତ୍ତ; ଅହମ୍=ମୁଁ; ଅଜ୍ଞାନ-ଜମ୍=ଅଜ୍ଞାନତା ଯୋଗୁଁ; ତମଃ=ଅନ୍ଧକାର; ନାଶୟାମି=ଦୂରକରେ
(ନାଶକରେ); ଆତ୍ମ=ଅନ୍ତରରେ; ଭାବ-ଘ୍ନଃ=ଭାବଯୁକ୍ତ; ଜ୍ଞାନ=ଜ୍ଞାନର; ଦୀପେନ=ଦୀପ
ସାହାଯ୍ୟରେ; ଭାସ୍ବତା=ଉଜ୍ଜ୍ବଳ ।

ଅନୁବାଦ

ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରତି ଅନୁକମ୍ପାବଶତଃ ମୁଁ ସେମାନଙ୍କର ହୃଦୟରେ ରହି ଉଜ୍ଜ୍ବଳ
ଜ୍ଞାନଦୀପ ସାହାଯ୍ୟରେ ଅଜ୍ଞାନତାରୁ ଜାତ ଅନ୍ଧକାରକୁ ନାଶକରେ ।

Sloka 82 & 83 (Ch 10.12-13)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୨-୧୩

ଅର୍ଜୁନ ଉବାଚ

ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ ପରଂ ଧାମ ପବିତ୍ରଂ ପରମଂ ଭବାନ୍ ।
ପୁରୁଷଂ ଶାଶ୍ବତଂ ଦିବ୍ୟମାଦିଦେବମଜଂ ବିଭୁମ୍ ॥ ୧୨ ॥

ଆହୁସ୍ତ୍ବାମୃଷୟଃ ସର୍ବେ ଦେବର୍ଷିର୍ନାରଦସ୍ତଥା ।
ଅସିତେ ଦେବଲୋ ବ୍ୟାସଃ ସ୍ବୟଂ ଚୈବ ବ୍ରହ୍ମାଷି ମେ ॥ ୧୩ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅର୍ଜୁନଃ ଉବାଚ=ଅର୍ଜୁନ କହିଲେ; ପରମ୍=ପରମ; ବ୍ରହ୍ମ=ସତ୍ୟ; ପରମ୍=ପରମ;
ଧାମ=ଧାମ; ପବିତ୍ରମ୍=ପବିତ୍ରତମ; ପରମମ୍=ପରମ; ଭବାନ୍=ଆପଣ; ପୁରୁଷମ୍=ପୁରୁଷ;
ଶାଶ୍ବତମ୍=ମୌଳିକ; ଦିବ୍ୟମ୍=ଦିବ୍ୟ; ଆଦି-ଦେବମ୍=ଆଦିଦେବ; ଅଜମ୍=ଅଜନ୍ମା;
ବିଭୁମ୍=ମହାନ୍; ଆହୁଃ=କହନ୍ତି; ତ୍ବାମ୍=ଆପଣଙ୍କୁ; ଋଷୟଃ=ଋଷିବୃନ୍ଦ; ସର୍ବେ=ସମସ୍ତେ;
ଦେବଋଷିଃ=ଦେବର୍ଷି; ନାରଦଃ=ନାରଦ; ତଥା=ମଧ୍ୟ; ଅସିତଃ=ଅସିତ; ଦେବଲଃ=ଦେବଳ;
ବ୍ୟାସଃ=ବ୍ୟାସ; ସ୍ବୟମ୍=ଆପଣ ନିଜେ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ଏବଂ=ନିଶ୍ଚିତରୂପେ; ବ୍ରହ୍ମାଷି=କହିଛନ୍ତି;
ମେ=ମୋତେ ।

ଅନୁବାଦ

ଅର୍ଜୁନ କହିଲେ “ଆପଣ ପରଂ ବ୍ରହ୍ମ, ପରମ ଗତି, ପରମ ଧାମ ଏବଂ ପବିତ୍ରତମ
ଅଟନ୍ତି । ଆପଣ ପରମ ସତ୍ୟ ଏବଂ ଶାଶ୍ବତ ଦିବ୍ୟପୁରୁଷ ଅଟନ୍ତି । ଆପଣ ଆଦିଦେବ;
ଦିବ୍ୟ ଏବଂ ପୁରୁଷ ଅଟନ୍ତି ଆପଣ ଆଜନ୍ମା ଏବଂ ସର୍ବବ୍ୟାପକ ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟ ଅଟନ୍ତି ।
ନାରଦ, ଅସିତ, ଦେବଳ ବ୍ୟାସ ଆଦି ମହର୍ଷିଗଣ ଆପଣଙ୍କ ସମ୍ବନ୍ଧରେ ଏଇକଥା ଘୋଷଣା
କରିଛନ୍ତି ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ଆପଣ ମୋତେ ସେଇକଥା କହୁଛନ୍ତି ।”

Sloka 84 (Ch 10.41)

ଶ୍ଳୋକ - ୪୧

ଯଦ୍ ଯଦ୍ ବିଭୂତିମସ୍ତତ୍ ଶ୍ରୀମଦ୍ଭୂତମେବ ବା ।
ତତ୍ତଦେବାବଗଚ୍ଛ ତ୍ତଂ ମମ ତେଜୋଽଶସ୍ତମ୍ବମ୍ ॥ ୪୧ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯଦ୍ ଯଦ୍=ଯାହା ଯାହା; ବିଭୂତି=ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ; ମଦ୍=ଯୁକ୍ତ; ସତ୍ତ୍ଵମ୍=ବସ୍ତୁ ଅଛି;
ଶ୍ରୀମଦ୍=ସୁନ୍ଦର; ଭୂତମ୍=ଗୌରବମୟ; ଏବଂ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ବା=କିମ୍ବା; ତଦ୍ ତଦ୍=ସେ
ସବୁ; ଏବଂ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଅବଗଚ୍ଛ=ଜାଣିରଖ; ତ୍ତଂ=ତୁମେ; ମମ=ମୋର; ତେଜଃ=ତେଜ;
ଅଂଶ=ଅଂଶ; ସମ୍ବମ୍=ଜାତ ।

ଅନୁବାଦ

ଏ କଥା ଜାଣିରଖ ଯେ ଯାହାସବୁ ସୁନ୍ଦର, ଗୌରବମୟ ଏବଂ ବଳିଷ୍ଠ ସୃଷ୍ଟି ଅଛି,
ତାହା ସବୁ ମୋର ତେଜର ଏକ ଅଂଶରୁ ଉଦ୍ଭବ ।

Sloka 85 (Ch 11.54)

ଶ୍ଳୋକ - ୫୪

ଭକ୍ତ୍ୟା ତ୍ଵନନ୍ୟୟା ଶକ୍ୟ ଅହମେବଂବିଧୋଽର୍ଜୁନ ।
ଜ୍ଞାତୁଂ ଦ୍ରଷ୍ଟୁଂ ଚ ତତ୍ତ୍ଵେନ ପ୍ରବେଷ୍ଟୁଂ ଚ ପରବ୍ରତ ॥ ୫୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଭକ୍ତ୍ୟା=ଭକ୍ତିଯୋଗରେ; ତ୍ଵ=କିନ୍ତୁ; ଅନନ୍ୟୟା=ସକାମ କର୍ମରେ କିମ୍ବା କାର୍ତ୍ତବ୍ୟ ଜ୍ଞାନରେ
ମିଶ୍ରିତ ନ ହୋଇ; ଶକ୍ୟ=ସମ୍ଭବ; ଅହମ୍=ମୁଁ; ଏବଂ=ଏହିପରି; ଅର୍ଜୁନ=ହେ ଅର୍ଜୁନ;
ଜ୍ଞାତୁମ୍=ଜାଣିବାକୁ; ଦ୍ରଷ୍ଟୁମ୍=ଦେଖିବାକୁ; ଚ=ଏବଂ; ତତ୍ତ୍ଵେନ=ବାସ୍ତବରେ; ପ୍ରବେଷ୍ଟୁମ୍=ପ୍ରବେଶ
କରିବାକୁ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ପରବ୍ରତ=ହେ ଶତ୍ରୁଦମନକାରୀ ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ପ୍ରିୟ ଅର୍ଜୁନ! କେବଳ ଅନନ୍ୟ ଭକ୍ତି ବଳରେ ଭକ୍ତ ମୋର ପ୍ରକୃତ ସ୍ଵରୂପକୁ
ଜାଣିବାକୁ ସମ୍ଭବ ହେବ; ମୁଁ ଯେପରି ମୋର ପ୍ରକୃତ ସ୍ଵରୂପରେ ବର୍ତ୍ତମାନ ତୁମ ସମକ୍ଷରେ

ଦଣ୍ଡାୟମାନ ହୋଇଅଛି, ଠିକ୍ ଏହି ସ୍ଵରୂପକୁ ଭକ୍ତ ଜାଣିପାରିବ । ଏହି ପ୍ରକାରେ ମୁଁ
ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷଭାବରେ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇପାରିବି । କେବଳ ଏହି ପ୍ରକାରେ ତୁମେ ମୋର
ରହସ୍ୟକୁ ଭେଦ କରିପାରିବ ।

Sloka 86 (Ch 11.55)

ଶ୍ଳୋକ - ୫୫

ମତ୍ କର୍ମକୃନ୍ତୁପରମୋ ମତ୍ ଭକ୍ତଃ ସଙ୍ଗବର୍ଜିତଃ ।
ନିର୍ବେରଃ ସର୍ବଭୂତେଷୁ ଯଃ ସ ମାମେତି ପାଶ୍ରବ ॥ ୫୫ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମତ୍-କର୍ମ-କୃନ୍ତୁ=ମୋ କାମ କରିବାରେ ଲାଗି ରହିଥିବା; ମତ୍ ପରମଃ=ମୋ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ,
ପରମସମ୍ବନ୍ଧୀୟ; ମତ୍-ଭକ୍ତଃ=ମୋର ସେବାରେ ନିଯୁକ୍ତ; ସଙ୍ଗ-ବର୍ଜିତଃ=ଅତୀତ କର୍ମଫଳ ଏବଂ
ମାନସିକ କଳ୍ପନାଜନିତ ଦୋଷଦୁଷ୍ଟ ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ମୁକ୍ତ; ନିର୍ବେରଃ=ଶତ୍ରୁହୀନ (ଅଜାତଶତ୍ରୁ);
ସର୍ବ-ଭୂତେଷୁ=ସମସ୍ତ ଜୀବ ପ୍ରତି; ଯଃ=ଯେ; ସଃ=ସେ; ମାମ୍=ମୋ'ଠାକୁ; ଏତି=ଆସେ;
ପାଶ୍ରବ=ହେ ପାଶ୍ରୁପୁତ୍ର ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ମୋର ପ୍ରିୟ ଅର୍ଜୁନ ! ଯେ ଶୁଦ୍ଧ ଭକ୍ତିଭାବପନ ହୋଇ ମୋର ସେବାରେ
ନିଯୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ, ଅତୀତ କର୍ମଫଳ ଏବଂ ମାନସିକ କଳ୍ପନାଜନିତ ଦୋଷଦୁଷ୍ଟ
ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ମୁକ୍ତ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଜୀବ ପ୍ରତି ବନ୍ଧୁଭାବପନ ହୋଇଥାଏ, ସେ
ନିଶ୍ଚୟ ମୋ ପାଖକୁ ଆସେ ।

Sloka 87 (Ch 12.5)

ଶ୍ଳୋକ - ୫

କ୍ଳେଶୋଽଧିକତରସ୍ତେଷାମବ୍ୟକ୍ତାସକ୍ତଚେତସାମ୍ ।
ଅବ୍ୟକ୍ତା ହି ଗତିର୍ଦୁଃଖଂ ଦେହବତ୍ତିରବାପ୍ୟତେ ॥ ୫ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

କ୍ଳେଶଃ=ଦୁଃଖ, କଷ୍ଟ; ଅଧିକତରଃ=ଅତ୍ୟଧିକ କଷ୍ଟକର; ତେଷାମ୍=ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ;
ଅବ୍ୟକ୍ତ=ଅବ୍ୟକ୍ତ; ଆସକ୍ତ=ଆସକ୍ତ; ଚେତସାମ୍=ଯେଉଁମାନଙ୍କର ମନ; ଅବ୍ୟକ୍ତା=ଅବ୍ୟକ୍ତ;
ହି=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଗତିଃ ଦୁଃଖମ୍=ଉଚ୍ଚ ଲକ୍ଷ୍ୟକର; ଦେହବତ୍ତିଃ=ଦେହଧାରୀମାନଙ୍କର;
ଅବାପ୍ୟତେ=ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଅନ୍ତି ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁମାନଙ୍କର ମନ ପରମାତ୍ମାଙ୍କର ଅବ୍ୟକ୍ତ; ନିର୍ବିଶେଷ ଭାବ ପ୍ରତି ଆସକ୍ତ,
ସେମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ ଉଚ୍ଚ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅତି କଷ୍ଟକର । ଦେହଧାରୀମାନଙ୍କ ପକ୍ଷରେ (ଅର୍ଥାତ୍ ସାଧାରଣ
ମାନବ ପକ୍ଷରେ) ଏ ଅବ୍ୟକ୍ତ ଉପାସନାରେ ଉଚ୍ଚ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବା ଖୁବ୍ କଠିନ ।

Sloka 88 (Ch 12.8)

ଶ୍ଳୋକ - ୮

ମୟେୱବ ମନ ଆଧସ୍ତ ମୟି ବୁଦ୍ଧିଂ ନିବେଶୟ ।
ନିବସିଷ୍ୟସି ମୟେୱବ ଅତ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଂ ନ ସଂଶୟଃ ।। ୮ ।।

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମୟି=ମୋ'ଠାରେ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ମନଃ=ମନ; ଆଧସ୍ତ=ସ୍ଥିରକର; ମୟି=ମୋ'ଠାରେ;
ବୁଦ୍ଧିମ୍=ବୁଦ୍ଧି; ନିବେଶୟ=ନିବିଷ୍ଟକରି; ନିବସିଷ୍ୟସି=ତୁମେ ଯାପନକର; ମୟି=ମୋ'ଠାରେ;
ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଅତଃ=ତେଣୁ; ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମ୍=ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ; ନ=ନୁହେଁ; ସଂଶୟଃ=ସନ୍ଦେହ ।

ଅନୁବାଦ

ମୋ'ଠାରେ (ପରମପୁରୁଷ ଭଗବାନଙ୍କଠାରେ), ମନୋନିବେଶ କର । ତୁମର ସମସ୍ତ
ବୁଦ୍ଧିବୃତ୍ତି ମୋ ଠାରେ ଲଗାଅ । ଏହି ପ୍ରକାରେ ତୁମେ ନିଃସନ୍ଦେହଭାବରେ ସର୍ବଦା ମୋ'ଠାରେ
ହେଁ ଜୀବନଯାପନ କରିବ ।

Sloka 89 (Ch 12.9)

ଶ୍ଳୋକ - ୯

ଅଥ ଚିତ୍ରଂ ସମାଧାତୁଂ ନ ଶକ୍ନୋଷି ମୟି ସ୍ଥିରମ୍ ।
ଅଭ୍ୟାସଯୋଗେନ ତତୋ ମାମିଚ୍ଛାସ୍ତୁ ଧନଞ୍ଜୟ ।। ୯ ।।

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅଥ=ଏଣୁ, ଯଦି; ଚିତ୍ରମ୍=ମନ; ସମାଧାତୁମ୍=ସ୍ଥିର କରିବାକୁ; ନ=ନୁହେଁ;
ଶକ୍ନୋଷି=ସକ୍ଷମ; ମୟି=ମୋ'ଠାରେ; ସ୍ଥିରମ୍=ସ୍ଥିର; ଅଭ୍ୟାସ=ଅଭ୍ୟାସ; ଯୋଗେନ=ଭକ୍ତି
ଯୋଗରେ; ତତଃ=ତେଣୁ; ମାମ୍=ମୋତେ; ଇଚ୍ଛା=ଇଚ୍ଛା; ଆସ୍ତୁମ୍=ପାଇବାକୁ; ଧନଞ୍ଜୟ=ହେ
ଅର୍ଜୁନ ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ମୋର ପ୍ରିୟ ଅର୍ଜୁନ, ଧନଞ୍ଜୟ ! ଯଦି ତୁମେ ତୁମର ମନକୁ ମୋ'ଠାରେ
ଏକାନ୍ତଭାବରେ ସ୍ଥିର କରି ନପାର, ତହାହେଲେ ଭକ୍ତିଯୋଗର ସାଧନପ୍ରଣାଳୀ ଅଭ୍ୟାସ
କର । ଏହି ପ୍ରକାରେ ତୁମେ ମୋତେ ପାଇବାପାଇଁ ଏକ କାମନା ବୃଦ୍ଧି କରାଇ ପାରିବ ।

Sloka 90 (Ch 12.10)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୦

ଅଭ୍ୟାସେଽପ୍ୟସମର୍ଥୋଽସି ମହର୍ଣ୍ଣପରମୋ ଭବ ।
ମଦର୍ଥମପି କର୍ମାଣି କୁର୍ବନ୍ ସିଦ୍ଧିମବାପ୍ସ୍ୟସି ॥ ୧୦ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଅଭ୍ୟାସେ=ଅଭ୍ୟାସ କରିବାରେ; ଅପି=ଏପରିକି; ଅସମର୍ଥଃ=ଅସମର୍ଥ; ଅସି=ଅଟ; ମଦ୍-କର୍ମ=ମୋ କାମ; ପରମଃ=ପରମ; ଭବ=ହୁଅ; ମଦ୍-ଅର୍ଥମ୍=ମୋ ପାଇଁ; ଅପି=ଯଦିଓ; କର୍ମାଣି=କର୍ମସବୁ; କୁର୍ବନ୍=କରି କରି; ସିଦ୍ଧିମ୍=ସିଦ୍ଧି; ଅବାପ୍ସ୍ୟସି=ପ୍ରାପ୍ତ ହେବ ।

ଅନୁବାଦ

ଯଦି ତୁମେ ଭକ୍ତିଯୋଗର ସାଧନ ପ୍ରଣାଳୀ ଅଭ୍ୟାସ କରି ନ ପାରିବ, ତାହା ହେଲେ ମୋ ପାଇଁ କାମ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟାକର; କାରଣ ମୋ ପାଇଁ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାଦ୍ୱାରା ତୁମେ ଠିକ୍ ସ୍ତରକୁ ଆସିଯିବ ।

Sloka 91 (Ch 14.4)

ଶ୍ଳୋକ - ୪

ସର୍ବଯୋନିଷୁ କୌତ୍ସେୟ ମୂର୍ତ୍ତିୟଃ ସମ୍ବନ୍ଧି ଯାଃ ।
ତାସାଂ ବ୍ରହ୍ମ ମହତ୍ସୋନିରହଂ ବାଜପ୍ରଦଃ ପିତା ॥ ୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ସର୍ବ-ଯୋନିଷୁ=ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଜୀବ-ଯୋନିରେ; କୌତ୍ସେୟ=ହେ କୁନ୍ତୀପୁତ୍ର; ମୂର୍ତ୍ତିୟଃ=ମୂର୍ତ୍ତି ବା ରୂପ; ସମ୍ବନ୍ଧି=ଯାହାସବୁ ଜାତ ହୁଅନ୍ତି; ଯାଃ=ଯାହା; ତାସାମ୍=ସେ ସମସ୍ତ; ବ୍ରହ୍ମ=ବ୍ରହ୍ମ; ମହତ୍ ସୋନିଃ=ଭୂତ ପ୍ରକୃତିର ଜନ୍ମସ୍ଥଳ; ଅହମ୍=ମୁଁ; ବାଜ-ପ୍ରଦଃ=ବାଜ ପ୍ରଦାନକାରୀ; ପିତା=ପିତା (ରକ୍ଷକ) ।

ଅନୁବାଦ

ହେ କୁନ୍ତୀପୁତ୍ର ! ଏକଥା ଜାଣିରଖିବା ଉଚିତ୍ ଯେ, ଏ ଭୂତପ୍ରକୃତିରେ ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଜୀବ ଜାତ ହୁଅନ୍ତି ଏବଂ ସମସ୍ତପ୍ରକାର ଜୀବ-ଯୋନିରେ ଯେଉଁସବୁ ଜୀବ ଜାତ ହୁଅନ୍ତି, ସେ ସମସ୍ତଙ୍କର ବାଜ-ପ୍ରଦାନକାରୀ ପିତା ମୁଁ ଅଟେ ।

Sloka 92 (Ch 14.26)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୭

ମାଂ ଚ ଯୋଃବ୍ୟଭିଗ୍ନରେଣ ଭକ୍ତିଯୋଗେନ ସେବତେ ।
ସ ଗୁଣାନ୍ ସମତାତୈତ୍ୟତାନ୍ ବ୍ରହ୍ମଭୂୟାୟ କଳ୍ପତେ ॥ ୨୭ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମାମ୍=ମୋତେ; ଚ=ମଧ୍ୟ; ଯଃ=ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତି; ଅବ୍ୟଭିଗ୍ନରେଣ=ଦୃଢ଼ଭାବରେ; ଭକ୍ତି-
ଯୋଗେନ=ଭକ୍ତିଯୋଗରେ; ସେବତେ=ସେବାକରେ; ସଃ=ସେ; ଗୁଣାନ୍=ଭୂତପ୍ରକୃତିର ତ୍ରିଗୁଣକୁ;
ସମତାତ୍ୟ=ଅତିକ୍ରମ କରି; ଏତାନ୍=ଏସବୁ; ବ୍ରହ୍ମ-ଭୂୟାୟ=ବ୍ରହ୍ମ ଭୂତ ସ୍ତରକୁ ଉନ୍ନାତ ହେବାପାଇଁ;
କଳ୍ପତେ=ବିଗ୍ରହ କରାଯାଏ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁବ୍ୟକ୍ତି ପୂର୍ଣ୍ଣପ୍ରାଣରେ ଭକ୍ତିଯୋଗରେ ଅତ୍ୟନ୍ତ ଦୃଢ଼ଭାବରେ ଲାଗିରହେ,
ଯାହାର କୌଣସି ଅବସ୍ଥାରେ ବି ପତନ ହୁଏ ନାହିଁ, ସେ ଯାଙ୍ଗେ ଯାଙ୍ଗେ ଭୂତପ୍ରକୃତିର
ତ୍ରିଗୁଣକୁ ଅତିକ୍ରମ କରିଯାଏ ଏବଂ ଏହିପରି ବ୍ରହ୍ମଭୂତ ସ୍ତରକୁ ଆସେ ।

Sloka 93 (Ch 14.27)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୮

ବ୍ରହ୍ମଣୋ ହି ପ୍ରତିଷ୍ଠାହମମୃତସ୍ୟାବ୍ୟୟସ୍ୟ ଚ ।
ଶାଶ୍ୱତସ୍ୟ ଚ ଧର୍ମସ୍ୟ ସୁଖସୌକାନ୍ତିକସ୍ୟ ଚ ॥ ୨୮ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ବ୍ରହ୍ମଣଃ=ନିର୍ବିଶେଷ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ୟୋତିର; ହି=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ପ୍ରତିଷ୍ଠା=ଆଶ୍ରୟସ୍ଥଳ; ଅହମ୍=ମୁଁ;
ଅମୃତସ୍ୟ=ଅରସ୍ୱତର; ଅବ୍ୟୟସ୍ୟ=ଅମରର; ଚ=ମଧ୍ୟ; ଶାଶ୍ୱତସ୍ୟ=ଚିରସ୍ଥାୟାର; ଚ=ଏବଂ;
ଧର୍ମସ୍ୟ=ସ୍ୱରୂପସ୍ଥିତିର; ସୁଖସ୍ୟ=ସୁଖର; ସୌକାନ୍ତିକସ୍ୟ=ଅକ୍ତିମର; ଚ=ମଧ୍ୟ ।

ଅନୁବାଦ

ନିର୍ବିଶେଷ ବ୍ରହ୍ମଜ୍ୟୋତିର ମୁଁ ହେଉଛି ଆଧାର । ତାହା ହେଉଛି ଅକ୍ତିମ ସୁଖର
ସ୍ୱରୂପସ୍ଥିତି ଏବଂ ତାହା ଅମର, ଅରସ୍ୱତ ଏବଂ ଶାଶ୍ୱତ ଅଟେ ।

Sloka 94 (Ch 15.5)

ଶ୍ଳୋକ - ୫

ନିର୍ମାନମୋହା ଜିତସଙ୍ଗଦୋଷା

ଅଧ୍ୟାତ୍ମନିତ୍ୟା ବିନିବୃତ୍ତକାମାଃ ।

ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵୈର୍ବିମୁକ୍ତାଃ ସୁଖଦୁଃଖସଂକ୍ଷେ-

ର୍ଗଛନ୍ଦ୍ୟମୃତାଃ ପଦମବ୍ୟୟଂ ତତ୍ ॥ ୫ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ନିର୍=ବ୍ୟତୀତ (ମୁକ୍ତ); ମାନ=ସମ୍ମାନ; ମୋହାଃ=ମୋହ; ଜିତ=ଜୟକରି; ସଙ୍ଗ=ସଙ୍ଗ;
ଦୋଷାଃ=ଦୋଷଯୁକ୍ତ; ଅଧ୍ୟାତ୍ମ=ଆତ୍ମାଧିକୃତ; ନିତ୍ୟାଃ=ନିତ୍ୟରେ; ବିନିବୃତ୍ତ=ନିବୃତ୍ତ;

କାମାଃ=କାମପିପାସା; ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵୈଃ=ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵସହ; ବିମୁକ୍ତାଃ=ବିମୁକ୍ତ; ସୁଖ ଦୁଃଖ=ସୁଖ ଏବଂ ଦୁଃଖ;
ସଂକ୍ଷେଃ=ନାମିତ; ଗଛନ୍ତି=ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ; ଅମୃତାଃ=ଯେ ମୃତ ନୁହେଁ, ଯେ ଭ୍ରାତ ନୁହେଁ; ପଦମ୍=ପଦ;
ଅବ୍ୟୟମ୍=ଶାଶ୍ଵତ; ତତ୍=ତାହା ।

ଅନୁବାଦ

ଯେ ମୋହ, ମିଥ୍ୟା ସମ୍ମାନ ଏବଂ ମିଥ୍ୟା ସଙ୍ଗରୁ ମୁକ୍ତ, ଯେ ନିତ୍ୟତାକୁ ବୁଝିପାରିଛି,
ଯେ କାମ-ପିପାସାକୁ ତ୍ୟାଗ କରିଛି ଏବଂ ସୁଖ-ଦୁଃଖରୂପକ ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵରୁ ମୁକ୍ତ ଏବଂ ଯେ
ଜାଣେ କିପରି ପରମପୁରୁଷ ଭଗବାନଙ୍କର ଶରଣରେ ଆସିବାକୁ ହୁଏ, ସେ ହିଁ ଶାଶ୍ଵତଧାମ
ବା ଭଗବାନଙ୍କର ପରମଧାମକୁ ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ।

Sloka 95 (Ch 15.6)

ଶ୍ଳୋକ - ୬

ନ ତତ୍ତ୍ଵାସୟତେ ସୂର୍ଯ୍ୟୋ ନ ଶଶାଙ୍କୋ ନ ପାବକଃ ।

ଯଦ୍ ଗତ୍ଵା ନ ନିବର୍ତ୍ତନ୍ତେ ତତ୍ତ୍ଵାମ ପରମଂ ମମ ॥ ୬ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ନ=ନାହିଁ; ତତ୍=ତାହା; ତ୍ତ୍ଵାସୟତେ=ପ୍ରକାଶିତ ହୁଏ; ସୂର୍ଯ୍ୟଃ=ସୂର୍ଯ୍ୟ; ନ=କିମ୍ବା ନୁହେଁ;
ଶଶାଙ୍କଃ=ଚନ୍ଦ୍ର; ନ=କିମ୍ବା ନୁହେଁ; ପାବକଃ=ଅଗ୍ନି, ବିଦ୍ୟୁତ୍; ଯଦ୍=ଯେଉଁଠାକୁ; ଗତ୍ଵା=ଗଲେ;
ନ=ଆଉ ନୁହେଁ; ନିବର୍ତ୍ତନ୍ତେ=ପ୍ରତ୍ୟାବର୍ତ୍ତନ କରନ୍ତି; ତତ୍ ଧାମ୍=ସେ ଧାମ; ପରମମ୍=ପରମ;
ମମ=ମୋର ।

ଅନୁବାଦ

ମୋର ସେ ପରମଧାମ ସୂର୍ଯ୍ୟାଲୋକରେ, ଚନ୍ଦ୍ରାଲୋକରେ କିମ୍ବା ବିଦ୍ୟୁତ୍ ଆଲୋକରେ
ଆଲୋକିତ ହୁଏ ନାହିଁ । ଯେ ସେଠାରେ ପହଞ୍ଚେ, ଆଉ ଏ ଭୌତିକ ଜଗତକୁ ଫେରେ
ନାହିଁ ।

Sloka 96 (Ch 15.7)

ଶ୍ଳୋକ - ୭

ମମୈବାଂଶୋ ଜୀବଲୋକେ ଜୀବଭୂତଃ ସନାତନଃ ।
ମନଃ ଷଷ୍ଠାନନ୍ଦିୟାଣି ପ୍ରକୃତିସ୍ଥାନି କର୍ଷତି ॥୭॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମମ=ମୋର; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଅଂଶଃ=ଅଂଶବିଶେଷ; ଜୀବ-ଲୋକେ=ବନ୍ଧଜୀବନର ଜଗତରେ; ଜୀବ-ଭୂତଃ=ବନ୍ଧଜୀବଗଣ; ସନାତନଃ=ଶାଶ୍ୱତ; ମନଃ=ମନ; ଷଷ୍ଠାନି=ଛ'; ଇନ୍ଦ୍ରିୟାଣି=ଇନ୍ଦ୍ରିୟଗୁଡ଼ିକ; ପ୍ରକୃତି=ଭୂତପ୍ରକୃତି; ସ୍ଥାନି=ଅବସ୍ଥିତ; କର୍ଷତି=କଠିନ ସଂଗ୍ରାମ କରୁଛି ।

ଅନୁବାଦ

ଏ ବନ୍ଧ ଜୀବନର ଜଗତରେ ଥିବା ଜୀବଗଣ ମୋର ସନାତନ ଅଂଶବିଶେଷ ଅଟନ୍ତି । ବନ୍ଧ ଜୀବନ ଯୋଗୁଁ ସେମାନେ ମନ ସମେତ ଛ' ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ସହିତ କଠିନ ସଂଗ୍ରାମ କରୁଛନ୍ତି ।

Sloka 97 (Ch 15.15)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୫

ସର୍ବସ୍ୟ ଗୃହଂ ହୃଦି ସନ୍ନିବିଷ୍ଟୋ
ମଉଃ ସ୍ମୃତିଜ୍ଞାନମପୋହନଂ ଚ ।
ବେଦୈଶ୍ଚ ସର୍ବୈରହମେବ ବେଦ୍ୟା
ବେଦାନ୍ତକୃତ୍‌ବେଦବିଦେବ ଗୃହମ୍ ॥୧୫॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ସର୍ବସ୍ୟ=ସମସ୍ତ ଜୀବଙ୍କର; ଚ=ଏବଂ; ଅହମ୍=ମୁଁ; ହୃଦି=ହୃଦୟରେ; ସନ୍ନି-ବିଷ୍ଟଃ=ଅବସ୍ଥିତ ହୋଇ; ମଉଃ=ମୋଠାରୁ; ସ୍ମୃତିଃ=ସ୍ମରଣଶକ୍ତି (ସ୍ମୃତି); ଜ୍ଞାନମ୍=ଜ୍ଞାନ; ଅପୋହନମ୍ ଚ=ଏବଂ ବିସ୍ମୃତି; ବେଦୈଃ=ବେଦଦ୍ୱାରା; ଚ=ମଧ୍ୟ; ସର୍ବୈଃ=ସର୍ବ (ସମସ୍ତ); ଅହମ୍=ମୁଁ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତରୂପେ; ବେଦ୍ୟଃ=ଜ୍ଞାତବ୍ୟ; ବେଦାନ୍ତ-କୃତ୍=ବେଦାନ୍ତର ପ୍ରଣେତା; ବେଦ-ବିତ୍=ବେଦଜ୍ଞ; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଚ=ଏବଂ; ଅହମ୍=ମୁଁ ।

ଅନୁବାଦ

ମୁଁ ପ୍ରତ୍ୟେକଙ୍କ ହୃଦୟରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଏବଂ ମୋଠାରୁ ସ୍ମୃତି (ସ୍ମରଣଶକ୍ତି), ଜ୍ଞାନ ଏବଂ ବିସ୍ମୃତି ଆସେ । ସମସ୍ତ ବେଦରେ ମୁଁ ହେଉଛି ଜ୍ଞାତବ୍ୟ ବିଷୟ, ବାସ୍ତବିକ ମୁଁ ହେଉଛି ବେଦାନ୍ତର ପ୍ରଣେତା ଏବଂ ମୁଁ ବେଦଜ୍ଞ ଅଟେ (ଅର୍ଥାତ୍ ମୁଁ ହିଁ ବେଦ ଜାଣେ) ।

Sloka 98 (Ch 15.19)

ଶ୍ଳୋକ - ୧୯

ଯୋ ମାମେବମସନ୍ନତ୍ତୋ ଜନାତି ପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍ ।
ସ ସର୍ବବିଭଜତି ମାଂ ସର୍ବଭାବେନ ଭାରତ ॥ ୧୯ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯଃ=ଯେ; ମାମ୍=ମୋତେ; ଏବମ୍=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଅସନ୍ନତ୍ତଃ=ନିଃସନ୍ଦେହ ଭାବେ;
ଜନାତି=ଜାଣେ; ପୁରୁଷୋତ୍ତମମ୍=ପରମପୁରୁଷ ଭଗବାନ୍ (ରୂପେ); ସଃ=ସେ; ସର୍ବ-ବିତ୍=ସର୍ବଙ୍କ

ଅଟେ; ଭଜତି=ସେବାରତ ହୁଏ; ମାମ୍=ମୋତେ; ସର୍ବ-ଭାବେନ=ସବୁ ପ୍ରକାରେ; ଭାରତ=ହେ
ଭରତପୁତ୍ର !

ଅନୁବାଦ

ହେ ଭରତପୁତ୍ର ! ଯେ ନିଃସନ୍ଦେହଭାବେ ମୋତେ ପରମପୁରୁଷ ଭଗବାନ୍ ରୂପେ
ଜାଣେ ସେ ସର୍ବବିତ୍ (ସର୍ବଙ୍କ) ଅଟେ ବୋଲି ବୁଝିବାକୁ ପଡ଼ିବ ଏବଂ ସେଇଥିପାଇଁ ସେ
ପୂର୍ଣ୍ଣପ୍ରାଣରେ ମୋର ସେବାରତ ହୋଇଯାଏ ।

Sloka 99 (Ch 18.42)

ଶ୍ଳୋକ - ୪୨

ଶମୋ ଦମସ୍ତପଃ ଶୌଚଂ କ୍ଷାନ୍ତିରାର୍ଜିବମେବ ଚ ।
ଜ୍ଞାନଂ ବିଜ୍ଞାନମାସ୍ତ୍ରିକ୍ୟଂ ବ୍ରହ୍ମକର୍ମ ସ୍ଵଭାବଜମ୍ ॥ ୪୨ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଶମଃ=ଶାନ୍ତଭାବ; ଦମଃ=ଆତ୍ମ ସଂଯମ; ତପଃ=ତପସ୍ୟା; ଶୌଚମ୍=ଶୁଚି (ପବିତ୍ରତା);
କ୍ଷାନ୍ତିଃ=ସହିଷ୍ଣୁତା; ଆର୍ଜିବମ୍=ସାଧୁତା ବା ସରଳତା; ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଚ=ଏବଂ; ଜ୍ଞାନମ୍=ଜ୍ଞାନ;
ବିଜ୍ଞାନମ୍=ବିଜ୍ଞାନ; ଆସ୍ତ୍ରିକ୍ୟମ୍=ଧର୍ମଭାବ; ବ୍ରହ୍ମ=ବ୍ରାହ୍ମଣର; କର୍ମ=କର୍ତ୍ତବ୍ୟ; ସ୍ଵଭାବ-
ଜମ୍=ସ୍ଵଭାବଜାତ ।

ଅନୁବାଦ

ଶାନ୍ତଭାବ, ଆତ୍ମ-ସଂଯମ, ତପସ୍ୟା, ପବିତ୍ରତା, ସହିଷ୍ଣୁତା, ସାଧୁତା, ଜ୍ଞାନ,
ବିଜ୍ଞାନ ଏବଂ ଧର୍ମଭାବ-ଏସବୁ ହେଉଛି ବ୍ରାହ୍ମଣମାନଙ୍କର ଗୁଣ । ଏହିମାନଙ୍କ
ସାହାଯ୍ୟରେ ବ୍ରାହ୍ମଣମାନେ କର୍ମ କରନ୍ତି ।

Sloka 100 (Ch 18.54)

ଶ୍ଳୋକ - ୫୪

ବ୍ରହ୍ମଭୂତଃ ପ୍ରସନ୍ନାତ୍ମା ନ ଶୋଚତି ନ କାଞ୍ଚକ୍ଷତି ।
ସମଃ ସର୍ବେଷୁ ଭୂତେଷୁ ମଭକ୍ତିଂ ଲଭତେ ପରାମ୍ ॥ ୫୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ବ୍ରହ୍ମ-ଭୂତଃ=ବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ସହିତ ଏକହେବା; ପ୍ରସନ୍ନ-ଆତ୍ମା=ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ ପ୍ରସନ୍ନ; ନ ଶୋଚତି=କେବେ ଦୁଃଖକରେ ନାହିଁ; ନ କାଞ୍ଚକ୍ଷତି=କିଛି ଆଶାକରେ ନାହିଁ; ସମଃ=ସମଭାବାପନ୍ନ; ସର୍ବେଷୁ=ସମସ୍ତ; ଭୂତେଷୁ=ଜୀବଗଣଙ୍କଠାରେ; ମଦ୍-ଭକ୍ତିମ୍=ମୋରଭକ୍ତି; ଲଭତେ=ଲାଭକରେ; ପରାମ୍=ପରମ ବା ଦିବ୍ୟ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେ ଏହି ପ୍ରକାରେ ଦିବ୍ୟସ୍ତରରେ ଅବସ୍ଥାନ କରେ, ସେ ସାଙ୍ଗେସାଙ୍ଗେ ପରଂବ୍ରହ୍ମଙ୍କୁ ଜାଣିପାରେ । ସେ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶ କରେନାହିଁ କିମ୍ବା କିଛି ପାଇବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରେନାହିଁ । ସେ ସମସ୍ତ ଜୀବଙ୍କୁ ସମାନଭାବରେ ଦେଖେ, ସେ ଅବସ୍ଥାରେ ସେ ମୋର ଶୁଦ୍ଧଭକ୍ତି ଲାଭ କରେ ।

<

Sloka 101 (Ch 18.55)

ଶ୍ଳୋକ - ୫୫

ଭକ୍ତ୍ୟା ମାମଭିଜାନାତି ଯାବାନ୍ ଯଶ୍ଚାସ୍ମି ତତ୍ତ୍ୱତଃ ।
ତତୋ ମାଂ ତତ୍ତ୍ୱତୋ ଜ୍ଞାତ୍ୱା ବିଶତେ ତଦନନ୍ତରମ୍ ॥ ୫୫ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଭକ୍ତ୍ୟା=ବିଶୁଦ୍ଧ ଭକ୍ତିଯୋଗରେ; ମାମ୍=ମୋତେ; ଅଭିଜାନାତି=ବ୍ୟକ୍ତି ଜାଣି ପାରେ; ଯାବାନ୍=ଯେତେଦୂର; ଯଃ ତ ଅସ୍ମି=ମୁଁ ଯେପରି; ତତ୍ତ୍ୱତଃ=ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ; ତତଃ=ତତ୍ପରେ; ମାମ୍=ମୋତେ; ତତ୍ତ୍ୱତଃ=ଯଥାର୍ଥଭାବରେ; ଜ୍ଞାତ୍ୱା=ଜାଣି; ବିଶତେ=ପ୍ରବେଶ କରେ; ତତ୍=ତତ୍ପରେ; ଅନନ୍ତରମ୍=ଏହାପରେ ।

ଅନୁବାଦ

କେବଳ ଭକ୍ତିଯୋଗରେ ହିଁ ବ୍ୟକ୍ତି ପରମପୁରୁଷ ଭଗବାନଙ୍କୁ ସ୍ୱରୂପତଃ ଜାଣିପାରେ ଏବଂ ଯେତେବେଳେ ସେ ଏ ପ୍ରକାର ଭକ୍ତିରେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭଗବାନ ଚେତନାରେ ଅବସ୍ଥାନ କରେ, ସେତେବେଳେ ସେ ଭଗବାନଙ୍କ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରେ ।

Sloka 102 (Ch 18.58)

ଶ୍ଳୋକ - ୫୮

ମଚ୍ଛିତ୍ତଃ ସର୍ବଦୁର୍ଗାଣି ମତ୍ତପ୍ରସାଦାତ୍ ତରିଷ୍ୟସି ।

ଅଥ ଚେତ୍ସମହଙ୍କାରାନ୍ ଶ୍ରୋଷ୍ୟସି ବିନତ୍ସ୍ୟସି ॥ ୫୮ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମତ୍ତ=ମୋର; ଚିତ୍ତଃ=ଚେତନା; ସର୍ବ=ସମସ୍ତ; ଦୁର୍ଗାଣି=ପ୍ରତିବନ୍ଧକ, ଅସୁବିଧା;
ମତ୍ତ=ମୋର; ପ୍ରସାଦାତ୍=କୃପାହେତୁ; ତରିଷ୍ୟସି=ତୁମେ ତରିଯିବ, ତୁମେ ପାର ହୋଇଯିବ;
ଅଥ=ଏଣୁ; ଚେତ୍=ଯଦି; ତ୍ସମ୍=ତୁମେ; ଅହଙ୍କାରାତ୍=ଅହଙ୍କାର ଯୋଗୁଁ; ନ ଶ୍ରୋଷ୍ୟସି=ନଶୁଣ;
ବିନତ୍ସ୍ୟସି=ତାହାହେଲେ ନିଜର ବିନାଶ ସାଧନ କରିବ ।

ଅନୁବାଦ

ତୁମେ ଯଦି ମୋ' ପ୍ରତି ଚେତନଶାଳ ହେବ, ତାହାହେଲେ ମୋ' କୃପାରୁ ତୁମେ ଏ
ବନ୍ଧଜୀବନର ସମସ୍ତ ପ୍ରତିବନ୍ଧକକୁ ପାର ହୋଇଯିବ । ଯଦି ତୁମେ ଏ ପ୍ରକାର ଚେତନାରେ
କାର୍ଯ୍ୟ ନକର, କିନ୍ତୁ ମୋ' କଥା ନଶୁଣି ଯଦି ଅହଙ୍କାରବଶତଃ କାର୍ଯ୍ୟ କର ତାହାହେଲେ
ତୁମେ ନିଜର ବିନାଶ ସାଧନ କରିବ ।

Sloka 103 (Ch 18.61)

ଶ୍ଳୋକ - ୬୧

ଈଶ୍ଵରଃ ସର୍ବଭୂତାନାଂ ହୃଦୟେଶୋର୍ଜୁନ ତିଷ୍ଠତି ।

ଭ୍ରାମୟନ୍ ସର୍ବଭୂତାନି ଯନ୍ତାରୁଡାନି ମାୟୟା ॥ ୬୧ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଈଶ୍ଵରଃ=ପରମେଶ୍ଵର; ସର୍ବ-ଭୂତାନାମ୍=ସମସ୍ତ ଜୀବଙ୍କର; ହୃଦ୍-ଦେଶଃ=ହୃଦୟରେ;
ଅର୍ଜୁନ=ହେ ଅର୍ଜୁନ; ତିଷ୍ଠତି=ରୁହନ୍ତି; ଭ୍ରାମୟନ୍=ଭ୍ରମାନ୍ତି; ସର୍ବ-ଭୂତାନି=ସମସ୍ତ ଜୀବଙ୍କୁ; ଯନ୍ତ୍ଵ=ପନ୍ତ୍ଵ;
ଆରୁଡାନି=ଆରୁଡ଼ ହୋଇ ବା ଚଢ଼ି; ମାୟୟା=ମାୟାଶକ୍ତି ବା ଭୌତିକ ଶକ୍ତିର ମୋହିନୀ
କବଳରେ ।

ଅନୁବାଦ

ହେ ଅର୍ଜୁନ ! ପରମେଶ୍ଵର ସମସ୍ତଙ୍କ ହୃଦୟରେ ବିଦ୍ୟମାନ ଏବଂ ସେ ସମସ୍ତ
ଜୀବଙ୍କୁ ଭ୍ରମଣ କରାଉଛନ୍ତି । ଜୀବଗଣ ଭୌତିକ ଶକ୍ତି ନିର୍ମିତ ଏକ ଯନ୍ତ୍ର ଉପରେ ଚଢ଼ି
ଭ୍ରମଣ କଲାପରି ଭ୍ରମଣ କରୁଛନ୍ତି ।

Sloka 104 (Ch 18.65)

ଶ୍ଳୋକ-୨୪

ମନ୍ଥନା ଭବ ମଦ୍ଭକ୍ତୋ ମଦ୍ଯାଜା ମାଂ ନମସ୍କୁରୁ ।
ମାମେବୈଷ୍ୟସି ସତ୍ୟଂ ତେ ପ୍ରତିଜାନେ ପ୍ରିୟୋଽସି ମେ ॥ ୬୪ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ମନ୍ ମନାଃ=ମୋତେ ଚିନ୍ତାକରି; ଭବ=ହୁଅ; ମଦ୍-ଭକ୍ତଃ=ମୋର ଭକ୍ତ; ମଦ୍-
ଯାଜା=ମୋର ପୂଜକ; ମାମ୍=ମୋତେ; ନମସ୍କୁରୁ=ତୁମର ପ୍ରଣାମ ଜଣାଅ; ମାମ୍=ମୋତେ;
ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଏଷ୍ୟସି=ଆସିବ; ସତ୍ୟମ୍=ପ୍ରକୃତରେ, ସତ୍ୟରେ; ତେ=ତୁମକୁ;
ପ୍ରତିଜାନେ=ମୁଁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରୁଛି; ପ୍ରିୟଃ=ପ୍ରିୟ; ଅସି=ଅଟ; ମେ=ମୋର ।

ଅନୁବାଦ

ସର୍ବଦା ମୋତେ ଚିନ୍ତାକର ଏବଂ ମୋର ଭକ୍ତ ହୁଅ । ମୋତେ ପୂଜାକର ଏବଂ
ମୋତେ ତୁମର ପ୍ରଣାମ ଜଣାଅ । ଏହିପରି ତୁମେ ନିଶ୍ଚିତଭାବେ ମୋ ପାଖକୁ ଆସିବ ।
ଏହା ମୁଁ ତୁମ ପାଖରେ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରି କହୁଛି, କାରଣ ତୁମେ ମୋର ଅତି ପ୍ରିୟସଖା ।

Sloka 105 (Ch 18.66)

ଶ୍ଳୋକ - ୨୬

ସର୍ବଧର୍ମାନ୍ ପରିତ୍ୟଜ୍ୟ ମାମେକଂ ଶରଣଂ ବ୍ରଜ ।
ଅହଂ ତ୍ବାଂ ସର୍ବପାପେଭ୍ୟୋ ମୋକ୍ଷୟିଷ୍ୟାମି ମା ଶୁଚଃ ॥ ୬୬ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ସର୍ବ-ଧର୍ମାନ୍=ସମସ୍ତ ପ୍ରକାର ଧର୍ମ; ପରିତ୍ୟଜ୍ୟ=ପରିତ୍ୟାଗ କରି; ମାମ୍=ମୋତେ;
ଏକମ୍=କେବଳ; ଶରଣମ୍=ଶରଣ; ବ୍ରଜ=ଯାଅ; ଅହମ୍=ମୁଁ; ତ୍ବାମ୍=ତୁମକୁ; ସର୍ବ=ସମସ୍ତ;
ପାପେଭ୍ୟଃ=ପାପକର୍ମର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ; ମୋକ୍ଷୟିଷ୍ୟାମି=ମୁକ୍ତି କରିବି; ମା ଶୁଚଃ=ଦୁଃଖ କରନାହିଁ ।

ଅନୁବାଦ

ସମସ୍ତପ୍ରକାର ଧର୍ମ ତ୍ୟାଗକର, କେବଳ ମୋର ଶରଣରେ ଆସ । ମୁଁ ତୁମକୁ
ସମସ୍ତପ୍ରକାର ପାପକର୍ମର ପ୍ରତିକ୍ରିୟାରୁ ମୁକ୍ତିଦେଇ ପାରିବି । ଏଥିରେ କିଛି ଭୟ
କରିବାର ନାହିଁ ।

Sloka 106 (Ch 18.68)

ଶ୍ଳୋକ-୬୮

ଯ ଇଦଂ ପରମଂ ଗୁହ୍ୟଂ ମହତକ୍ଷେଷ୍ଟଭିଧାସ୍ୟତି ।
ଭକ୍ତିଂ ମୟି ପରାଂ କୃତ୍ୱା ମାମେବୈଷ୍ୟତ୍ୟସଂଶୟଃ ॥ ୬୮ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯଃ=ଯେ; ଇଦମ୍=ଏହା; ପରମମ୍=ଶ୍ରେଷ୍ଠ; ଗୁହ୍ୟମ୍=ଗୁପ୍ତ; ମହତ୍=ମୋର;
ଭକ୍ଷେଷୁ=ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ; ଅଭିଧାସ୍ୟତି=ବ୍ୟାଖ୍ୟାକରେ; ଭକ୍ତିମ୍=ଭକ୍ତି;
ମୟି=ମୋ'ଠାରେ; ପରାମ୍=ପରମ; କୃତ୍ୱା=କରି; ମାମ୍=ମୋତେ (ମୋ' ଠାକୁ);
ଏବ=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ; ଏଷ୍ୟତି=ଆସେ; ଅସଂଶୟଃ=ନିଃସନ୍ଦେହ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁ ବ୍ୟକ୍ତି ଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଗୁପ୍ତଜ୍ଞାନ କଥା ଭକ୍ତମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରେ,
ତାକୁ ନିଶ୍ଚିତରୂପେ ଭକ୍ତି ପ୍ରାପ୍ତ ହୁଏ ଏବଂ ଶେଷରେ ସେ ନିଶ୍ଚୟ ମୋ' ପାଖକୁ ଫେରି
ଆସିବ ।

Sloka 107 (Ch 18.69)

ଶ୍ଳୋକ-୬୯

ନ ଚ ତସ୍ମାନ୍ନୁଷ୍ଠେୟଷୁ କଶ୍ଚିନ୍ନେ ପ୍ରିୟକୃତମଃ ।
ଭବିତା ନ ଚ ମେ ତସ୍ମାଦନ୍ୟଃ ପ୍ରିୟତରୋ ଭୁବି ॥ ୬୯ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ନ=ନୁହେଁ; ଚ=ଏବଂ; ତସ୍ମାତ୍=ତେଣୁ; ମନୁଷ୍ଠେୟଷୁ=ମନୁଷ୍ୟମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ;
କଶ୍ଚିତ୍=କେହି; ମେ=ମୋର; ପ୍ରିୟ-କୃତମଃ=ଅଧିକ ପ୍ରିୟ; ଭବିତା=ହେବ; ନ=ନୁହେଁ; ଚ=ଏବଂ;
ମେ=ମୋର; ତସ୍ମାତ୍=ତା'ଠାରୁ; ଅନ୍ୟଃ=ଅନ୍ୟ; ପ୍ରିୟତରଃ=ପ୍ରିୟତର; ଭୁବି=ଏ ପୃଥିବୀରେ ।

ଅନୁବାଦ

ଏ ପୃଥିବୀରେ ତା' ଅପେକ୍ଷା ଅଧିକ ପ୍ରିୟ ସେବକ ମୋର ଆଉ କେହି ନାହାନ୍ତି
କିମ୍ବା ଆଉ କେହି ହେବେ ନାହିଁ ।

Sloka 108 (Ch 18.78)

ଶ୍ଳୋକ-୭୮

ଯତ୍ର ଯୋଗେଶ୍ଵରଃ କୃଷ୍ଣୋ ଯତ୍ର ପାର୍ଥୋ ଧନୁର୍ଧରଃ ।

ତତ୍ର ଶ୍ରୀବିଜୟୋ ଭୂତିଧ୍ଵବା ନୀତିର୍ନୀତିର୍ନମ ॥ ୭୮ ॥

ଶବ୍ଦାନୁବାଦ

ଯତ୍ର=ଯେଉଁଠାରେ; ଯୋଗେଶ୍ଵରଃ=ଯୋଗେଶ୍ଵର; କୃଷ୍ଣଃ=ଭଗବାନ୍ ଶ୍ରୀକୃଷ୍ଣ;
ଯତ୍ର=ଯେଉଁଠାରେ; ପାର୍ଥଃ=ପୃଥାପୁତ୍ର; ଧନୁର୍ଧରଃ=ଧନୁଶରଧାରୀ; ତତ୍ର=ସେଠାରେ;
ଶ୍ରୀଃ=ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ; ବିଜୟଃ=ବିଜୟ; ଭୂତିଃ=ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟଜନକ ଶକ୍ତି; ଧ୍ଵବା=ନିଶ୍ଚିତଭାବେ;
ନୀତିଃ=ନୈତିକତା; ନମଃ ମମ=ମୋର ମତ ।

ଅନୁବାଦ

ଯେଉଁଠାରେ ଯୋଗେଶ୍ଵର କୃଷ୍ଣ ଅଛନ୍ତି, ଯେଉଁଠାରେ ଧନୁର୍ଧର ଅର୍ଜୁନ ଅଛନ୍ତି,
ସେଠାରେ ନିଶ୍ଚିତଭାବେ ଐଶ୍ଵର୍ଯ୍ୟ, ବିଜୟ, ଅତ୍ୟାଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ଶକ୍ତି ଏବଂ ନୈତିକତା ଅଛି ।
ଏହା ହେଉଛି ମୋର ମତ ।
